

मोटर बीमा दर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

(लागू मिति: २०७३।०४।०९)

बीमा समिति

ढोटर बीढर दर सढ्बन्धी नरदेशरकर, २०७३

लरगू ढरतर: २०७३।०ॡ।०१

कृढणुडुल-१०, ललतरढुर

- ❑ प्रकाशक : बीमा समिति
- ❑ सर्वाधिकार : © प्रकाशकमा
- ❑ प्रकाशन मिति : २०७३
- ❑ प्रथम संस्करण : १००० प्रति
- ❑ मुद्रण : युनाइटेड ग्राफिक प्रिन्टर्स (प्रा.) लि.
हाँडीगाउँ, विशालनगर, काठमाडौं
फोन : ०१-४००९५७०, ०१-४४३६०८२
फ्याक्स: ९७७-१-४००९५६८
Email: unitedpress2047@gmail.com

मन्तव्य

बीमा समिति देशमा बीमा व्यवसायको प्रवर्द्धन एवं बीमितहरूको हित संरक्षण प्रति सदैव सजग रहँदै आएको छ। बीमा व्यवसायलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउने क्रममा समितिले समय-समयमा विभिन्न नीतिहरूको तर्जुमा तथा आवश्यकतानुसार निर्देशिकाहरूको कार्यान्वयन गर्दै आएको तथ्य सर्वविदितै छ।

नेपालमा सर्वप्रथम वि.सं. २०६२ सालमा “मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०६२” लागू गरी सवारी साधन सम्बन्धी बीमालाई व्यवस्थित गर्ने जमर्को गरिएको थियो। त्यसबखत सवारी साधनको संख्या सीमित हुनाको साथै बीमामा तेश्रो पक्ष एवं यात्रुहरूको जोखिम अनिवार्य रूपमा नसमेटेको कारणले उक्त निर्देशिका कार्यान्वयनबाट अपेक्षित लाभ प्राप्त हुन सकेन। फलस्वरूप, वि.सं. २०६६ सालमा “मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०६६” लागू गरी मोटर बीमा अन्तर्गत तेश्रो पक्ष र कर्मचारीहरूको मृत्यु भएमा रु. ५ लाख र घाइतेको हकमा बढीमा रु. २ लाखसम्म औषधोपचार बापत क्षतिपूर्ति पाउने व्यवस्था भयो। २०६६ भाद्र १६ गतेदेखि कार्यान्वयनमा ल्याइएको उक्त निर्देशिका बीमा क्षेत्रमा अत्यन्तै प्रभावकारी सावित भयो। तथापि, मोटरमा यात्रा गर्ने यात्रुको मृत्यु भएमा रु. १ लाख र औषधोपचारमा रु. १ लाखसम्म मात्र क्षतिपूर्ति पाउने व्यवस्थाले मोटर बीमामा अनेक विकृति विसंगतिहरू मौलाउन थाल्यो।

तेश्रो पक्ष एवं यात्रुको मृत्यु र औषधोपचारमा रहेको फरक-फरक प्रावधानबाट सिर्जित विकृतिबाट बीमा क्षेत्र नै प्रभावित हुन गयो। यस्तो अवस्थामा मोटरमा यात्रा गर्ने यात्रु, सलग्न कर्मचारी र तेश्रो पक्ष मृत्यु र औषधोपचारमा दिइने क्षतिपूर्ति रकम समान हुने गरी निर्देशिका परिमार्जन गर्न बीमा समितिले धेरै अगाडि देखि नै प्रयत्न गर्दै आएको कुरा म यहाँ स्मरण गराउन चाहन्छु। यसै परिप्रेक्षमा नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को बजेट बक्तव्य मार्फत “सवारी साधन बीमा अन्तर्गत तेश्रो पक्ष बीमा सरह सवारी साधनमा यात्रा गर्ने यात्रुहरूको बीमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ” भन्ने भएबाट बीमा समितिलाई मोटर बीमादर निर्देशिका परिमार्जन गर्न मार्ग प्रशस्त हुन गयो।

बीमा समितिले बीमक र यातायात व्यवसायीका प्रतिनिधिहरूसंग पटक-पटक छलफलको संयोजन गरी मौजुदा मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिकामा रहेको कमी कमजोरीहरू हटाई निर्देशिकालाई अझ बढी सरल, विवादास्पद एवं समय सापेक्ष व्यवहारिक बनाउनमा निरन्तर प्रयत्नशील रहि रह्यो। परिणाम स्वरूप, सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरूको सहमतिबाट तेश्रो पक्ष कर्मचारी र यात्रुको मृत्यु एवं औषधोपचारमा दिइने क्षतिपूर्ति रकम समान हुने गरी क्रमशः रू. ५ लाख र रू. ३ लाख कायम गरी नयाँ मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३ श्रावण १ गतेदेखि नै लागू गर्न सकेकोमा मलाई खुसी लागेको छ।

मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३ ले मोटर बीमा सम्बन्धी वर्तमान आवश्यकतालाई अधिकतम सम्बोधन गरेको छु भन्नेमा म विश्वस्त छु। तथापि, समयको गतिसँगै नयाँ-नयाँ आवश्यकता र चुनौतीहरू थपिदै जाँदा यो निर्देशिका समेत पुनरावलोकन गर्नुपर्ने हुन सक्छ। तसर्थ, यो निर्देशिकाको कार्यान्वयनबाट आउने परिणाम, मोटर बीमा तथ्याङ्कको विश्लेषण र परिवर्तित कानूनी व्यवस्था समेतबाट समयसापेक्ष बनाउनु पर्ने देखिएमा बीमा समिति पुनरावलोकन गर्न सदैव तत्पर रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्न चाहन्छु। यो निर्देशिका ल्याउन छलफलमा भाग लिई सहमति जनाउनु हुने बीमक एवं यातायात व्यवसायीको प्रतिनिधिहरूसँग योगदान अत्यन्तै सहायनीय छ। म उहाँहरू सबैलाई धन्यवाद दिँदै भविष्यमा समेत सहयोग प्राप्त हुनेमा विश्वस्त छु। यो निर्देशिका परिमार्जन गरी समयमै लागू गर्न निरन्तर खट्नु भएका बीमा विज्ञहरू श्री भोजराज शर्मा र श्री बिमल राज नेपाल तथा समितिका निर्देशक, श्री श्रीमान कार्कीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै, कम्प्युटर कार्यमा संलग्न सहायक निर्देशक श्री पुनम जवाली र सहायक प्रथम श्री सीता पाण्डेको अथक प्रयास विना निर्देशिका समयमै आउन र प्रकाशनको चरणसम्म पुऱ्याउन सम्भव थिएन। तसर्थ उहाँहरू लगायत प्रत्यक्ष एवं अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्णलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। अन्तमा, प्रकाशित निर्देशिकाबाट सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरू लाभान्वित हुनु हुनेछु भन्ने अपेक्षा गर्दछु। धन्यवाद !

मिति: २०७३।०५।३१

प्रा. डा. फुल बहादुर के.सी
अध्यक्ष
बीमा समिति

मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

बीमा ऐन, २०४९ को दफा ८(घ२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बीमा नियमावली, २०४९ को नियम १८ को उपनियम (२) को प्रयोजनको लागि बीमा समितिले यो निर्देशिका जारी गरेको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१.१ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यो निर्देशिकाको नाम “मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३” रहेको छ ।
- (२) यो निर्देशिका २०७३ साल श्रावण १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।
- (३) यो निर्देशिका नेपाल राज्यका सम्पूर्ण सवारी साधनहरूको बीमामा लागू हुनेछ ।

१.२ परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:

- (क) “समिति” भन्नाले बीमा ऐन, २०४९ को दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिम गठित बीमा समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ख) “मोटर वा सवारी साधन” भन्नाले यान्त्रिक शक्तिबाट सडकमा चल्ने मोटर वा सवारीको साधन सम्भन्नु पर्छ । सो शब्दले अनुसूची-१, अनुसूची-२ र अनुसूची-३ अन्तर्गत बीमा हुने मोटर/सवारी साधन समेतलाई जनाउँछ ।
- (ग) “बीमालेख” भन्नाले मोटर बीमाको करारनामा सम्बन्धी अधिकार तथा दायित्व उल्लेख भएको लिखत सम्भन्नु पर्छ ।
- (घ) “बीमक” भन्नाले बीमा ऐन, २०४९ को दफा १० को उपदफा (३) बमोजिम मोटर बीमा व्यवसाय गर्न पाउने गरी दर्ता भएको संगठित संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (ङ) “बीमित” भन्नाले यो निर्देशिका बमोजिम मोटर बीमा गराउने व्यक्ति वा संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “बीमाशुल्क” भन्नाले मोटर बीमा वापत बीमितले बीमकलाई तिर्नु पर्ने रकम सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “बीमादर” भन्नाले यो निर्देशिका बमोजिम लगाइने मोटर बीमासंग सम्बन्धित न्यूनतम बीमाशुल्क दर सम्भन्नु पर्छ ।

- (ज) “**तेश्रो पक्ष**” भन्नाले बीमा गरिएको सवारी साधनसंग सम्बन्धित तथा त्यस्तो सवारी साधनमा यात्रा गर्ने व्यक्ति वाहेकका अन्य बाहिरी व्यक्ति वा सम्पत्ति सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “**बीमा अवधि**” भन्नाले बीमालेखको तालिकामा बीमा बहाल रहने भनी उल्लेख भएको अवधि सम्झनु पर्छ र सो शब्दले बीमालेखको नवीकरण सम्पुष्टिमा बीमा बहाल रहने भनी उल्लेख भएको अवधिलाई पनि जनाउँछ ।
- (ञ) “**सम्पुष्टि**” (Endorsement) भन्नाले बीमालेखमा उल्लेखित शर्त तथा सुविधामा आवश्यकता अनुसार थपघट गर्न बीमालेखको एक अंगको रूपमा रहने बीमालेखसंग संलग्न यस निर्देशिका बमोजिमको थप लिखत सम्झनु पर्छ ।
- (ट) “**अधिक**” (Excess) भन्नाले प्रत्येक दावी वापत बीमित स्वयंले व्यहोर्नु पर्ने यस निर्देशिका बमोजिमको रकम सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) “**अनिवार्य अधिक**” भन्नाले प्रत्येक दावी वापत बीमित स्वयंले अनिवार्य रूपले व्यहोर्नु पर्ने यस निर्देशिका बमोजिमको रकम सम्झनु पर्छ ।
- (ड) “**स्वेच्छिक अधिक**” भन्नाले बीमाशुल्कमा छूट लिई प्रत्येक दावी वापत बीमित स्वयंले व्यहोर्न मञ्जुर गरेको यस निर्देशिका बमोजिमको रकम सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “**बीमालेखको तालिका**” भन्नाले यस निर्देशिका अन्तर्गत सवारी साधन बीमा गर्दा जारी गरिने बीमालेखको तालिका सम्झनु पर्छ ।
- (ण) “**प्रस्ताव फाराम**” भन्नाले यस निर्देशिका अन्तर्गत सवारी साधनको बीमा गर्न चाहने ब्यक्ति वा संस्थाले पूर्णरूपमा भरेर बीमक समक्ष बुझाउनु पर्ने यस निर्देशिका बमोजिमको विवरण फाराम सम्झनु पर्छ ।
- (त) “**जोखिम समूह**” भन्नाले हूलदंगा, हडताल, नागरिक उपद्रव, द्वेषपूर्ण कार्य, विध्वंशात्मक कार्य तथा आतंककारी गतिविधि जोखिम समूह सम्झनु पर्छ ।
- (थ) “**व्यापक (Comprehensive) बीमा**” भन्नाले यस निर्देशिकामा समाविष्ट बीमालेख बमोजिम बीमा भएको सवारी साधनसंग सम्बन्धित भौतिक क्षति तथा तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व व्यहोर्ने गरी गरिने बीमा सम्झनु पर्छ ।

- (द) “**तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा**” भन्नाले यस निर्देशिकामा समाविष्ट बीमालेख बमोजिम तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व ब्यहोर्ने गरी गरिने बीमा सम्झनु पर्छ ।
- (ध) “**सरकारी सवारी साधन**” भन्नाले नेपाल सरकार वा संवैधानिक निकायको नाममा दर्ता भएको सवारी साधन सम्झनु पर्छ ।
- (न) “**नगदी मूल्य क्षति (Cash Loss)**” भन्नाले बीमालेखले रक्षावरण गरेको जोखिमको कारणबाट क्षति/हानि-नोक्सानी वापत बीमक/सर्भेयरले मूल्याङ्कन गरे बमोजिम मर्मत गर्न वा पुनर्स्थापन (Replacement) गर्न लाग्ने रकमबारे बीमक र बीमितबीच सहमति भई नगद भुक्तानी दिई दावी फछ्यौट गर्ने रकमलाई नगदी मूल्य (Cash Loss) सम्झनु पर्छ ।
- (प) “**लक्षित पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss)**” भन्नाले बीमालेखले रक्षावरण गरेको कारणबाट सवारी साधन दुर्घटना भई मर्मत गर्दा पुनः प्रयोगमा आउन सक्ने र बीमालेखमा उल्लेखित घोषित मूल्यको पचहत्तर (७५) प्रतिशत वा सोभन्दा बढी तर घोषित मूल्यभन्दा कम हुने गरी मर्मत खर्च लाग्ने अवस्थाको सवारी साधन सम्झनु पर्छ ।
- (फ) “**पूर्ण क्षति (Total Loss)**” भन्नाले बीमालेखले रक्षावरण गरेको जोखिमको कारणबाट सवारी साधन दुर्घटना भई पुनः प्रयोगमा आउन नसक्ने गरी नासिएको वा मर्मत गर्दा बीमालेखमा उल्लेखित घोषित मूल्य वा सोभन्दा बढी रकम मर्मत खर्च लाग्ने गरी विग्रिएको सवारी साधन सम्झनु पर्छ ।
- (ब) “**चालक**” भन्नाले सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (भ) “**परिचालक**” भन्नाले सवारी साधनमा काम गर्ने कन्डक्टरलाई सम्झनु पर्छ ।
- (म) “**एम्बुलेन्स**” भन्नाले सवारी साधन दुर्घटना भई सोमा सवार यात्रु, चालक, सहचालक, परिचालक, हेल्पर तथा तेश्रो पक्ष व्यक्ति घाइते, अंगभंग भै अस्पताल पुर्‍याउन प्रयोग हुने एम्बुलेन्सको नाममा दर्ता भएको साधन वा सो तत्काल उपलब्ध हुन नसकेमा अन्य कुनै यान्त्रिक सवारी साधन वा अन्य यस्तै अस्पताल पुर्‍याउने साधन भन्ने सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद - २

बीमालेख सम्बन्धी व्यवस्था

२.१ बीमालेख जारी गर्ने:

- (१) बीमकले मोटर बीमा गर्दा यो निर्देशिकामा समाविष्ट भए अनुसारको बीमालेख जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (२) बीमालेखको तालिकामा अवधि समाप्त हुने भनी उल्लेख भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र बजे पछि बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।
- (३) बीमालेख जारी गर्दा जोखिम बहन गर्न शुरू हुने मिति र समय बीमालेखको तालिकामा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.२ बीमालेख वा बीमा सुरक्षण पत्र (Cover Note) जारी गर्न नपाइने:

- (१) बीमकले यस निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिम बीमाशुल्क नलिई “मोटा मोटी रूपमा वा अन्दाजी” जस्ता भाव दर्शाउने शब्द प्रयोग गरी बीमालेख वा बीमा सुरक्षण पत्र (Cover Note) जारी गर्न पाउने छैन ।
- (२) बीमकले सवारी साधनको बीमा तथा सोको यात्री, चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी तथा सो सवारी साधनमा काम गर्ने अन्य कर्मचारीको बीमा अलग-अलग गर्न पाउने छैन ।
- (३) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको संगठित यातायात व्यवसायी संघ-संस्थाहरू मार्फत सवारी साधनको बीमा गराउन सकिनेछ र यसरी बीमा गर्दा सम्बन्धित प्रत्येक बीमितको नाममा छुट्टाछुट्टै बीमालेख जारी गर्नु पर्नेछ । बीमा दावी गर्दा बीमित स्वयंले नै दावी फछ्यौट पूर्यामा सही गरी रकम भुक्तानी बीमित स्वयं वा बीमितले मञ्जुरीनामा दिएको व्यक्ति वा संस्थालाई भुक्तानी गरिनेछ ।

२.३ बीमालेखको तालिकामा घोषित मूल्य, रक्षावरण गरिएका जोखिमहरू, बीमाशुल्क दर तथा बीमाशुल्क खुलाउनु पर्ने:

- (१) बीमालेखको तालिकामा घोषित मूल्य, रक्षावरण गरिएका जोखिमहरू, बीमाशुल्क दर तथा बीमाशुल्क किटानसाथ उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
- (२) व्यापक बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिने सवारी साधनको बीमाको अतिरिक्त वा सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी तथा सो सवारी साधनमा काम गर्ने अन्य कर्मचारी वा

यात्रीको दुर्घटना बीमा वा जोखिम समूह समावेश गरिएकोमा सोको दर तथा बीमाशुल्क समेत छुट्टाछुट्टै उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.४ बीमालेख जारी गरिने अवधि:

- (१) कुनै पनि बीमालेख एक वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि जारी गर्न पाइने छैन ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पछिल्लो वर्षको कुनै महिनाको निश्चित मितिमा बीमालेख नवीकरण गर्ने गरी त्यस वापत छोटो अवधिको बीमाशुल्क दरले त्यस्तो थप अवधिको लागि लाग्ने बीमाशुल्क लिई एक वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि बीमालेख जारी गर्न सकिनेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम जारी भएको बीमालेख बीमितले अर्को एक वर्षको लागि नवीकरण गराएमा साविक बीमालेख वापत तिरेको फरक बीमाशुल्क (छोटो अवधिको बीमाशुल्क दर अनुसार तिरेको बीमाशुल्क रकमबाट समानुपातिक रूपमा लाग्ने बीमाशुल्क घटाउँदा फरक पर्न आएको रकम) नवीकरण बीमाशुल्कमा समायोजन गर्नु पर्नेछ ।

२.५ निर्धारित बीमालेख:

- (१) यस निर्देशिकामा समाविष्ट गरिएका बीमालेख अनुसार बीमालेख जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको बीमालेख जारी गर्दा समितिबाट लिखित अधिकार प्राप्त नगरी बीमालेख तथा सोको तालिकामा समेत कुनै थपघट गर्न पाइने छैन ।

२.६ मोटरसाइकल बीमालेख:

- (१) मोटरसाइकल बीमालेख तथा सोको तालिका अनुसूची- १ बमोजिम हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने मोटरसाइकल भाडा वा इनाम वा संगठनात्मक दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण, गति परिक्षण वा व्यावसायिक ढुवानीसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनका लागि प्रयोग हुनु हुँदैन ।

२.७ निजी सवारी साधन बीमालेख:

- (१) निजी सवारी साधनको बीमालेख तथा सोको तालिका अनुसूची-२ बमोजिम हुनेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने सवारी साधन निजी प्रयोगको लागि दर्ता भएको वा सरकारी सानो सवारी (कार, जीप, भ्यान, टेम्पो आदि) हुनु पर्छ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो सवारी साधन भाडा वा इनाम वा संगठनात्मक दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण, गति परीक्षण वा व्यावसायिक ढुवानीसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनका लागि प्रयोग हुनु हुँदैन ।

२.८ व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेख:

- (१) व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेख तथा सोको तालिका अनुसूची-३ बमोजिम हुनेछ ।
- (२) दफा २.६ र २.७ अन्तर्गत बीमा हुने सवारी साधन बाहेकका सवारी साधनको बीमा गर्दा उपदफा (१) बमोजिमको बीमालेख जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो सवारी साधन संगठनात्मक दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण वा गति परीक्षणसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनका लागि प्रयोग हुनु हुँदैन ।

२.९ बीमाको प्रमाण-पत्र जारी गर्नु पर्ने:

- (१) सवारी साधन बीमा गर्ने बीमकले अनुसूची-४ बमोजिमको बीमाको प्रमाण-पत्र बीमितलाई दिनुपर्नेछ ।
- (२) बीमकले अनुसूची ४.१ बमोजिमको बीमा गरिएको प्रमाण स्वरूप सवारी साधनमा टाँस गर्नको लागि स्टिकर जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (३) बीमालेख नामसारी भई बीमायोग्य हित हस्तान्तरण गर्दाको अवस्थामा अनुसूची ४.२ बमोजिमको सम्पुष्टि जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (४) कुनै कारणवश बीमालेख रद्द गर्दा बीमकले उपदफा (१) बमोजिम जारी भएको प्रमाण-पत्र फिर्ता लिई रद्द गर्नु पर्नेछ ।

२.१०. पुनः बीमा गर्न नपाइने:

- (१) बीमा गरेको सवारी साधनको पूर्ण क्षति 'चोरी भएको वा हराएको गाडी पुनः प्राप्त भई बीमा भएको वा लक्षित पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) घोषित भई दावी भुक्तानी भएकोमा बाहेक भई सो वापत दावी भुक्तानी भएपछि उक्त सवारी साधनको दर्ता खारेजीको लागि यातायात व्यवस्था विभागलाई लेखी पठाउनु पर्नेछ र उक्त

- सवारी साधनलाई पत्रु' गराई सकेपछि मात्र बीमकले दावी भुक्तानी गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो सवारी साधनको पुनः बीमा गर्न पाईने छैन ।
- (२) चोरी भएको सवारी साधनको हकमा सवारी साधन हराएको प्रमाणित प्रहरी प्रतिवेदन बीमकलाई प्राप्त भएको मितिले पैतीस (३५) दिन भित्र बीमकले सोको दावी भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।
 - (३) बीमकबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गरिसकेको हराएको सवारी साधनको हकमा उक्त सवारी साधन भेटिएमा सो सवारी साधन बीमकको नाममा नामसारी गरिदिनु पर्नेछ ।

२.११ थप स्वतः स्वीकार हुने:

तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा लगायत सवारी साधनको चालक, सहचालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी तथा यात्रुको प्रचलित कानूनी व्यवस्था बमोजिम अनिवार्य बीमा गर्नु पर्ने भन्ने उल्लेख भएको अवस्थामा बीमकले प्राप्त बीमा प्रस्ताव स्वतः स्वीकार गरेको मानिनेछ र त्यस वापत बीमालेख जारी गर्नु पर्नेछ ।

२.१२ प्रस्ताव फाराम:

यस निर्देशिका अन्तर्गत सवारी साधनको बीमा गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले अनुसूची- ५ बमोजिमको प्रस्ताव फाराम पूर्णरूपमा भरेर बीमक समक्ष बुझाए पछि मात्र सवारी साधनको बीमा गर्नु पर्नेछ ।

२.१३ नक फर नक (Knock for Knock) सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) बीमा भएको सवारी साधनहरू एक आपसमा ठोकिई दुर्घटना भएमा सम्बन्धित बीमकहरूले आ-आफ्नो सवारी साधन बनाउनु पर्नेछ । त्यस्तो सवारी साधन अर्को बीमा कम्पनीमा बीमा भए नभएको यकिन गर्ने दायित्व बीमक स्वयंको हुनेछ ।
- (२) दुईवटा बीमित सवारी साधनको संयुक्त दुर्घटनाको कारणले तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व सृजना भएको तर प्रमाणित नभएको अवस्थामा बीमितले प्रथमपटक रोजेको बीमकसंग दावी गर्न पाउने छ र त्यस वापत उक्त बीमकले तेश्रो पक्षलाई नियम अनुसारको क्षतिपूर्ति गरी सो वापत समानुपातिक हिसाबले आधा रकम अर्को बीमकसंग सोधभर्ना लिनु पर्नेछ ।
- (३) दुई सवारी साधनहरू एक आपसमा ठोकिई यात्रु, चालक, सहचालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मीको मृत्यु वा घाइते भएमा

जुन गाडीको यात्रु, चालक, सहचालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मीको मृत्यु वा घाइते भएको हो सोही सवारी साधनको बीमालेखबाट क्षतिपूर्ति गर्नुपर्नेछ । यस्तो क्षतिपूर्तिको रकम दुर्घटना पछि दोषी ठहरिएको सवारी साधनको बीमालेखबाट असुल उपर गर्नु पर्नेछ ।

- (४) बीमा भए नभएको यकिन गर्न एक बीमकले गरेको पत्राचारको जवाफ अर्को बीमकले बढीमा सात (७) दिन भित्रमा जवाफ दिइसक्नु पर्नेछ । सम्बन्धित बीमकबाट जवाफ प्राप्त नभए पनि दावी प्रक्रिया अघि बढाउने कार्य गर्नबाट बीमक पन्छिन पाउने छैन ।
- (५) एक आपसमा ठोक्किएका दुई सवारी साधनहरूमध्ये एकको बीमा नभएको अवस्थामा बीमा भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति दिने प्रारम्भिक दायित्व बीमा भएको सवारी साधनको बीमकको हुनेछ । त्यस दुर्घटनामा बीमा नभएको सवारी साधन दोषी ठहरिएमा आफ्नो बीमितको क्षति भुक्तानी गर्ने बीमकले त्यस्तो क्षति बीमा नभएको सवारी साधन धनीसंग असुल उपर गर्न बीमित मार्फत वा बीमितको सहयोगमा कानूनी कारवाही गर्नु पर्नेछ । यदि त्यस्तो घटनामा बीमा भएको सवारी साधनको दोष ठहरिएमा बीमा नभएको सवारी साधनको तेश्रो पक्ष दायित्व अन्तर्गत बीमकले सवारी साधनको क्षतिपूर्ति तथा उक्त सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी अन्य कर्मचारी तथा सवार व्यक्तिहरूको दायित्व भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।
- (६) तेश्रो पक्ष सवारी साधनको क्षतिको हकमा ह्यासकट्टी नगरी भुक्तानी गर्नु पर्दछ ।

परिच्छेद- ३

बीमाशुल्क दर सम्बन्धी व्यवस्था

३.१ बीमाशुल्क उल्लेख गर्नु पर्ने:

बीमालेखको तालिकामा बीमाशुल्कको दर तथा बीमाशुल्क उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

३.२ बीमाशुल्कको भुक्तानी:

बीमकले बीमितबाट बीमाशुल्क प्राप्त नगरेसम्म कुनै पनि बीमा जोखिम स्वीकार गर्नु हुँदैन ।

बीमकले बीमालेख जारी गर्नु पूर्व बीमा जोखिम स्वीकार गर्न बीमाशुल्क रकम बुझी रसिद जारी गरिएको भएमा बीमालेख जारी गरे सरह मानिनेछ ।

यदि बीमकले बीमाशुल्क नलिई बीमालेख जारी गरेमा बीमकले दावी व्यहोर्नुका साथै बीमा ऐन बमोजिम दण्ड सजायको भागी हुनु पर्नेछ ।

३.३ बीमाशुल्कको गणना:

बीमा वापत लाग्ने बीमाशुल्क यस निर्देशिकाको अनुसूची- ६ बमोजिम गणना गर्नु पर्नेछ । प्रत्येक बीमालेख तथा नवीकरण सम्पुष्टि जारी गर्दा समेत बीमाशुल्क गणना तालिका संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

३.४ छोटो अवधिको बीमाशुल्क दर:

(१) बाह्र महिनाभन्दा कम (छोटो) अवधिको लागि जारी वा नवीकरण गरिने बीमालेखमा देहायको अवधिको लागि देहाय बमोजिमको बीमाशुल्क दर कायम गर्नु पर्नेछ:

अवधि	वार्षिक बीमाशुल्क दरको प्रतिशत
(क) एक हप्तासम्म	दश प्रतिशत
(ख) एक महिनासम्म	बीस प्रतिशत
(ग) दुई महिनासम्म	तीस प्रतिशत
(घ) तीन महिनासम्म	चालीस प्रतिशत
(ङ) चार महिनासम्म	पचास प्रतिशत
(च) पाँच महिनासम्म	साठौं प्रतिशत
(छ) छ महिनासम्म	सत्तरी प्रतिशत
(ज) सात महिनासम्म	अस्सी प्रतिशत
(झ) आठ महिनासम्म	नब्बे प्रतिशत
(ञ) आठ महिनाभन्दा बढीको लागि	शत प्रतिशत

- (२) छोटो अवधिको लागि जारी वा नवीकरण गरिएको बीमालेखलाई अवधि थप गरी बीमाशुल्क दर समायोजन गर्न पाइने छैन ।

३.५ घोषित मूल्य निर्धारण तथा थपघटः

- (१) सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः
- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिनेछ ।
- (ख) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको वितरक वा उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछः

नेपालमा दर्ता भएको मिति देखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्रासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।

- (२) बीमालेख चालू रहेको अवस्थामा बीमा गरिएको सवारी साधनको घोषित मूल्यमा थपघट गर्नु पर्ने भएमा त्यस्तो मूल्य थपघट गरिएको मितिदेखि बीमालेखको अवधि समाप्त हुने मिति सम्मका लागि समानुपातिक हिसाबले लाग्ने अतिरिक्त बीमाशुल्क लिई वा फिर्ता दिई उक्त मूल्यमा थपघट गर्न सकिनेछ ।

३.६ बीमाशुल्कमा कटौती:

- (१) व्यापक (Comprehensive) बीमालेखले समेटेको कुनै प्रकरण वा सीमा अन्तर्गत बीमा गरिएको घोषित मूल्य घटी हुन गएमा बीमाशुल्कमा कटौती गर्नु हुँदैन ।

३.७ बीमाशुल्क फिर्ता:

- (१) बीमितको अनुरोधमा बीमालेख रद्द गरिएमा छोटो अवधिको लागि निर्धारित दफा ३.४ बमोजिमको बीमाशुल्क लिई बाँकी रकम फिर्ता दिनु पर्नेछ ।
तर, बीमालेख अन्तर्गत सोही अवधिमा दावी परेको सवारी साधनको हकमा त्यस्तो सवारी साधनको बीमाशुल्क फिर्ता दिनु हुँदैन ।
- (२) बीमकको तर्फबाट मनासिव कारण देखाई बीमालेख रद्द गरिएमा बीमाशुल्कको (जोखिम समूहको बीमाशुल्क बाहेक) समानुपातिक दरले हुन आउने रकम फिर्ता दिनु पर्नेछ । बीमकको तर्फबाट बीमालेख रद्द गरिएमा खुद बीमाशुल्कको समानुपातिक दरले हुन आउने रकम फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

३.८ कमिशन रकम:

- (१) सवारी साधन र सोसंग सम्बन्धित विषयको बीमा व्यवसाय बीमा अभिकर्ता मार्फत निजको राय सहित प्राप्त भएमा त्यस्तो व्यवसाय वापत बीमकले त्यस्तो बीमा अभिकर्तालाई सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी वापतको तथा दुर्घटना बीमा वापतको (तेश्रो पक्ष तथा जोखिम समूह बीमा बाहेक) बीमाशुल्कको तोकिए बमोजिम कमिशन दिनु पर्नेछ ।
- (२) बीमा अभिकर्ताको संलग्नता नभई सोझै मोटर बीमा व्यवसाय प्राप्त भएमा बीमकले सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी वापतको (तेश्रो पक्ष तथा जोखिम समूहको बीमा बाहेक) बीमाशुल्कको मात्र दश प्रतिशत रकम छुट दिनु पर्नेछ । तर सरकारी सवारी साधनको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।
- (३) सरकारी सवारी साधनको बीमा व्यवसाय अभिकर्ता मार्फत गर्न गराउन हुँदैन ।

परिच्छेद -४

सवारी साधन बीमाशुल्क दर सम्बन्धी व्यवस्था

- ४.१ मोटरसाइकलको बीमाशुल्क दर:
मोटरसाइकल, स्कुटर जस्ता सवारी साधनको बीमाशुल्क दर अनुसूची-७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- ४.२ निजी सवारी साधनको बीमाशुल्क दर:
निजी सवारी साधनको बीमाशुल्क दर अनुसूची-८ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- ४.३ व्यावसायिक सवारी साधनको बीमाशुल्क दर:
व्यावसायिक सवारी साधनको बीमाशुल्क दर देहाय बमोजिम हुनेछ:
- (१) मालवाहक सवारी साधन (प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार-पसार गर्ने बाहेक) को बीमाशुल्क दर अनुसूची-९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (२) ट्याङ्कर (प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार-पसार गर्ने सवारी साधन) को बीमाशुल्क दर अनुसूची-१० मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (३) सवारी साधनमा प्रयोग गरिने ट्रेलर/ट्रली वा सो सरहको अन्य साधनमा लाग्ने बीमाशुल्क दर अनुसूची-११ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (४) यात्री ओसार्ने भाडाका वा सरकारी बस, मिनिबस, माइक्रोबस, पिकअप तथा कोचको बीमाशुल्क दर अनुसूची-१२ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (५) ट्याक्सीको बीमाशुल्क दर अनुसूची -१३ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (६) भाडामा प्रयोग गरिने वा सरकारी टेम्पो (यात्रु वाहक विद्युतीय ई-रिक्सा/ईको रिक्सा, ट्राईसाइकल र सफा ट्याम्पो सहित) को बीमाशुल्क दर अनुसूची-१४ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (७) कार्यालय वा विद्यालयले आफ्नो कार्यमा मात्र प्रयोग गर्ने सवारी साधनको बीमाशुल्क दर अनुसूची-१५ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 - (८) कृषि तथा वनसंग सम्बन्धित एग्रिकल्चर तथा फरेष्ट्री भेहिकल तथा ट्याक्टर तथा पावर ट्रिलरको बीमा गर्दाको बीमाशुल्क दर अनुसूची-१६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । यस्तो एग्रिकल्चर तथा फरेष्ट्री भेहिकल (सडकमा गुड्ने अनुमति भएको) आफ्नो कार्यको सिलसिला (Tools of Trade) मा प्रयोग हुँदाको क्षति हानि-नोक्सानी तथा तेश्रो पक्ष दायित्व यस बीमालेखले रक्षावरण गर्नेछ ।

(९) निर्माणसंग सम्बन्धित कार्य (Tools of Trade) गर्दाको अवस्थामा बाहेक सडकमा गुडदाको अवस्थाको जोखिमसम्म बहन गर्ने गरी कन्स्ट्रक्सन इन्स्युरेमेण्ट भेहिकलको बीमा गर्दाको बीमाशुल्क दर अनुसूची-१७ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ। यस्तो कन्स्ट्रक्सन इन्स्युरेमेण्ट भेहिकलहरू निर्माण कार्यको सिलसिला (Tools of Trade) मा प्रयोग हुँदाको क्षति हानि-नोक्सानी रक्षावरण गर्ने छैन। साथै, यसरी निर्माण कार्यको सिलसिला (Tools of Trade) मा प्रयोग हुँदाको बखत तेस्रो पक्षको हानि-नोक्सानी समेत रक्षावरण गर्ने छैन।

४.४ सवारी साधन सम्बन्धी थप जोखिम बहन गरे वापत लिइने अतिरिक्त बीमाशुल्क दर :

सबै किसिमका सवारी साधनको थप जोखिम बहन गरे वापत तथा दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्च वापत लिइने अतिरिक्त बीमाशुल्क दर अनुसूची-१८ बमोजिम हुनेछ।

४.५ बीमितले व्यहोर्नु पर्ने अनिवार्य अधिक, स्वयंम् व्यहोर्न मञ्जुर गरेको स्वेच्छिक अधिक र त्यस वापत पाउने छूट:

बीमितले अनिवार्य रूपमा व्यहोर्नु पर्ने दावी वापतको पहिलो रकम “अनिवार्य अधिक” बीमित स्वयंमले व्यहोर्न मञ्जुर गरेको दावी वापतको पहिलो रकम “स्वेच्छिक अधिक” र त्यस्तो “स्वेच्छिक अधिक” वापत बीमितले बीमाशुल्कमा पाउने छूट अनुसूची-१९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ। उक्त अनुसूचीमा उल्लेख भएको भन्दा फरक हुने गरी कुनै पनि अधिक लगाउन वा छूट दिन पाइने छैन।

४.६ सवारी साधनको संख्याको आधारमा छूट नपाउने :

सवारी साधनको संख्याको आधारमा कुनै पनि छूट दिन पाइने छैन।

४.७ दावी नगरे वापत छूट:

दावी नगरे वापत बीमितले पाउने छूटको बीमाशुल्क दर अनुसूची- २० मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

४.८ हायर पर्चेज सम्बन्धी संपुष्टी:

हायर पर्चेज सम्झौता अन्तर्गत खरिद भएको सवारी साधनको बीमा गर्दा अनुसूची २१ मा उल्लेख बमोजिमको संपुष्टी लागू हुनेछ।

परिच्छेद-५

सवारी साधन बीमालेखको सम्पुष्टि (Endorsement)

सम्बन्धी व्यवस्था

५.१ सम्पुष्टिमा एकरूपता:

प्रत्येक बीमकले सवारी साधनको बीमा गर्दा आवश्यकता अनुसार यो निर्देशिकामा तोकिए बमोजिमका सम्पुष्टिहरू प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

५.२ स्वेच्छिक अधिक (Voluntary Excess) सम्बन्धी:

सवारी साधन वा सोको पार्टपूर्जा वा दुवैको हानि-नोक्सानी भए वापतको क्षतिपूर्ति दावीमध्ये यस निर्देशिकाको अनुसूची-१९ बमोजिम बीमाशुल्कमा छूट सुविधा पाउनका लागि सोही अनुसूची बमोजिम बीमित स्वयंले दावीको पहिलो रकम ब्यहोर्न मञ्जुर गरेको अवस्थामा देहाय बमोजिमको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

स्वेच्छिक अधिक (Voluntary Excess) सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ कि यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भएको बीमाशुल्कमा विशेष छूट दिएको अवस्थामा सवारी साधन वा त्यसको पार्टपूर्जा वा दुवैको हानि-नोक्सानी भए वापत कुनै पनि प्रकारको दावीको क्षतिपूर्ति वापत पहिलो रकम (अनुसूची- १९ बमोजिम रकम उल्लेख गर्ने) भुक्तानी गर्ने दायित्व बीमकको हुने छैन ।
- (३) बीमकद्वारा गरिएको खर्चमा बीमितको दायित्व अन्तर्गतको खर्च समेत जोडिएको रहेछ भने त्यस्तो खर्च वापतको रकम बीमितले बीमकलाई शोधभर्ना गर्नु पर्नेछ ।
- (४) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.३ अनिवार्य अधिक (Compulsory Excess) सम्बन्धी:

सवारी साधन वा सोको पार्टपूर्जा वा दुवैको हानि-नोक्सानी भए वापतको क्षतिपूर्ति दावीमध्ये यस निर्देशिकाको अनुसूची- १९ बमोजिम बीमितले अनिवार्य रूपमा ब्यहोर्नु पर्ने पहिलो रकम सम्बन्धमा देहाय बमोजिमको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

अनिवार्य अधिक (Compulsory Excess) सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखको परिच्छेद-१ बमोजिम दिइने कुनै पनि प्रकारको दावी रकम वापत बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम (अनुसूची-१९ मा तोकिए अनुसारको रकम उल्लेख गर्ने) अनिवार्य अधिक वापतको रकम भुक्तानी गर्ने दायित्व बीमकको हुने छैन । तर पूर्ण क्षति भएको अवस्थामा कुनै पनि अधिक कट्टा गर्न पाइने छैन ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.४ तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व बीमा सम्बन्धी:

सबै प्रकारको सवारी साधनको तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) (क) मोटरसाईकल बीमालेखको परिच्छेद-१ र परिच्छेद-४ लागू हुने छैन ।
(ख) निजी सवारी साधन बीमालेखको परिच्छेद-१ र परिच्छेद-३ लागू हुने छैन ।
(ग) व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेखको परिच्छेद-१, परिच्छेद-३ र परिच्छेद-४ लागू हुने छैन ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.५ निजी सवारी साधनको नाम उल्लेख भएको वा नभएको यात्री तथा बीमितको दुर्घटना बीमा सम्बन्धी:

निजी सवारी साधनको सिट संख्याको आधारमा नाम उल्लेख भएको वा नभएको यात्री तथा बीमितको दुर्घटना बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

निजी सवारी साधनको नाम उल्लेख भएको वा नभएको यात्री तथा बीमितको
दुर्घटना बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ, की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई त्यसको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा नाम उल्लेख भएको वा नभएको यात्री, सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा बीमितलाई बीमा गरिएको सवारी साधनमा सवार रहँदा वा चढ्दा वा ओर्लदा समेत दुर्घटनामा परी चोटपटक लागेको परिणाम स्वरूप एक सय त्रियासी (१८३) दिन भित्र (दुर्घटनाबाट चोटपटक लागि उक्त उपचार अविच्छिन्न रूपमा गर्दै गरेको क्रममा सो समयावधि पछि पनि सोही चोटपटकको कारणबाट मृत्यु भएको भनी प्रमाणित भएमा) देहाय बमोजिम क्षति भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम घाईते व्यक्ति वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको निजकको हकवालालाई बीमकले भुक्तानी दिनेछः-
- (क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** यात्रु, सवारी साधन हाँकिरहेको व्यक्ति वा बीमितलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा अंगभंगको क्षतिपूर्ति र औषधोपचार खर्च तत्तत् शीर्षकको क्षतिपूर्तिको सीमाभित्र बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
	(प्रत्येक व्यक्तिको लागि निर्धारित बीमाङ्क रकम)
मृत्यु भएमा	पाँच लाख
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टी क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख

एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि र एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी बीमाङ्कको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाख रूपैयाको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एकभन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व प्रत्येक व्यक्तिको लागि तोकिएको बीमाङ्क रकममा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

(ख) **कुरुवा खर्च:** यात्रु, सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा बीमित घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैंतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

(ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रु. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।

(घ) **कृया खर्च:** यात्रु, सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा बीमितको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र कृया खर्चको रकम सो भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।

(ङ) **मृत्यु भएमा:** यात्रु, सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा बीमितको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण: बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

(३) आफैले जानाजान लगाएको चोट, आत्महत्या वा आत्महत्याको प्रयासबाट वा मादकपदार्थ वा लागूपदार्थको सेवनबाट दुर्घटनामा परी त्यसको परिणाम स्वरूप भएको हानि-नोक्सानी वापत बीमकले कुनै क्षतिपूर्ति दिने छैन ।

(४) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

स्पष्टिकरण:

उपर्युक्त बमोजिम निर्धारित रकमले सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा उल्लेखित प्रावधानहरूलाई कुनै असर पर्नेछैन ।

५.६ व्यावसायिक सवारी साधनको यात्री प्रतिको दायित्व बीमा सम्बन्धी:

व्यावसायिक सवारी साधनको सवारी साधन दर्ता प्रमाणपत्र (Bill Book) मा उल्लेख भएको सिट संख्याको आधारमा यात्रीहरू प्रतिको दायित्व बीमा गर्दा देहाय बमोजिमको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

व्यावसायिक सवारी साधनको यात्री प्रतिको दायित्व बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि:

(१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।

(२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा सवारी साधनमा यात्री सवार रहँदा, चहृदा वा ओर्लदा समेत दुर्घटनामा परी चोटपटक लागेको परिणाम स्वरूप एक सय त्रियासी (१८३) दिन भित्र देहाय बमोजिम क्षति भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम घाईते व्यक्ति वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

(क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** सवारी साधनको यात्रुलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ:

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
	(प्रत्येक व्यक्तिको लागि निर्धारित बीमाङ्क रकम)
मृत्यु भएमा	पाँच लाख
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टी क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी बीमाङ्कको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व प्रत्येकको लागि तोकिएको बीमाङ्क रकममा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** यात्रु घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैंतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रु. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको वीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **क्या खर्च:** यात्रुको मृत्यु भएमा क्या खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो क्या खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र क्या खर्चको रकम सो भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोधभर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (ङ) **मृत्यु भएमा:** यात्रुको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा क्या खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक, सम्बन्धित अन्य कर्मचारी तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

- (३) टिकट खरिद नगरेको देहाय बमोजिमको यात्रीको सम्बन्धमा प्रकरण
 - (२) बमोजिम बीमकले व्यहोर्ने क्षतिपूर्ति देहाय बमोजिम हुनेछः
 - (क) एक वर्ष भन्दा कम उमेरका यात्रीको हकमा टिकट लिएको यात्रीको लागि निर्धारित क्षतिपूर्तिको २५%,
 - (ख) एक वर्षदेखि पाँच वर्षसम्म उमेरका यात्रीको हकमा टिकट लिएको यात्रीको लागि निर्धारित क्षतिपूर्तिको ५०% ।
- (४) बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भए भन्दा बढी व्यक्ति बोकेको अवस्थामा सवारी साधन दुर्घटना भएमा बीमकले सिट संख्याको आधारमा दावी भुक्तानी प्रदान गर्नेछ ।
- (५) आफैले जानाजान लगाएको चोट, आत्महत्या वा आत्महत्याको प्रयासबाट वा मादकपदार्थ वा लागूपदार्थको सेवनबाट दुर्घटनामा परी त्यसको परिणाम स्वरूप भएको हानि-नोक्सानी वापत बीमकले कुनै क्षतिपूर्ति दिने छैन ।
- (६) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

स्पष्टिकरण: उपर्युक्त बमोजिम निर्धारित रकमले सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा उल्लिखित प्रावधानहरूलाई कुनै असर पर्ने छैन ।

५.७ सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी वा अन्य कर्मचारीको दुर्घटना बीमा सम्बन्धी:

सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी वा बीमितको अन्य कर्मचारीको दुर्घटना बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछः

सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी वा अन्य कर्मचारीको दुर्घटना बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमा भएको सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी वा बीमितको अन्य कर्मचारी सवारी साधनमा कार्यरत रहेको अवस्थामा त्यस्ता व्यक्तिलाई दुर्घटनाको परिणाम स्वरूप एक सय त्रियासी (१८३) भित्र देहाय बमोजिमको क्षति भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम घाइते व्यक्ति वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

(क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेलपर, सुरक्षाकर्मी वा बीमितको अन्य कर्मचारीलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ :

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
	(प्रत्येक व्यक्तिको लागि निर्धारित बीमाङ्क रकम)
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टी क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी बीमाङ्कको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लिखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व बीमाङ्क रकममा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** सवारी साधनको चालक, परिचालक, हेलपर, चेकर, सुरक्षाकर्मी घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रतिदिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैंतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रु. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **कृया खर्च:** सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेलपर, सुरक्षाकर्मीको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तानी गर्नु पर्नेछ र कृया खर्चको रकम सो भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (ङ) **मृत्यु भएमा:** सवारी साधनको चालक, परिचालक, चेकर, हेलपर, सुरक्षाकर्मीको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको

हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक तथा अन्य सम्बन्धित कर्मचारी, यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

- (३) आफैले जानाजान लगाएको चोट, आत्महत्या वा आत्महत्याको प्रयासबाट वा मादकपदार्थ वा लागूपदार्थको सेवनबाट दुर्घटनामा परी त्यसको परिणाम स्वरूप भएको हानि-नोक्सानी वापत कुनै क्षतिपूर्ति दिइने छैन ।
- (४) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

स्पष्टिकरण:

उपर्युक्त बमोजिम निर्धारित रकमले सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा उल्लेखित प्रावधानहरूलाई कुनै असर पर्ने छैन ।

५.८ व्यापक बीमा भएको थन्क्याइएको (लेड अप) सवारी साधन सम्बन्धी:

यस निर्देशिका बमोजिम व्यापक बीमा भएको सवारी साधन कम्तीमा लगातार दुई महिना प्रयोगमा नरही थन्किएको व्यहोरा बीमकलाई लिखित रूपमा जानकारी गराइएको अवस्थामा बीमितबाट सो वापत छूट माग भई आएमा तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व तथा जोखिम समूहको बीमाशुल्क बाहेकमा छूट दिने गरी देहाय बमोजिमको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

व्यापक बीमा भएको थन्क्याइएको (लेड अप) सवारी साधन सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखमा जुनसुकै व्यहोरा उल्लेख भए तापनि कुनै सवारी साधन प्रयोगमा नरहेको अवधिभर उक्त सवारी साधनलाई आगलागी, चट्याङ्ग, सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजाको विष्फोटन वा स्वजलन, भूकम्प, बाढी/डुवान, पहिरो/भूस्खलन, आँधीबेहरी, असिना, हिउँ वा तुषारो, चोरी, सेंधमारी वा नकवजनीबाट भएको

हानि-नोक्सानी बाहेक अन्य विषयमा उक्त सवारी साधनको बीमालेख अन्तर्गत बीमकको दायित्व स्थगन हुनेछ ।

- (३) उपदफा (२) को अवस्थामा बीमकले पछिल्लो वर्ष नवीकरण गर्दा लाग्ने बीमाशुल्कमा त्यस वापतको छूट रकम घटाई दिनेछ र कुनै दावी रहित छूट (No Claim Discount) पाउने भए त्यस्तो दावी रहित छूटको हिसाबको लागि सो घटेको रकमको हिसाब मिलान गरिनेछ । दावी रहित छूटको लागि पाउने आधार (समयावधि) गणना गर्दा अघिल्लो वर्ष थन्क्याइएको अवधिलाई घटाएर बाँकी अवधिलाई समानुपातिक रूपमा गणना गरी छूट दिनु पर्नेछ । साथै, थप बीमाशुल्क रकम बुझाएमा बीमा अवधि बढाउन सकिनेछ । उपदफा (२) को अवस्थामा बीमकले पछिल्लो वर्ष नवीकरण गर्दा लाग्ने बीमाशुल्कमा त्यस वापतको छूट रकम घटाई दिनेछ र कुनै दावी रहित छूट (No Claim Discount) पाउने भए त्यस्तो दावी रहित छूटको हिसाबको लागि सो घटेको रकमको हिसाब मिलान गरिनेछ । साथै, थप बीमाशुल्क रकम बुझाएमा बीमा अवधि बढाउन सकिनेछ ।
- (४) बीमालेख पूर्ण रूपले पुनः लागू भई सम्बन्धित सम्पुष्टि रद्द भएको अवस्थामा सवारी साधन प्रयोगमा नआएको अवधि गणना गरी पछिल्लो वर्ष नवीकरणमा लाग्ने शुल्कमा त्यस वापतको छूट दिनु पर्ने रकम घटाइने छ । कुनै दावी रहित छूट (No Claim Discount) पाउने भए त्यस्तो दावी रहित छूटको हिसाबको लागि सो घटेको रकमको हिसाब मिलान गरिनेछ । साथै, थप बीमाशुल्क रकम बुझाएमा बीमा अवधि बढाउन सकिनेछ ।
- (५) बीमालेखमा उल्लिखित अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.९ बीमालेख नामसारी सम्बन्धी:

बीमा भएको सवारी साधन बिक्री भई वा करारनामा गरी यातायात व्यवसाय संचालन गरेको वा पेशामा संलग्न रहेको व्यक्ति वा संस्थालाई बीमालेखको बीमायोग्यहिन हस्तान्तरण गर्दाको अवस्थामा अनुसूची ४.२ बमोजिमको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

५.१० हड्ताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण (रिसइवी) कार्य बीमा सम्बन्धी:

ब्यापक बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिने सवारी साधनको हड्ताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण (रिसइवी) कार्य सम्बन्धी बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

हड्ताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण (रिसइवी) कार्य बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमा भएको सवारी साधन सम्बन्धमा हड्ताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण (रिसइवी) कार्यबाट भएको हानि-नोक्सानी बीमकले बहन गर्नेछ ।
- (३) विदेशी शत्रुको कार्यद्वारा भएको युद्ध, आक्रमण वा यस्तै समान कार्य, गृहयुद्ध, विद्रोह, नागरिक उपद्रव, सैनिक गतिविधिको असर, नागरिक विद्रोह, क्रान्ति, राज्य विरुद्ध कार्य, विध्वंशात्मक कार्य, सैनिक विद्रोह वा कुनै राजनैतिक दल वा संस्थाको पक्षमा भएको बल प्रयोगबाट हुने आतंक वा अशान्ति जस्ता गतिविधिबाट भएको हानि-नोक्सानीमा बीमकको कुनै दायित्व हुने छैन ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको कारणबाट भएको कुनै पनि दावीलाई सो कारणबाट नभई अरु नै कारणबाट सृजना भएको भन्ने कुरा प्रमाणित गर्ने दायित्व बीमितको हुनेछ । सो कुरा बीमितबाट प्रमाणित हुन नसकेको अवस्थामा यस प्रकारको दावीको भुक्तानी दिन बीमक जिम्मेवार हुने छैन ।
- (५) बीमालेखमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बीमाको अवधि समाप्त हुनु अगावै बीमितले यो सम्पुष्टिको प्रभाव हटाइयोस् भनी अनुरोध गरेको अवस्थामा थप बीमाशुल्क वा सोको कुनै अंश फिर्ता गरिने छैन ।
तर, यो सम्पुष्टि र सवारी साधन सम्बन्धी बीमालेख एकै साथ समाप्त हुने अवस्थामा खुद बीमा शुल्कबाट छोटो अवधिको लागि लाग्ने बीमाशुल्क रकम कट्टी गरी बाँकी रकम फिर्ता गरिनेछ र यस जोखिम वापत प्रत्येक सवारी साधनको लागि लिइने न्यूनतम बीमा शुल्क एक सय रूपैयाँ भन्दा घटी हुने छैन ।
- (६) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.११ आतङ्ककारी तथा विध्वंशात्मक कार्य जोखिम बीमा सम्बन्धी:

हड्ताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण (रिसइवी) कार्य बीमाको थप विस्तारको रूपमा आतङ्ककारी तथा विध्वंशात्मक कार्य जोखिम सम्बन्धी बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

आतङ्ककारी तथा विध्वंशात्मक कार्य जोखिम बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमा भएको सवारी साधन सम्बन्धमा आतङ्ककारी तथा विध्वंशात्मक कार्य जोखिमबाट भएको हानि-नोक्सानीको क्षतिपूर्तिको भुक्तानी बीमकले गर्नेछ ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१२ पार्टपूर्जा फेरवदल सम्बन्धी:

ब्यापक बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिने सवारी साधनको बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

पार्टपूर्जा फेरवदल सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै सवारी साधन हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा त्यस्तो सवारी साधनलाई आवश्यक पर्ने पार्टपूर्जा देश भित्र उपलब्ध हुन नसकेमा बीमकले बीमालेखको शर्तको अधिनमा रही देहाय बमोजिम भुक्तानी दिनेछ :
 - (क) सबभन्दा पछिल्लो मूल्यसूची (Catalogue) मा उल्लेख भएको मूल्य तथा जुन देशमा सवारी साधन मर्मतको लागि राखिएको छ त्यस देशको लागि त्यस्तो सवारी साधन उत्पादन गर्ने कम्पनीको प्रतिनीधिले वितरण गरेको मूल्यसूची (Catalogue) बमोजिम,
 - (ख) पछिल्लो मूल्यसूची (Catalogue) उपलब्ध नभएमा उचित ढुवानी खर्च (हवाई ढुवानी बाहेक) सहित अधिल्लो मूल्यसूची (Catalogue) बमोजिम,
 - (ग) त्यस्ता पार्टपूर्जाहरू जडान गर्न लाग्ने उचित खर्च ।

- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१३ अतिरिक्त खतराजन्य (Extra Hazardous) काम गर्न निषेध सम्बन्धी:

यस निर्देशिका अन्तर्गत बीमा गरिने सवारी साधनको बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

अतिरिक्त खतराजन्य (Extra Hazardous) काम गर्न निषेध सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमा गरिएको सवारी साधन वा सोको पार्टपूजा वा त्यसमा संलग्न अतिरिक्त खतरापूर्ण प्रकृतिको कामको कारणबाट दुर्घटना भई हुने हानि-नोक्सानीको क्षतिपूर्ति गर्न बीमक बाध्य हुने छैन ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१४ ट्रेलर/ट्रली (मालसामान ओसार्ने) बीमा सम्बन्धी:

यस निर्देशिका अन्तर्गत व्यापक बीमा गरिने सवारी साधनसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको लागि बीमा विस्तार गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

ट्रेलर/ट्रली (मालसामान ओसार्ने) बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानी गरेको आधारमा बीमालेख अन्तर्गत प्रदान गरिने क्षतिपूर्ति ट्रेलर/ट्रली (मालसामान ओसार्ने) मा विस्तार गरिएको छ ।
- (३) ट्रेलर/ट्रलीमा मानिस राखेको अवस्थामा दुर्घटना भई सोमा सवार कुनै व्यक्तिको मृत्यु भएमा वा शारीरिक चोटपटक लागेमा बीमकले कुनै प्रकारको दावी भुक्तानी गर्ने छैन ।
- (४) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१५ पावर टिलर (मालसामान ओसार्ने समेत) बीमा सम्बन्धी:

यस निर्देशिका अन्तर्गत व्यापक बीमा गरिने पावर टिलरको (ट्रेलर/ट्रली समेत) लागि बीमा विस्तार गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

पावर टिलर (मालसामान ओसार्ने समेत) बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमालेख अन्तर्गत प्रदान गरिने क्षतिपूर्ति पावर टिलर (मालसामान ओसार्ने) मा विस्तार गरिएको छ ।
- (३) ट्याक्टर तथा पावर ट्रिलरको चालक तथा एक हेल्पर कर्मचारी बाहेक अन्य मानिस राखेको अवस्थामा दुर्घटना भई सोमा सवार कुनै व्यक्तिको मृत्यु भएमा वा शारीरिक चोटपटक लागेमा बीमकले कुनै प्रकारको दावी भुक्तानी गर्ने छैन ।
- (४) ट्याक्टर वा पावर ट्रिलरको बीमा गर्दा अनिवार्य रूपले एक चालक र एक हेल्परको बीमा गरेर मात्र बीमालेख जारी गर्नुपर्नेछ ।
- (५) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१६ एग्रीकल्चर, फरेस्ट्री भेहिकल बीमा सम्बन्धी:

व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेख अन्तर्गत एग्रीकल्चर, फरेस्ट्री भेहिकलको व्यापक बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ:

एग्रीकल्चर, फरेस्ट्री भेहिकल बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि:

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) एग्रीकल्चर, फरेस्ट्री भेहिकल (सडकमा गुड्ने अनुमति भएको) आफ्नो कार्यको सिलसिलामा (Tools of Trade) प्रयोग हुँदाको क्षति हानि-नोक्सानी तथा तेश्रो पक्ष दायित्व यस बीमालेखले रक्षावरण गर्नेछ ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१७ कन्स्ट्रक्सन इक्यूप्मेण्ट/भेहिकलहरूको बीमा सम्बन्धी:

यस निर्देशिका अन्तर्गत व्यापक बीमा गरिने कन्स्ट्रक्सन इक्यूप्मेण्ट/भेहिकलहरूको बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

कन्स्ट्रक्सन इक्विपमेण्ट/भेहिकलहरूको बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि:

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ कि यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) कन्स्ट्रक्सन इक्विपमेण्ट/भेहिकल (Tools of Trade) टुल अफ ट्रेडको अवस्थामा बाहेक) सडकमा गुड्ने अनुमति भएमा सडकमा गुड्दाको अवस्थामा भएको सवारी साधनको तथा तेश्रो पक्षको हानी नोक्सानीको क्षतिपूर्ति बीमालेखको अधिनमा रही बीमकले प्रदान गर्नेछ ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१८ भन्सार महसुल नलागेको वा कम लागेको सवारी साधन बीमा सम्बन्धी:
भन्सार महसुल नलागेको वा कम लागेको सवारी साधनको यस निर्देशिका अन्तर्गत व्यापक बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ :

**भन्सार महसुल नलागेको वा कम लागेको सवारी साधन
बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि**

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि भन्सार महसुल नलागेको वा कम लागेको सवारी साधनको बजार मूल्य बमोजिम वा भन्सार महसुल छूट गरिएको मूल्य बमोजिम घोषित मूल्य कायम गर्न सकिनेछ ।
- (३) सवारी साधनको घोषित मूल्य कायम गर्दा देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिम हुनेछ:
 - (क) बजार मूल्य बमोजिम घोषित मूल्य कायम गरिएकोमा,
 - (अ) सवारी साधनको आंशिक क्षति भएको अवस्थामा बीमकले अन्य सवारी साधन सरह क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ ।
 - (आ) सवारी साधनको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति भएको अवस्थामा बीमकको दायित्व समानुपातिक रूपमा रद्दी (Salvage) तथा महसुल कट्टी मूल्य बराबरको हुनेछ । तर बीमितले महसुल चुक्ता गर्न र रद्दी (Salvage) फिर्ता गर्न चाहेमा बजार मूल्य बराबरको रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ र यस्तो रकम घोषित मूल्य भन्दा बढी हुने छैन ।

(ख) भन्सार छूट भएको मूल्य बमोजिम घोषित मूल्य कायम गरिएकोमा,

(अ) सवारी साधनको आंशिक क्षति भएको अवस्थामा बीमकको दायित्व घोषित मूल्य र बजार मूल्यको समानुपातिक मूल्य बराबर हुनेछ अर्थात औसत शर्त (Average Clause) लागू हुनेछ ।

(आ) सवारी साधनको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति भएको अवस्थामा बीमकको दायित्व घोषित मूल्य बराबर हुनेछ ।

(४) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.१९ दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा सम्बन्धी:

व्यापक बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिने सवारी साधन (मोटरसाइकल तथा कन्स्ट्रक्सन इक्विपमेण्ट भेहिकल बाहेक) दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको अवस्थामा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्च सम्बन्धी बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि:

(१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ कि यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।

(२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमा भएको सवारी साधन दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको अवस्थामा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने आवश्यक तथा वास्तविक खर्च बीमकले भुक्तानी गर्नेछ ।

तर त्यस्तो खर्च वापत बीमकले भुक्तानी गर्ने रकम सवारी साधन (सोमा जडित पार्टपूजा समेत) को घोषित मूल्यको ५% वा एक लाख रुपैयाँमध्ये जुन कम हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन ।

(३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

५.२० दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको कन्स्ट्रक्सन इक्वूपमेण्ट/भेहिकललाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा सम्बन्धी:

व्यापक बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिने कन्स्ट्रक्सन इक्वूपमेण्ट भेहिकल दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको अवस्थामा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्च सम्बन्धी बीमा गर्दा देहायको सम्पुष्टि प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको कन्स्ट्रक्सन इक्वूपमेण्ट/भेहिकललाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा सम्बन्धी सम्पुष्टि:

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) अतिरिक्त बीमाशुल्क भुक्तानीको आधारमा बीमा भएको सवारी साधन दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको अवस्थामा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने आवश्यक तथा वास्तविक खर्च बीमकले भुक्तानी गर्नेछ ।
तर त्यस्तो खर्च वापत बीमकले भुक्तानी गर्ने रकम सवारी साधन (सोमा जडित पार्टपूजा समेत) को घोषित मूल्यको ५% वा दुई लाख पचास हजार रूपैयाँमध्ये जुन कम हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

परिच्छेद -६

तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व

(मोटरसाइकल, निजी सवारी साधन, ब्यावसायिक सवारी साधनमा लागू हुने)

१. बीमकले बीमालेखमा उल्लेखित अधिकतम दायित्वको सीमाको अधीनमा रही सवारी साधन वा सोको प्रयोगबाट भएको दुर्घटनाको कारणबाट बीमितलाई देहायको अवस्थामा पर्न सक्ने दायित्व वापतका खर्चहरू समेतको भुक्तानी गर्नेछः
 - (क) तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको, अंगभंग भएको, शारीरिक चोटपटक लाग्न गएको अवस्थामा,
 - (ख) बीमितको सवारी साधनमा ढुवानीरत् वा बीमितको स्वामित्वमा रहेको वा बीमितलाई विश्वाससाथ राख्न दिएको वा बीमितको जिम्मामा वा बीमितको नियन्त्रणमा रहेको सम्पत्तिको क्षति बाहेक अन्य तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा ।
२. बीमकले लिखित स्वीकृति प्रदान गरेको सम्पूर्ण खर्चहरूको भुक्तानी दिनेछ ।
३. यस परिच्छेद अन्तर्गत बीमितलाई प्रदान गरिने दायित्वको सीमा तथा शर्तहरू अनुरूप बीमकले देहायको अवस्थामा बीमितको साधारण जानकारी वा सहमतीले सवारी साधनको चलाइरहेको चालकको दायित्वको पनि क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः
 - (क) चालक कुनै अन्य बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको लागि हकदार नभएमा,
 - (ख) चालकले बीमितले जस्तै यस बीमालेख अन्तर्गत लागू हुन सक्नेसम्मको शब्दको मर्म, अपवाद र शर्तहरू अनुरूप काम गरेमा ।
४. बीमकले चाहेमा यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै मृत्यु वा अंगभंग वा शारीरिक चोटपटक वा कुनै सम्पत्तिको क्षतिको सम्बन्धमा अनुसन्धान वा सोधपुछको लागि प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्न सक्नेछ साथै यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने खालको कुनै कार्य वा कारवाहीबाट सृजित वा सम्बन्धित कुनै घटनाको सम्बन्धमा अदालतमा प्रतिरक्षाको लागि कारवाही गर्न सक्नेछ ।

५. यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको अंगभंग भएको शारीरिक चोटपटक लागेको सम्बन्धमा यस बीमालेखमा तोकिएको दायित्वको सीमा तथा शर्त अनुरूप बीमितले व्यहोर्नु पर्ने यस्तो दायित्वको भुक्तानी निज वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले प्रदान गर्नेछ । त्यस्तो हकवालाले बीमित सरह यस बीमालेखका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।
६. यस बीमालेखको कुनै प्रावधान वा बन्देजले सवारी तथा यातायात सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गत व्यवस्था गरिएको क्षतिपूर्ति रकम प्राप्त गर्ने कुनै व्यक्तिको अधिकारमा प्रतिकूल असर पर्ने छैन ।
७. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** तेश्रो पक्षलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ :

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टी क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी बीमाङ्कको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व पाँच लाख रूपैयाँमा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्ष घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रु. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **कृया खर्च:** सवारी साधनको गल्ती भएको वा नभएको जुनसुकै अवस्थामा सवारी साधनको प्रत्यक्ष संलग्नतामा रहेको दुर्घटनाबाट कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावी

कर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र कृया खर्चको रकम सो भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।

- (ड) **मृत्यु भएमा:** सवारी साधन दुर्घटनामा तेश्रो पक्षको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक, अन्य सम्बन्धित कर्मचारी तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

- द. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको अधिकतम सीमा प्रति दुर्घटना देहाय बमोजिम हुनेछ:

क्र.सं.	सवारी साधनको वर्गीकरण	तेश्रो पक्ष मानव क्षतिको अधिकतम दायित्व (रूपैयाँमा)	तेश्रो पक्ष सम्पत्ति क्षतिको अधिकतम दायित्व (रूपैयाँमा)
१.	मोटर साइकल	२५ लाख	२५ लाख
२.	निजी सवारी साधन	८० लाख	८० लाख
३.	व्यवसायिक सवारी साधन	५० लाख	५० लाख

९. यस परिच्छेद अन्तर्गत एक भन्दा बढी व्यक्ति वा सम्पत्तिहरूको क्षति भएको कुनै दुर्घटनाको क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा प्रकरण ८ मा तोकिएको दायित्वको सीमा र यस बीमालेखको शर्त तथा सम्पुष्टिको अधिनमा रही बीमितले तोकिएको प्राथमिकता बमोजिम बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तान गर्नेछ ।
१०. सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको नोक्सानी भएमा बीमालेखको शर्तको अधिनमा रही बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तानी दिनेछ । यसरी भुक्तानी प्रदान गर्दा ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
११. बीमालेखमा उल्लिखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

परिच्छेद- ७ विविध

- ७.१ **अतिरिक्त बीमाशुल्क दर सम्बन्धी व्यवस्था:**
सवारी साधन चलाउन सिकाउने काममा प्रयोग गरिएको सवारी साधनमा तोकिएको शुरू बीमाशुल्क दरमा २५% थप बीमाशुल्क लाग्ने छ ।
- ७.२ **समितिको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने:**
यो निर्देशिकामा उल्लेख नभएका जोखिमहरूको हकमा बीमाशुल्क दर निर्धारणको लागि समितिको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र बीमाशुल्क दर कायम गर्नु पर्नेछ ।
- ७.३ **नवीकरणको सूचना जारी गर्नु पर्ने:**
बीमकले बीमालेख नवीकरण गर्ने वा नगर्ने कुराको सूचना त्यस्तो बीमालेखको अवधि समाप्त हुनु एक महिना अगावै जारी गर्नु पर्नेछ । उक्त सूचनामा आगामी बीमा अवधिका लागि हुनु पर्ने घोषित मूल्य र सो बमोजिम लाग्ने बीमाशुल्क तथा अघिल्लो वर्षमा सूचित गरिएका दावी वा चालू वर्षमा दावी नगरे वापत पाउने छूट समेत खुलाउनु पर्नेछ । तर त्यस्तो दावी नगरे वापतको छूट बीमालेखको अवधि समाप्त भएको मितिले पैतीस (३५) दिन भित्र बीमालेख नवीकरण गरेमा मात्र दिइनेछ । नवीकरण सूचनामा बीमालेख नवीकरण गर्दा लाग्ने बीमाशुल्क गणना तालिकाको पूर्ण रूप संलग्न गर्नु पर्नेछ ।
- ७.४ **उपयोगको क्रममा हुने हास:**
सवारी साधनको उपयोगको क्रममा हुने हासको क्षतिपूर्ति कुनै पनि अवस्थामा बीमकले वहन गर्ने छैन ।
- ७.५ **बीमालेखको नामसारी:**
कुनै सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएमा त्यस्तो स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र सवारी साधनको नयाँ मालिकले सम्बन्धित जोखिमको बीमा नगराएमा बीमालेख निष्क्रिय हुनेछ । यसरी नामसारीको कारणबाट बीमालेख निष्क्रिय भए तापनि त्यस्तो स्वामित्व परिवर्तन भए पछिको यात्री, चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी, अन्य कर्मचारी तथा तेश्रो पक्षको हानि-नोक्सानी सम्बन्धमा बीमकले (बीमा अवधि भित्र रहेको अवस्थामा छ भने) दायित्व व्यहोर्नु पर्नेछ ।

तर, बिक्रेताले त्यस्तो सवारी साधन बिक्री गरेको मितिले पैतीस (३५) दिन भित्र बीमकलाई त्यसको लिखित सूचना दिएमा बीमकले अधिल्लो बीमितलाई दिएको दावी नगरे वापतको छूट नयाँ बीमितसंग समानुपातिक रूपमा हिसाब मिलान गरी उक्त बीमालेख सवारी साधनको नयाँ धनीको नाममा नामसारी गरिदिनु पर्नेछ ।

स्पष्टिकरण:

- (१) बीमालेख नामसारीको लागि सवारी साधनको नयाँ धनीले छुट्टै बीमा प्रस्ताव फाराम भर्नु पर्नेछ र बीमालेख नामसारी सम्पुष्टिमा पूरा टिकट दस्तुर लगाउनु पर्नेछ ।
- (२) पहिलेको सवारी साधनको धनीले दावी नगरे वापत पाउने छूट पाएकोमा सो छूट रकम सवारी साधनको नयाँ धनीले पाउने छैन ।
- (३) माथी जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कानूनी कारवाहीको कारणबाट स्वामित्वमा परिवर्तन आएको अवस्थामा बिना कुनै बन्देज बीमालेख हस्तान्तरण गर्न दिनु पर्नेछ ।
- (४) सवारी साधनको स्वामित्वमा परिवर्तन आएको कारणले बीमालेख निष्क्रिय भएमा त्यस्तो सवारीका यात्री तथा सवारीमा कार्यरत चालक, परिचालक, चेकर, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी, तथा अन्य कर्मचारीको हकमा लागू भएको दुर्घटना बीमा सम्बन्धी व्यवस्थामा कुनै असर पर्ने छैन । सवारी साधनको स्वामित्वमा परिवर्तन भए तापनि उल्लेखित अवधिसम्म निजहरूको बीमा सुरक्षा कायमै रहेको मानिनेछ ।

७.६ थप सवारी साधन:

चालु बीमालेखको अवधि भुक्तान हुने मिति भित्र सोही प्रकारको एक वा बढी सवारी साधन समानुपातिक बीमाशुल्क लिई उक्त बीमालेखको बीमा अवधिभरको लागि समावेश गर्न सकिने छ ।

७.७ दावी नगरेमा छूट हुने:

- (१) दावी नगरेमा छूट अनुसूची-२० मा उल्लेख भएको मान (Scale) बमोजिम हुनेछ ।
- (२) दावी परेको अवस्थामा छूट एकमुष्ट रूपमा प्रभावकारी हुने छैन । दावी परेको वर्षलाई गणना नगरी यदि पुरानो दावी नपरेको वर्षको बीमालेख नवीकरण गर्दा पाएको दावी नगरे वापतको छूट दावी नभएको अवधिलाई कायम राखी दावी रहित छूट दिने प्रयोजनको

लागि यथावत कायम राख्नु पर्नेछ । दावी भएको वर्षलाई छाडी दावी नभएको अवधि पछिको नवीकरण अवधिबाट त्यस्तो छूट पुनः शुरू हुनेछ ।

तर पूर्ण क्षति (Total Loss) वा रचनात्मक पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) भई दावी भुक्तानी भएको अवस्थामा उल्लेखित छूट बीमितले पाउने छैन ।

- (३) यस्तो छूट बीमालेखको आधारमा नभई मूल बीमितको दावी नभए वापतको पाउने छूटको आधारमा हुनेछ । बीमालेखमा रहेको एउटा बीमितको बीमायोग्य हित अर्को बीमितमा हस्तान्तरण भएमा नयाँ बीमितको बीमायोग्यहित शुरू भएको अवधिबाट त्यस्तो छूट प्रारम्भ हुनेछ ।
- (४) साविकको बीमितको सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिले तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भित्रमा एकै वर्गीकरणको सवारी साधन खरिद गरी बीमा गर्न आएमा दुर्घटना नभएको घोषणा गरेमा पुरानो बीमालेखमा (स्वदेशी वा विदेशी बीमकबाट जारी भएको) प्रदान गरेसम्मको तर यस निर्देशिकामा तोकिएको अधिकतम सीमा भित्र दावी नगरे वापतको छूट दिनु पर्नेछ ।
- (५) बीमायोग्यहित हस्तान्तरण गरिएको मितिबाट तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भन्दा कम अवधि भित्र नयाँ बीमितले बीमालेख नवीकरण गरेमा उपदफा (३) बमोजिमको छूट दिनु पर्नेछ ।
- (६) बीमितले आफ्नो सवारी साधनको बीमा कुनै एक बीमकबाट अर्को बीमकलाई हस्तान्तरण गरेमा पुरानो बीमकबाट पाइआएको छूटको दर अनुरूप नयाँ बीमकबाट निजलाई छूट दिनु पर्नेछ ।
- (७) नयाँ बीमालेख वापत बीमितले पुरानो बीमक (स्वदेशी वा विदेशी) बाट दावी नभए वापत पाउने छूटको लागि नवीकरणको लागि दिइने सूचना वा पुरानो बीमकबाट छूटको निश्चित प्रतिशत खुलेको पत्र पेश गर्नु पर्नेछ । सबै बीमकहरूले बीमितहरूलाई अनिवार्य रूपमा दावी नभए वापत पाउने छूटको प्रतिशत समेत खुलेको नवीकरण सूचना वा प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (८) बीमा अवधि समाप्त भएको सवारी साधनको बीमालेख नवीकरण गर्नु पर्ने मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र नवीकरण गरेको अवस्थामा दावी नगरेमा पाउने छूट सुबिधा लागू हुनेछ । नयाँ बीमालेखमा लागू

हुने छूटको दर अधिल्लो पूरा वर्षको बीमालेखले आर्जन गरे अनुसार हुनेछ ।

- (९) दावी नगरे वापत छूट पाउन सक्ने बीमितले निजको बीमालेख छोटो अवधिको लागि नवीकरण गरेमा वा बाह्र महिनाको लागि बीमालेख नवीकरण गराए पछि बीचमा नै छोटो अवधिमा सो बीमालेख रद्द गर्न अनुरोध गरेमा बीमितलाई दिनु पर्ने दावी नगरे वापतको छूटको गणना समानुपातिक हिसाबले गर्नु पर्नेछ ।
- (१०) यो निर्देशिकामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीमा अटुट रूपमा भए मात्र छूट दिनु पर्नेछ ।
- (११) सवारी साधनको स्वामित्व संस्थाबाट कर्मचारीको नाममा नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो कर्मचारीले समेत दावी नगरे वापतको छूट पाउने छ ।
तर, त्यस्तो सवारी साधन सोही कर्मचारीले मात्र प्रयोग गर्ने गरी संस्था र त्यस्तो कर्मचारीबीच सम्झौता भएको प्रमाण सहित बीमा गरिएको हुनु पर्नेछ ।
- (१२) बीमितको मृत्यु भई निजको कानूनी हकवालाको नाममा सवारी साधन नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो हकवालाले समेत दावी नभए वापतको छूट पाउने छ ।
- (१३) एउटै बीमालेख अन्तर्गत बीमालेखको तालिकामा विभिन्न सवारी साधनहरूलाई रक्षावरण गरिएको भए तापनि दावी वापतको छूटको लागि प्रत्येक सवारी साधन छुट्टाछुट्टै बीमा भए सरह मानिने छ ।
- (१४) दावी नगरेमा प्राप्त हुने छूट व्यापक बीमालेखमा मात्र लागू हुनेछ ।

७.८ जोखिम समूह सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) जोखिम समूह (हडताल, हूलदंगा तथा द्वेषपूर्ण कार्य र आतंककारी तथा विध्वंससात्मक कार्य) जोखिमको रक्षावरण व्यापक बीमालेखमा मात्र दिनु पर्नेछ ।
तर सवारी साधनसंग सम्बन्धित यात्री तथा व्यक्तिगत दुर्घटना बीमाको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।
शंकास्पद अवधि (Apprehensive Period) को अवस्थामा बीमकले त्यस्तो रक्षावरण समाविष्ट गर्न अस्वीकार गर्न सक्नेछ ।

- (२) अधिल्लो वर्षको बीमालेखमा जोखिम समूह समावेश भएकोमा बाहेक नवीकरण गर्दा वा नयाँ बीमा गर्दा शंकास्पद स्थितिमा जोखिम समूह समावेश गर्न चाहेमा यस्तो रक्षावरण गर्न दिनु हुँदैन ।
- (३) सवारी साधनको जोखिम समूह जोखिमको रक्षावरण गरेको अवस्थामा सो बीमालेख अन्तर्गत गरिने दुर्घटना बीमामा समेत अनिवार्य रूपमा त्यस्तो जोखिम समूह रक्षावरण गर्नु पर्नेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमकले समितिको स्वीकृति लिई शंकास्पद स्थितिको अवधिको घोषणा गर्न सक्नेछ ।

७.९ प्रयोग नभएको स्थगन (Laid Up) सवारी साधनमा छूट:

- (१) लगातार दुई महिना वा सोभन्दा बढी अवधिसम्म प्रयोग नभई ग्यारेजमा रहेको सवारी साधनमा यो सुविधा दिनु पर्नेछ ।
तर, बीमालेख अन्तर्गत दावी परेको सवारी साधन मर्मत नगरी थन्क्याइएकोमा, र बीमकलाई लिखित रूपमा पूर्व सूचना नदिइएमा यो सुविधा पाइने छैन ।
- (२) बीमालेखको अवधि समाप्त हुने मितिले बाह्र महिनाभन्दा बढीको स्थगन अवधि हुने छैन ।
- (३) व्यापक बीमालेखमा घोषित मूल्यको प्रति सय रूपैयाँको दश पैसाको दरले प्रति महिना स्थगन भएको अवधिको लागि बीमाशुल्क लिई समानुपातिक रूपमा बीमाशुल्क छूट दिनु पर्नेछ ।

स्पष्टिकरण:

यो व्यवस्थाको प्रयोजनको लागि पन्ध्र दिन भन्दा बढी तर एक महिनाभन्दा कम दिनलाई पनि एक महिना हिसाब गरिने छ ।

- (४) चालु बीमालेखको अवधि समाप्त हुने मितिमा सवारी साधन थन्किएमा उपदफा (१) को अधिनमा रही सो समयावधि बराबरको अवधि थप गर्न सकिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

- (१) बीमालेख नवीकरण गर्दा बीमितले तिर्नुपर्ने बीमाशुल्क रकमबाट स्थगन छूट वापतको रकम घटाउनु पर्नेछ ।
- (२) स्थगन वापत बीमाशुल्क छूट रकमको हिसाब गर्दा बीमालेख जारी गर्दाको मितिमा हुने खुद बीमाशुल्कको आधारमा वा सवारी साधन थन्कनु भन्दा अघि भएको नवीकरणको

आधारमा आधारभूत सुविधा तथा अतिरिक्त सुविधा वापत भुक्तानी गरिएको बीमाशुल्कबाट दावी नभए वापत दिइने छूट रकम कटाई हिसाब गर्नु पर्नेछ ।

७.१० चालू बीमालेखमा थप जोखिम समावेश गर्न नहुने:

चालू बीमालेखमा थप जोखिम समावेश गर्नु हुँदैन ।

तर सवारी साधनसंग सम्बन्धित व्यक्तिगत दुर्घटना बीमा तथा तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमाको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

७.११ ट्रेलर/ट्रली सहितको सवारी साधनको व्यापक बीमामा अधिक सम्बन्धी:

ट्रेलर/ट्रली सहितको सवारी साधन हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा मूल सवारी साधन वा ट्रेलर/ट्रलीमध्ये एउटाको लागि मात्र अधिक (एक्सेस) लागू हुनेछ ।

७.१२ भौगोलिक क्षेत्र सम्बन्धी:

यो निर्देशिका अन्तर्गत जारी भएको बीमालेखले अन्य कुनै अतिरिक्त बीमाशुल्क नलिई भारत, चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत, भुटान र बंगलादेशसम्म रक्षावरण गर्नु पर्नेछ ।

७.१३ परिणाम स्वरूपको हानि, प्रयोगबाट भएको क्षति सम्बन्धी:

यो निर्देशिका अन्तर्गत जारी भएको बीमालेखले सवारी साधनको क्षति पश्चात् त्यसको कारणबाट उत्पन्न भएको परिणाम स्वरूपको क्षति तथा सवारी साधन प्रयोगको कारण खिड्ने जस्ता क्रियाबाट भएको क्षति बहन गर्ने छैन ।

७.१४ खारेजी र बचाउ:

- (१) मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०६६ खारेज गरिएको छ ।
- (२) यस पूर्व समितिबाट समय-समयमा निर्धारण गरी जारी गरिएको मोटर बीमादर सम्बन्धी विभिन्न परिपत्रहरू समेत खारेज गरिएको छ ।
- (३) यो निर्देशिका लागू हुनु अघि मोटर बीमादर सम्बन्धी निर्देशिका, २०६६ र विभिन्न समयमा जारी भएका परिपत्रहरू अन्तर्गत भए गरेका काम कारवाहीहरू यसै निर्देशिका बमोजिम भए गरेका मानिने छन् ।

अनुसूची-१
(दफा २.६ संग सम्बन्धित)
(बीमकको नाम र ठेगाना उल्लेख गर्ने)
मोटरसाइकल बीमालेख

यस बीमालेखले रक्षावरण गर्ने क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्ध बीमा गर्नका लागि (बीमकको नाम उल्लेख गर्ने) (यस पछि बीमक भनीएको) ले प्रस्ताव प्राप्त गरेको र बीमकले यस बीमालेखको अधिनमा रहने गरी जोखिम बहन गर्न मञ्जुर गरी यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित बीमाशुल्क प्राप्त गरेकोले बीमकले यो बीमालेख जारी गरेको छ ।

यस बीमालेखको लागि प्राप्त प्रस्ताव फारामलाई यस बीमालेखको आधार मानिने छ । बीमालेखको तालिकामा क्रम संख्या उल्लेख भएका संलग्न सम्पुष्टिहरू यस करारको अभिन्न अंग मानिने छ ।

परिच्छेद -१

बीमालेखले रक्षावरण गरेको मोटरसाइकलको क्षति/हानि-नोक्सानी

१. बीमकले बीमितलाई देहायको कुनै कारणबाट यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित मोटरसाइकल (यस पछि सवारी साधन भनिएको) वा सोमा जडित पार्टपूजा वा दुवैको क्षति/हानि-नोक्सानी भए वापत क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः-

- (क) आगलागी, चट्याङ्ग, सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजाको विष्फोटन वा स्वजलन,
- (ख) भूकम्प,
- (ग) बाढी/डुबान,
- (घ) पहिरो/भूस्खलन,
- (ङ) आँधीबेहरी, असिना, हिउँ वा तुषारो,
- (च) आकस्मिक/दुर्घटनाजन्य वाह्य कारणहरू,
- (छ) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रासको परिणाम स्वरूप वा यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुटको कारणले सवारी साधन दुर्घटना भई भएको क्षति/हानि-नोक्सानी
- (ज) चोरी, सेंधमारी वा नकवजनी,
- (झ) सडक, रेल, आन्तरिक जलमार्ग, लिफ्ट वा एलिभेटरमा ओसार-पसार गर्दा ।

२. प्रकरण १ बमोजिमको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि-नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको देहायको वस्तुबाट बनेको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-
- (क) सम्पूर्ण किसिमका रबर, बत्तिहरू, ब्याट्रीहरू, टायर तथा ट्यूबमा ५०%
- (ख) फाइबर ग्लासबाट बनेका पार्टपूजाहरूमा ३०%
- (ग) काँच (ग्लास) वाट बनेका सामानहरूमा ०%
३. प्रकरण १ मा उल्लेख भएको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको प्रकरण २ मा उल्लेख भए भन्दा बाहेकको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्रासकट्टीको दर
६ महिनाभन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

४. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट आंशिक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति प्रदान गर्दा प्रकरण २ वा ३ मा उल्लेख भए बमोजिमको ह्रासकट्टी तथा यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भएको अनिवार्य अधिक तथा स्वेच्छिक अधिकको योगफल कट्टी गरी बाँकी रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
५. प्रकरण १, २ र ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको कुनै पनि अवस्थामा बीमकले भुक्तानी गर्ने छैनः
- (क) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रास (Depreciation), यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुट,
- (ख) सवारी साधन दुर्घटना नभएको अवस्थामा भएको टायर/ट्यूबको क्षति,

- (ग) सवारी साधनको चोरी नभएको अवस्थामा भएको पार्टपूर्जा मात्रको चोरी/सैंधमारी/नकवजनी,
- (घ) चालकले मादकपदार्थ वा लागूपदार्थ सेवन गरेको कारणले भएको क्षति/हानि-नोक्सानी,
- (ङ) सवारी साधनप्रति बीमितको हक हित परिवर्तन वा समाप्त भएको पैतीस (३५) दिन पछि भएको क्षति/हानि-नोक्सानी ।
६. प्रकरण १ मा उल्लेखित कुनै कारणबाट सवारी साधन नचल्ने भएमा सवारी साधनको सुरक्षाको लागि वा नजिकको मर्मत गर्ने स्थानसम्म पुऱ्याउन लाग्ने आवश्यक र वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । यस प्रकरण अन्तर्गत बीमकको अधिकतम दायित्व देहायको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	दुर्घटना भएको स्थानबाट पुऱ्याउनु पर्ने स्थानसम्मको दूरी	
दूरी	सय (१००) कि.मी. सम्म	सय (१००) कि.मी. भन्दा बढी
अधिकतम दायित्व	तीन (३०००) हजार रुपैयाँ	पाँच (५०००) हजार रुपैयाँ

७. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकको दायित्व हुन सक्ने क्षतिको सम्बन्धमा देहायका शर्तहरू पूरा गरी बीमितले सवारी साधन आवश्यक मर्मत गराउन सक्नेछः
- (क) यस्तो मर्मत कार्यको अनुमानित खर्च तीन हजार रुपैयाँभन्दा बढी नभएमा,
- (ख) मर्मत खर्चको विस्तृत विवरण तत्कालै बीमकलाई उपलब्ध गराएमा र
- (ग) बीमितले बीमकलाई यस्तो मर्मत गर्न आवश्यक भएको तथा सो वापत लागेको खर्च मनासिब हो भन्ने कुरा एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण सहित सहयोग गरेमा ।
८. सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः
- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिने छ ।
- (ख) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित

मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको वितरक वा उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्यासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्यासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) एउटा बीमा अवधिको लागि उक्त अवधिको शुरुमा खण्ड (ख) वा (ग) बमोजिम निर्धारण भएको घोषित मूल्यलाई नै सवारी साधनको बजार मूल्य मानिने छ र सो अवधि भित्रको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) दावीमा थप ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
- (ङ) प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको मर्मत गर्न लाग्ने खर्च घोषित मूल्यको पचहत्तर प्रतिशत भन्दा बढी हुने भएमा लक्षित पूर्ण क्षति भएको मानिने छ ।
९. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा अनिवार्य अधिक वा स्वेच्छिक अधिक कट्टी गरिने छैन । सर्वेयरको सिफारिसमा बीमक र बीमितको लिखित सहमतीबाट रद्दी (Salvage) को मूल्य कायम गरिनेछ ।

परिच्छेद -२

तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व

१. बीमकले बीमालेखमा उल्लेखित अधिकतम दायित्वको सीमाको अधीनमा रही सवारी साधन वा सोको प्रयोगबाट भएको दुर्घटनाको कारणबाट बीमितलाई देहायको अवस्थामा पर्न सक्ने दायित्व वापतका खर्चहरू समेतको भुक्तानी गर्नेछ :
 - (क) तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको, अंगभंग भएको, शारीरिक चोटपटक लाग्न गएको अवस्थामा,
 - (ख) बीमितको सवारी साधनमा ढुवानीरत् वा बीमितको स्वामित्वमा रहेको वा बीमितलाई विश्वाससाथ राख्न दिएको वा बीमितको जिम्मामा वा बीमितको नियन्त्रणमा रहेको सम्पत्तिको क्षति बाहेक अन्य तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा ।
२. बीमकले लिखित स्वीकृति प्रदान गरेको सम्पूर्ण खर्चहरूको भुक्तानी दिनेछ ।
३. यस परिच्छेद अन्तर्गत बीमितलाई प्रदान गरिने दायित्वको सीमा तथा शर्तहरू अनुरूप बीमकले देहायको अवस्थामा बीमितको साधारण जानकारी वा सहमतीले सवारी साधनको चलाइरहेको चालकको दायित्वको पनि क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ :
 - (क) चालक कुनै अन्य बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको लागि हकदार नभएमा,
 - (ख) चालकले बीमितले जस्तै यस बीमालेख अन्तर्गत लागू हुन सक्नेसम्मको शब्दको मर्म, अपवाद र शर्तहरू अनुरूप काम गरेमा ।
४. बीमकले चाहेमा यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै मृत्यु वा अंगभंग वा शारीरिक चोटपटक वा कुनै सम्पत्तिको क्षतिको सम्बन्धमा अनुसन्धान वा सोधपुछको लागि प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्न सक्नेछ साथै यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने खालको कुनै कार्य वा कारबाहीबाट सृजित वा सम्बन्धित कुनै घटनाको सम्बन्धमा अदालतमा प्रतिरक्षाको लागि कारबाही गर्न सक्नेछ ।
५. यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको अंगभंग भएको शारीरिक चोटपटक लागेको सम्बन्धमा यस बीमालेखमा तोकिएको दायित्वको सीमा तथा शर्त अनुरूप बीमितले व्यहोर्नु पर्ने यस्तो दायित्वको भुक्तानी निज वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले प्रदान गर्नेछ । त्यस्तो हकवालाले बीमित सरह यस बीमालेखका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।

६. यस बीमालेखको कुनै प्रावधान वा बन्देजले सवारी तथा यातायात सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गत व्यवस्था गरिएको क्षतिपूर्ति रकम प्राप्त गर्ने कुनै व्यक्तिको अधिकारमा प्रतिकूल असर पार्ने छैन ।
७. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** तेश्रो पक्षलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टि क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी पाँच लाखको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाखको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व पाँच लाख रूपैयाँमा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्ष घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटना स्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रू. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **कृया खर्च:** सवारी साधनको गलती भएको वा नभएको जुनसुकै अवस्थामा सवारी साधनको प्रत्यक्ष संलग्नतामा रहेको दुर्घटनाबाट कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायिले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र क्रिया खर्चको रकम सो भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (ङ) **मृत्यु भएमा:** सवारी साधन दुर्घटनामा तेश्रो पक्षको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दा गर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक, अन्य सम्बन्धित कर्मचारी तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

८. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्तिको अधिकतम सीमा प्रति दुर्घटना देहाय बमोजिम हुनेछ:

क्र.सं.	सवारी साधनको वर्गीकरण	तेश्रो पक्ष मानव क्षतिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा	तेश्रो पक्ष सम्पत्तिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा
१	मोटर साइकल	२५ लाख	२५ लाख

९. सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको नोक्सानी भएमा बीमालेखको शर्तको अधिनमा रही बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तानी दिनेछ । यसरी भुक्तानी प्रदान गर्दा ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
१०. यस परिच्छेद अन्तर्गत एकभन्दा बढी व्यक्ति वा सम्पत्तिहरूको क्षति भएको कुनै दुर्घटनाको क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा प्रकरण ८ मा तोकिएको दायित्वको सीमा र यस बीमालेखको शर्त तथा सम्पुष्टिको अधिनमा रही बीमितले तोकिएको प्राथमिकता बमोजिम बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तान गर्नेछ ।
११. बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

परिच्छेद -३

मोटरसाइकल चालक तथा सोमा पछाडि सवार

एक व्यक्ति (Pillion Rider) को दुर्घटना बीमा

१. यस बीमालेखको शर्तहरूको अधिनमा रही सवारी साधन हाँकिरहेको व्यक्ति वा सवारी साधनमा सवार एक व्यक्ति (Pillion Rider) बीमा गरिएको सवारी साधनमा सवार रहँदा वा चढ्दा वा ओर्लदा दुर्घटनामा परी चोटपटक लागेको परिणाम स्वरूप त्यस्तो दुर्घटना भएको एक सय त्रियासी (१८३) दिन भित्र देहाय बमोजिम क्षति भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको

क्षतिपूर्ति रकम घाइते व्यक्ति वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति दिनेछ ।

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
	(प्रत्येक व्यक्तिको लागि निर्धारित बीमाङ्क रकम)
मृत्यु भएमा	पाँच लाख
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टी क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि र एउटा आँखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आखाको दृष्टी पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी बीमाङ्कको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व प्रत्येक व्यक्तिको लागि तोकिएको बीमाङ्क रकममा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (क) **कुरूवा खर्च:** सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा सवारी साधनमा सवारी व्यक्ति घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैतालीस (४५) दिनसम्मको कुरूवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ख) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटना स्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रु. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (ग) **कृया खर्च:** सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा सवारी साधनमा सवारी व्यक्तिको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरेपछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र क्रिया खर्चको रकम सो भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (घ) **मृत्यु भएमा:** सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा सवारी साधनमा सवारी व्यक्तिको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी सवारी हाँकिरहेको व्यक्ति वा सवारी साधनमा सवारी व्यक्तिको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे

बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

- (२) आफैले जानाजान लगाएको चोट, आत्महत्या वा आत्महत्याको प्रयासबाट वा मादकपदार्थ वा लागूपदार्थको सेवनबाट दुर्घटनामा परी त्यसको परिणाम स्वरूप भएको हानि-नोक्सानी वापत बीमकले कुनै क्षतिपूर्ति दिने छैन ।
- (३) बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

स्पष्टिकरण:

उपर्युक्त बमोजिम निर्धारित रकमले सवारी सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा उल्लेखित प्रावधानहरूलाई कुनै असर पर्ने छैन ।

परिच्छेद -४

दावी नगरेको अवस्थामा हुने छूट

१. यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै बीमा दावी नगरेको अवस्थामा बीमालेख नवीकरण गराउँदा बीमकले नवीकरण बीमाशुल्क (जोखिम समूह बीमा बाहेक) मा देहाय बमोजिमको छूट दिनेछ:

बीमा दावी नगरेको अवधि	छूट
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिको एक वर्ष	पन्ध्र प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार दुई वर्षहरू	पच्चिस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार तीन वा सोभन्दा बढी वर्षहरू	पैंतीस प्रतिशत

२. दावी नगरेमा छूट अनुसूची-२० मा उल्लेख भएको मान (स्केल) बमोजिम हुनेछ ।
३. दावी परेको अवस्थामा छूट एकमुष्ट रूपमा प्रभावकारी हुने छैन । दावी परेको वर्षलाई गणना नगरी यदि पुरानो दावी नपरेको वर्षको बीमालेख नवीकरण गर्दा पाएको दावी नगरे वापतको छूट दावी नभएको अवधिलाई कायम राखी दावी रहित छूट दिने प्रयोजनको लागि यथावत कायम राख्नु पर्नेछ । दावी भएको वर्षलाई छाडी दावी नभएको अवधि पछिको नवीकरण अवधिबाट त्यस्तो छूट पुनः शुरू हुनेछ ।

तर पूर्ण क्षति (Total Loss) वा रचनात्मक पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) भई दावी भुक्तानी भएको अवस्थामा उल्लेखित छूट बीमितले पाउने छैन ।

४. यस्तो छूट बीमालेखको आधारमा नभई मूल बीमितको दावी नभए वापतको पाउने छूटको आधारमा हुनेछ । बीमालेखमा रहेको एउटा बीमितको बीमायोग्य हित अर्को बीमितमा हस्तान्तरण भएमा नयाँ बीमितको बीमायोग्यहित शुरू भएको अवधिबाट त्यस्तो छूट प्रारम्भ हुनेछ ।
५. साविकको बीमितको सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिले तीन सय पैसङ्गी (३६५) दिन भित्रमा एकै वर्गीकरणको सवारी साधन खरिद गरी बीमा गर्न आएमा दुर्घटना नभएको घोषणा गरेमा पुरानो बीमालेखमा (स्वदेशी वा विदेशी बीमकबाट जारी भएको) प्रदान गरेसम्मको तर यस निर्देशिकाका तोकिएको अधिकतम सीमा भित्र दावी नगरे वापतको छूट दिनु पर्नेछ ।
६. बीमायोग्यहित हस्तान्तरण गरिएको मितिबाट तीन सय पैसङ्गी (३६५) दिन भन्दा कम अवधि भित्र नयाँ बीमितले बीमालेख नवीकरण गरेमा उपदफा (३) बमोजिमको छूटदिनु पर्नेछ ।
७. बीमितले आफ्नो सवारी साधनको बीमा कुनै एक बीमकबाट अर्को बीमकलाई हस्तान्तरण गरेमा पुरानो बीमकबाट पाइ आएको छूटको दर अनुरूप नयाँ बीमकबाट निजलाई छूट दिनु पर्नेछ ।
८. नयाँ बीमालेख वापत बीमितले पुरानो बीमक (स्वदेशी वा विदेशी) बाट दावी नभए वापत पाउने छूटको लागि नवीकरणको लागि दिइने सूचना वा पुरानो बीमकबाट छूटको निश्चित प्रतिशत खुलेको पत्र पेश गर्नु पर्नेछ । सबै बीमकहरूले बीमितहरूलाई अनिवार्य रूपमा दावी नभए वापत पाउने छूटको प्रतिशत समेत खुलेको नवीकरण सूचना वा प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
९. बीमा अवधि समाप्त भएको सवारी साधनको बीमालेख नवीकरण गर्नु पर्ने मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र नवीकरण गरेको अवस्थामा दावी नगरेमा पाउने छूट सुविधा लागू हुनेछ । नयाँ बीमालेखमा लागू हुने छूटको दर अधिल्लो पूरा वर्षको बीमालेखले आर्जन गरे अनुसार हुनेछ ।
१०. दावी नगरे वापत छूट पाउन सक्ने बीमितले निजको बीमालेख छोटो अवधिको लागि नवीकरण गरेमा वा बाह्र महिनाको लागि बीमालेख नवीकरण गराएपछि बीचमा नै छोटो अवधिमा सो बीमालेख रद्द गर्न

- अनुरोध गरेमा बीमितलाई दिनुपर्ने दावी नगरे वापतको छूटको गणना समानुपातिक हिसाबले गर्नु पर्नेछ ।
११. यो निर्देशिकामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीमा अटुट रूपमा भए मात्र छूट दिनु पर्नेछ ।
१२. सवारी साधनको स्वामित्व संस्थाबाट कर्मचारीको नाममा नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो कर्मचारीले समेत दावी नगरे वापतको छूट पाउने छ । तर त्यस्तो सवारी साधन सोही कर्मचारीले मात्र प्रयोग गर्ने गरी संस्था र त्यस्तो कर्मचारी बीच सम्झौता भएको प्रमाण सहित बीमा गरिएको हुनु पर्नेछ ।
१३. बीमितको मृत्यु भई निजको कानूनी हकवालाको नाममा सवारी साधन नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो हकवालाले समेत दावी नभए वापतको छूट पाउनेछ ।
१४. एउटै बीमालेख अन्तर्गत बीमालेखको तालिकामा विभिन्न सवारी साधनहरूलाई रक्षावरण गरिएको भए तापनि दावी वापतको छूटको लागि प्रत्येक सवारी साधन छुट्टाछुट्टै बीमा भए सरह मानिने छ ।
१५. दावी नगरेमा प्राप्त हुने छूट व्यापक बीमालेखमा मात्र लागू हुनेछ ।

परिच्छेद - ५

अपवादहरू

(यस बीमालेखको सबै परिच्छेदहरूको लागि)

१. यस बीमालेख अन्तर्गत देहायको अवस्थामा बीमकको दायित्व रहने छैन:
- (क) यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित भौगोलिक क्षेत्रभन्दा बाहिर भएको वा घटेको कुनै दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (ख) अन्य कुनै करार अन्तर्गत श्रृजना भएको दावी,
- (ग) सवारी साधन चोरी भएको अवस्थामा बाहेक बीमालेखको तालिकामा तोकिए बमोजिमको चालक भन्दा फरक व्यक्तिले सवारी साधन हाँकेको अवस्थामा भएको वा घटेको दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (घ) आणविक विकिरण वा आणविक इन्धनको ज्वलन पछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियोधर्मिता (स्वतः जारी रहने अणुको विच्छेदनको ज्वलन समेत) को सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले हुने कुनै हानि-नोक्सानी,

- (ड) आणविक हात-हतियारबाट उठेको वा सोसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेको कारणबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा श्रृजित दायित्व,
- (च) ज्वालामुखी विस्फोटन, विदेशी शत्रुतापूर्ण कार्य, दुश्मनी वा लडाईं जस्तो कार्य (लडाईंको घोषणा हुनु अगाडि वा पछाडि), गृहयुद्ध, सैनिक विद्रोह, सैनिक शासन वा उल्लेखित घटनाहरूको प्रत्यक्ष परिणामसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष, नजिक वा टाढाको कारणबाट भएको वा सांकेतिक रूपमा उत्पन्न भएको वा संलग्न रहेको कुनै दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व ।
२. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधन दुर्घटनाको परिणाम स्वरूप श्रृजना भएको क्षति (Consequential Loss) प्रति बीमकको कुनै दायित्व रहने छैन ।
३. तोकिएको थप बीमाशुल्क बीमितले भुक्तानी गरेको आधारमा बीमकले यस बीमालेखको विस्तारको रूपमा हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य तथा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्य सम्बन्धी सम्पुष्टिहरू जारी नगरेसम्म हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य वा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्यबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व बीमकले व्यहोर्ने छैन ।

परिच्छेद - ६

शर्तहरू

१. यस बीमालेखको कुनै भागमा प्रयोग हुने विशेष अर्थ सहितको शब्द वा वाक्यांशको अर्थ जहाँ जुन अवस्थामा प्रयोग हुन्छ त्यही मान्य हुनेछ ।
२. यस बीमालेख अन्तर्गत दावी योग्य कुनै दुर्घटना वा क्षति/हानि-नोक्सानी भएमा सोको सूचना लिखित रूपमा अविलम्ब बीमकलाई दिनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटना बारे बीमितले बीमकलाई आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण जानकारी तथा सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटनासंग सम्बन्धित पत्र, दावी, म्याद, समाह्वान (रिट) वा प्रक्रिया सम्बन्धी जानकारी आदि बीमितलाई प्राप्त हुने वित्तिकै बीमकलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ । यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै मुद्दा मामिला, अनुसन्धान वा घाऊ/चोटपटक (Fatal Injury) को जाँचबुझ सम्बन्धमा बीमितलाई कुनै

जानकारी भएमा तुरुन्त बीमकलाई लिखित जानकारी दिनु पर्नेछ । यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै चोरी वा अन्य फौजदारी कसूरको सम्बन्धमा बीमितले बीमक तथा प्रहरीलाई तुरुन्त सूचना गर्नु पर्नेछ र अपराधी पत्ता लगाउन सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

३. बीमकको लिखित अनुमति नलिई बीमित वा बीमितको तर्फबाट कुनै पनि व्यक्तिले यस बीमालेख अन्तर्गतको दावी सम्बन्धमा कुनै प्रस्ताव राख्न, प्रतिज्ञा गर्न, भुक्तानी लिन/दिन वा छुट दिन सक्ने छैन । बीमकले दावीका सम्बन्धमा बीमितको तर्फबाट दावी भुक्तानी गर्न, विवाद समाधान गर्न, प्रतिरक्षा गर्न, कारवाही चलाउन वा बहस पैरवी गर्न चाहेमा बीमक पूर्ण स्वतन्त्र रहने छ र बीमितले यस सम्बन्धी सबै सूचना र सहयोग बीमकले मागे बमोजिम प्रदान गर्नु पर्नेछ ।
४. बीमकको रोजाइ अनुसार सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजा वा यसको कुनै भाग वा पार्टपूजाको मर्मत, बदली वा नयाँ भर्ना दिन वा क्षति/हानि-नोक्सानी बराबरको नगद रकम भुक्तान गर्न सक्नेछ ।
५. बीमितले सवारी साधनलाई क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट सुरक्षित राख्न र ठीक अवस्थामा कायम राख्न सम्पूर्ण मनासिब कदम अपनाउनु पर्नेछ । सवारी साधन वा सोको कुनै पार्टपूजा वा चालक वा बीमितको कुनै कामदारको विषयमा जाँच गर्ने अधिकार बीमकलाई सदैव रहने छ । बीमितले दुर्घटना वा क्षति भएको अवस्थामा सवारी साधनलाई थप क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट जोगाउन आवश्यक तथा उचित हेरचाह र सुरक्षाको उपाय अपनाउनु पर्नेछ । दुर्घटना भएको सवारी साधन आवश्यक मर्मत नगरी चलाएको परिणाम स्वरूप सवारी साधनमा भएको थप क्षतिको लागि बीमित स्वयं जिम्मेवार हुनेछ ।
६. बीमकले बीमितको अन्तिम ठेगानामा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको पन्ध्र (१५) दिनको सूचनाद्वारा यो बीमालेख खारेज गर्न सक्नेछ र यस अवस्थामा बीमकले बीमितलाई यो बीमालेख खारेज भएको मितिले बाँकी अवधिको समानुपातिक बीमाशुल्क फिर्ता गर्नेछ ।
७. बीमितको अनुरोधमा कुनै पनि समयमा बीमालेख रद्द गर्न सकिनेछ । यस अवस्थामा बीमालेख कायम रहेको अवधिको निमित्त देहाय बमोजिमको छोटो अवधिको दरले हुन आउने बीमाशुल्क रकम कट्टी गरी बाँकी बीमाशुल्क बीमकले फिर्ता गर्नेछ ।

अवधि**वार्षिक बीमाशुल्कको प्रतिशत**

(क) एक हप्तासम्म	दश प्रतिशत
(ख) एक महिनासम्म	बीस प्रतिशत
(ग) दुई महिनासम्म	तीस प्रतिशत
(घ) तीन महिनासम्म	चालीस प्रतिशत
(ङ) चार महिनासम्म	पचास प्रतिशत
(च) पााच महिनासम्म	साठ्ठी प्रतिशत
(छ) छ महिनासम्म	सत्तरी प्रतिशत
(ज) सात महिनासम्म	अस्सी प्रतिशत
(झ) आठ महिनासम्म	नब्बे प्रतिशत
(ञ) आठ महिना भन्दा बढीको लागि	सत प्रतिशत

तर बीमाशुल्क फिर्ता हुने प्रयोजनको लागि बीमालेख बहाल रहेको अवधिभर कुनै दावी नभएको हुनु पर्नेछ ।

८. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको लागि बीमितले अन्य प्रचलित बीमाबाट दावी भुक्तानी पाउने अवस्थामा क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको क्षतिपूर्ति रकम वा अन्य खर्च बीमाङ्कको आधारमा समानुपातिक मूल्यभन्दा बढी भुक्तान गर्न बीमक बाध्य हुने छैन ।
९. सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा बीमित वा अरू कुनै व्यक्तिले सोही सवारी साधन अरू बीमकसंग पनि बीमा गराएको रहेछ भने बीमकले सो सवारी साधनको लागि क्षति/हानि-नोक्सानीको बीमाङ्कको आधारमा समानुपातिक रूपले दिनुपर्ने क्षतिपूर्ति भन्दा बढी दिने छैन ।
१०. यस बीमालेखको तालिकामा बीमा अवधि समाप्त हुने भनी उल्लेख भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र बजे यस बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।
११. यस बीमालेख अन्तर्गत जोखिम बहन गर्न शुरू गरेको मिति र समय बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
१२. सवारी साधनको बारेमा बीमितले मूलभूत विवरण दिँदा भुङ्गा विवरण दिएमा वा जोखिम अनुमान गर्नको लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई भुङ्गा विवरण उल्लेख गरेमा वा वास्तविकताको उल्लेख गर्दा कुनै वस्तुगत तथ्य छुट हुन गएमा वा बीमितबाट यस बीमालेखको कुनै पनि शर्त पालना नभएमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकले दावी भुक्तानी गर्ने छैन ।

१३. सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएमा त्यस्तो स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र सवारी साधनको नयाँ धनीले सम्बन्धित जोखिमको बीमा नगरेमा यो बीमालेख स्वतः निष्क्रिय हुनेछ। सवारी साधनको स्वामित्वमा परिवर्तन आएको कारणले बीमालेख निष्क्रिय भए तापनि मोटरसाइकल चालक, पछाडी सवार एक व्यक्ति (Pillion Rider) तथा तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्वको लागि बाँकी बीमा अवधिभर बीमा सुरक्षा कायमै रहेको मानिने छ र सोही बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी गर्नेछ।
१४. बीमितले सवारी साधन विक्री गरेको मितिले पैतीस (३५) दिन भित्र बीमकलाई त्यसको लिखित सूचना दिएमा बीमकले देहाय बमोजिम हुने गरी सवारी साधनको नयाँ धनीको नाममा यो बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ।
- (क) बीमालेख नामसारीको लागि सवारी साधनको नयाँ धनीले यथाशिघ्र बीमा प्रस्ताव फाराम भर्नु पर्नेछ र बीमकले सम्पुष्टि जारी गरी बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ।
- (ख) बीमितले दावी नगरे वापत पाउने छूट पाएकोमा सो छूट सवारी साधनको नयाँ धनीले पाउने छैन।
- (ग) खण्ड (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानून बमोजिम उत्तराधिकारीमा स्वामित्व स्वतः हस्तान्तरण भई आएको अवस्थामा यो बीमालेख स्वतः हस्तान्तरण भएको मानिनेछ।
१५. बीमकको तर्फबाट रसिद जारी नभएसम्म बीमाशुल्क भुक्तान भएको मानिने छैन।
१६. बीमित वा निजको तर्फबाट अधिकार प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक रीत नपुऱ्याएमा वा यो बीमालेख अन्तर्गतको कुनै अधिकार प्रयोग गर्नमा बाधा पुऱ्याएमा यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट बीमित वञ्चित हुनेछ।
१७. कुनै दावी जालसाजीपूर्ण भएमा वा दावीको सिलसिलामा भ्रुष्टा बयान दिई बीमितले वा निजको तर्फबाट काम गर्ने अधिकार प्राप्त कुनै व्यक्तिले यो बीमालेख अन्तर्गत कुनै अनुचित लाभ उठाउन खोजेमा वा जानी जानी बीमित-बीमित वा अन्य कुनै व्यक्तिको मिलेमतोमा कुनै क्षति/हानि-नोक्सानीको घटना घटाएमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ।
१८. यो बीमालेख अन्तर्गत क्षति/हानि-नोक्सानीको दावी बीमकबाट अस्वीकार

भएको तीन महिना भित्र कुनै नालिस उजुर नगरेमा वा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम बीमा समितिले बीमकको पक्षमा निर्णय दिएको मितिले प्रचलित कानूनको म्याद भित्र पूनरावेदन अदालतमा नालिस/उजुर नगरेमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ ।

१९. बीमितले यस बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको भुक्तानी प्राप्त गर्दा सो क्षति/हानि-नोक्सानीको अन्य कुनै पक्षबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्न सक्ने रहेछ भने त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्ने अधिकार बीमकलाई सुम्पनु पर्नेछ । बीमकबाट क्षतिपूर्ति पाउनु अगावै वा पछि जुनसुकै बखत पनि बीमकले मनासिव र आवश्यक देखेको काम कारवाही बीमकको खर्चमा बीमितले गर्नु पर्नेछ वा सो गर्न बीमकलाई अनुमति दिनु पर्नेछ ।
२०. दावी भुक्तानी प्रकृत्यामा रहेको वा मुलतवी रहेको अवस्थामा बाहेक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको मितिले तीन महिना पछि बीमक कुनै पनि क्षति/हानि-नोक्सानीको लागि उत्तरदायी हुने छैन ।
२१. यो बीमालेखका शर्तहरू बमोजिम बीमकलाई दिइने प्रत्येक सूचना तथा अन्य लेखापढी लिखित वा मुद्रित हुनु पर्नेछ ।
२२. यो बीमालेख अन्तर्गत परेको दावी एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण जुटाउने दायित्व बीमितको हुनेछ ।
२३. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा दावी सम्बन्धी कुनै विवाद उत्पन्न भएमा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम हुनेछ ।

मोटरसाइकल बीमालेखको तालिका (सेड्युल)

बीमितको: नाम थर: ठेगाना: पेशा:	बीमालेख नं.: बीमालेखको किसिम: प्रस्तावकको नाम: बीमा प्रस्ताव भएको मिति: बीमालेख जारी भएको स्थान: मिति: रक्षावरण गरिएका जोखिमहरू: जोखिम बहन गर्न शुरू हुने मिति: समय: बीमा अभिकर्ताको नाम र इजाजत पत्र नम्बर: बीमा अवधि: देखि सम्म
लागू हुने भौगोलिक क्षेत्र: नेपाल, भारत, भूटान, बंगलादेश र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत	बीमाशुल्क मोटरसाइकलको क्षति शान्त-नोकसानो विरुद्ध तथा दुर्घटना बीमाको- रु. तेथो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमाको - रु. मोटरसाइकल चालक तथा पछाडी सवार एक व्यक्ति बीमाको- रु. जोखिम समूह बीमाको- रु. ब्रम्मा रु. टिकट- रु. % मूल्य अतिवृद्धि कर- रु. कुल बीमाशुल्क- रु.
रसिद नं.: रसिदको मिति:	समय: मोटरसाइकल चालक तथा पछाडी सवार एक व्यक्ति बीमाको- रु. जोखिम समूह बीमाको- रु. ब्रम्मा रु. टिकट- रु. % मूल्य अतिवृद्धि कर- रु. कुल बीमाशुल्क- रु.
बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधनको	
इन्जिन नं.: च्यासिस नं.: दर्ता नं.: वनाउने कम्पनी: वनौट: मोडेल:	बनेको वर्ष: घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी): दर्ता मिति: सरसामान बाहेक सवारी साधनको घोषित मूल्य: सरसामानको घोषित मूल्य: जम्मा घोषित मूल्य:
प्रयोगको सीमा: यस बीमालेख अन्तर्गत रक्षावरण गरिएका सवारी साधन भाडा, इनाम, संगठनात्मक दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण, गति परीक्षण वा दुवानी कार्यसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।	
चालक: निम्नमध्ये कुनै (क) बीमित स्वयं वा (ख) बीमितको साधारण जानकारी र वा सहमतिले सवारी साधन चलाउने व्यक्ति । चालकसंग उक्त मोटरसाइकल चलाउने अनुमतिपत्र भएको र त्यस्तो अनुमतिपत्र राख्न वा प्राप्त गर्न अयोग्य नठहरिएको हुनुपर्नेछ ।	
बीमाशुल्कको हिसाब: (संलग्न तालिका बमोजिम)	
अनिवार्य अधिक:	
स्वेच्छिक अधिक:	
संलग्न सम्पुष्टि नम्बरहरू:	

यस तालिकामा उल्लेख भएको प्रयोगको सीमा उल्लंघन भएमा बीमकले बीमितलाई क्षतिपूर्ति दिनेछैन ।

बीमक तर्फबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीको -

दस्तखत :

नाम थर :

छाप :

दर्जा :

अनुसूची- २
(दफा २.७ संग सम्बन्धित)
निजी सवारी साधन बीमालेख
(बीमकको नाम र ठेगाना उल्लेख गर्ने)

यस बीमालेखले रक्षावरण गर्ने क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्ध बीमा गर्नका लागि (बीमकको नाम उल्लेख गर्ने) (यस पछि बीमक भनिएको) ले प्रस्ताव प्राप्त गरेको र बीमकले यस बीमालेखको अधिनमा रहने गरी जोखिम बहन गर्न मञ्जुर गरी यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित बीमाशुल्क प्राप्त गरेकोले बीमकले यो बीमालेख जारी गरेको छ ।

यस बीमालेखको लागि प्राप्त प्रस्ताव फारामलाई यस बीमालेखको आधार मानिने छ । बीमालेखको तालिकामा क्रम संख्या उल्लेख भएका संलग्न सम्पुष्टिहरू यस करारको अभिन्न अंग मानिने छन् ।

परिच्छेद -१

बीमालेखले रक्षावरण गरेको निजी सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी

१. बीमकले बीमितलाई देहायको कुनै कारणबाट यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित निजी सवारी साधन (यस पछि सवारी साधन भनिएको) वा सोमा जडित पार्टपूजा वा दुवैको क्षति/हानि-नोक्सानी भए वापत क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ:-

- (क) आगलागी, चट्याङ्ग, सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजाको बिष्फोटन वा स्वजलन,
- (ख) भूकम्प,
- (ग) बाढी/डुवान,
- (घ) पहिरो/भूस्खलन,
- (ङ) आँधीबेहरी, असिना, हिउँ वा तुषारो,
- (च) आकस्मिक/दुर्घटनाजन्य वाह्य कारणहरू,
- (छ) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रासको परिणाम स्वरूप वा यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुटको कारणले सवारी साधन दुर्घटना भई भएको क्षति/हानि-नोक्सानी,
- (ज) चोरी, सँधमारी वा नकवजनी,
- (झ) सडक, रेल, आन्तरिक जलमार्ग, लिफ्ट वा एलिभेटरमा ओसार-पसार गर्दा ।

२. प्रकरण १ बमोजिमको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि-नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको देहायको वस्तुबाट बनेको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-
- (क) सम्पूर्ण किसिमका रबर, बत्तिहरू, ब्याट्रीहरू, टायर तथा ट्यूबमा ५०%
 (ख) फाइवर ग्लासबाट बनेका पार्टपूजाहरूमा ३०%
 (ग) काँच (ग्लास) बाट बनेका सामानहरू र एयर ब्याग (सेन्सर सहित) ०%
३. प्रकरण १ मा उल्लेख भएको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको प्रकरण २ मा उल्लेख भए भन्दा बाहेकको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्रासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

४. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट आंशिक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति प्रदान गर्दा प्रकरण २ वा ३ मा उल्लेख भए बमोजिमको ह्रासकट्टी तथा यस वीमालेखको तालिकामा उल्लेख भएको अनिवार्य अधिक तथा स्वेच्छिक अधिकको योगफल कट्टी गरी बाँकी रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
५. प्रकरण १, २ र ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको कुनै पनि अवस्थामा बीमकले भुक्तानी गर्ने छैनः
- (क) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रास (Depreciation), यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुट,
 (ख) सवारी साधन दुर्घटना नभएको अवस्थामा भएको टायर/ट्यूबको क्षति,

- (ग) चालकले मादकपदार्थ वा लागूपदार्थ सेवन गरेको कारणले भएको क्षति/हानि-नोक्सानी,
 (घ) सवारी साधनप्रति बीमितको हक हित परिवर्तन वा समाप्त भएको पैंतीस (३५) दिन पछि भएको क्षति/हानि-नोक्सानी ।

६. प्रकरण १ मा उल्लेखित कुनै कारणबाट सवारी साधन नचल्ने भएमा सवारी साधनको सुरक्षाको लागि वा नजिकको मर्मत गर्ने स्थानसम्म पुऱ्याउन लाग्ने आवश्यक र वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । यस प्रकरण अन्तर्गत बीमकको अधिकतम दायित्व देहायको तालिका बमोजिम हुनेछः

विवरण	दुर्घटना भएको स्थानबाट पुऱ्याउनु पर्ने स्थानसम्मको दूरी	
दूरी	सय (१००) कि.मी. सम्म	सय (१००) कि.मी. भन्दा बढी
अधिकतम दायित्व	दश (१०,०००) हजार रूपैयाँ	पाँच (५,०००) हजार रूपैयाँ

७. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकको दायित्व हुन सक्ने क्षतिको सम्बन्धमा देहायका शर्तहरू पूरा गरी बीमितले सवारी साधन आवश्यक मर्मत गराउन सक्नेछः

- (क) यस्तो मर्मत कार्यको अनुमानित खर्च पाँच हजार रूपैयाँभन्दा बढी नभएमा,
 (ख) मर्मत खर्चको विस्तृत विवरण तत्कालै बीमकलाई उपलब्ध गराएमा र
 (ग) बीमितले बीमकलाई यस्तो मर्मत गर्न आवश्यक भएको तथा सो वापत लागेको खर्च मनासिब हो भन्ने कुरा एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण सहित सहयोग गरेमा ।

८. सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिने छ ।
 (ख) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा

सोमा जडित पार्टपूजाको वितरक वा उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्यासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्यासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) एउटा बीमा अवधिको लागि उक्त अवधिको शुरुमा खण्ड (ख) वा (ग) बमोजिम निर्धारण भएको घोषित मूल्यलाई नै सवारी साधनको बजार मूल्य मानिने छ र सो अवधि भित्रको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) दावीमा थप ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
- (ङ) प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको मर्मत गर्न लाग्ने खर्च घोषित मूल्यको पचहत्तर प्रतिशत भन्दा बढी हुने भएमा लक्षित पूर्ण क्षति भएको मानिने छ ।
९. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा अनिवार्य अधिक वा स्वेच्छक अधिक कट्टी गरिने छैन । सर्भेयरको सिफारिसमा बीमक र बीमितको लिखित सहमतीबाट रद्दी (Salvage) को मूल्य कायम गरिनेछ ।

परिच्छेद -२

तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व

१. बीमकले बीमालेखमा उल्लेखित अधिकतम दायित्वको सीमाको अधीनमा रही सवारी साधन वा सोको प्रयोगबाट भएको दुर्घटनाको कारणबाट बीमितलाई देहायको अवस्थामा पर्न सक्ने दायित्व वापतका खर्चहरू समेतको भुक्तानी गर्नेछ :
 - (क) तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको, अंगभंग भएको, शारीरिक चोटपटक लाग्न गएको अवस्थामा,
 - (ख) बीमितको सवारी साधनमा ढुवानीरत् वा बीमितको स्वामित्वमा रहेको वा बीमितलाई विश्वाससाथ राख्न दिएको वा बीमितको जिम्मा वा बीमितको नियन्त्रणमा रहेको सम्पत्तिको क्षति बाहेक अन्य तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा ।
२. बीमकले लिखित स्वीकृति प्रदान गरेको सम्पूर्ण खर्चहरूको भुक्तानी दिनेछ ।
३. यस परिच्छेद अन्तर्गत बीमितलाई प्रदान गरिने दायित्वको सीमा तथा शर्तहरू अनुरूप बीमकले देहायको अवस्थामा बीमितको साधारण जानकारी वा सहमतीले सवारी साधनको चलाइरहेको चालकको दायित्वको पनि क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ :
 - (क) चालक कुनै अन्य बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको लागि हकदार नभएमा,
 - (ख) चालकले बीमितले जस्तै यस बीमालेख अन्तर्गत लागू हुन सक्नेसम्मको शब्दको मर्म, अपवाद र शर्तहरू अनुरूप काम गरेमा ।
४. बीमकले चाहेमा यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै मृत्यु वा अंगभंग वा शारीरिक चोटपटक वा कुनै सम्पत्तिको क्षतिको सम्बन्धमा अनुसन्धान वा सोधपुछको लागि प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्न सक्नेछ साथै यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने खालको कुनै कार्य वा कारबाहीबाट सृजित वा सम्बन्धित कुनै घटनाको सम्बन्धमा अदालतमा प्रतिरक्षाको लागि कारबाही गर्न सक्नेछ ।
५. यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको अंगभंग भएको शारीरिक चोटपटक लागेको सम्बन्धमा यस बीमालेखमा तोकिएको दायित्वको सीमा तथा शर्त अनुरूप बीमितले व्यहोर्नु पर्ने यस्तो दायित्वको भुक्तानी निज वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले प्रदान गर्नेछ । त्यस्तो हकवालाले बीमित सरह यस बीमालेखका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।

६. यस बीमालेखको कुनै प्रावधान वा बन्देजले सवारी तथा यातायात सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गत व्यवस्था गरिएको क्षतिपूर्ति रकम प्राप्त गर्ने कुनै व्यक्तिको अधिकारमा प्रतिकूल असर पार्ने छैन ।
७. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** तेश्रो पक्षलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ:

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टि क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी पाँच लाखको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाखको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व पाँच लाख रूपैयाँमा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्ष घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रू. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ, सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **कृया खर्च:** सवारी साधनको गलती भएको वा नभएको जुनसुकै अवस्थामा सवारी साधनको प्रत्यक्ष संलग्नतामा रहेको दुर्घटनाबाट कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानी कर्ता/यातायात व्यवसायीले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र क्रिया खर्चको रकम सो भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (ङ) **मृत्यु भएमा:** सवारी साधन दुर्घटनामा तेश्रो पक्षको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दा गर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन (३) लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरणः

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

८. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्तिको अधिकतम सीमा प्रति दुर्घटना देहाय बमोजिम हुनेछः

क्र.सं.	सवारी साधनको वर्गीकरण	तेश्रो पक्ष मानव क्षतिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा	तेश्रो पक्ष सम्पत्तिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा
१	निजी सवारी साधन	८० लाख	८० लाख

९. सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको नोक्सानी भएमा बीमालेखको शर्तको अधिनमा रही बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तानी दिनेछ । यसरी भुक्तानी प्रदान गर्दा हासकट्टी गरिने छैन ।
१०. यस परिच्छेद अन्तर्गत एकभन्दा बढी व्यक्ति वा सम्पत्तिहरूको क्षति भएको कुनै दुर्घटनाको क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा प्रकरण ८ मा तोकिएको दायित्वको सीमा र यस बीमालेखको शर्त तथा सम्पुष्टिको अधिनमा रही बीमितले तोकिएको प्राथमिकता बमोजिम बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तान गर्नेछ ।
११. बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

परिच्छेद- ३

दावी नगरेको अवस्थामा हुने छूट

१. यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै बीमा दावी नगरेको अवस्थामा बीमालेख नवीकरण गराउँदा बीमकले नवीकरण बीमाशुल्क (जोखिम समूह र व्यक्तिगत दुर्घटना सम्बन्धी बीमा बाहेक) मा देहाय बमोजिमको छूट दिनेछः

बीमा दावी नगरेको अवधि	छूट
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिको एक वर्ष	बीस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार दुई वर्षहरू	तीस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार तीन वर्षहरू	चालीस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार चार वर्षहरू	पैंतालीस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार पाँच वा सोभन्दा बढी वर्षहरू	पचास प्रतिशत

२. दावी नगरेमा छूट अनुसूची-२० मा उल्लेख भएको मान (स्केल) बमोजिम हुनेछ ।
३. दावी परेको अवस्थामा छूट एकमुष्ट रूपमा प्रभावकारी हुने छैन । दावी परेको वर्षलाई गणना नगरी यदि पुरानो दावी नपरेको वर्षको बीमालेख नवीकरण गर्दा पाएको दावी नगरे वापतको छूट दावी नभएको अवधिलाई कायम राखी दावी रहित छूट दिने प्रयोजनको लागि यथावत कायम राख्नु पर्नेछ । दावी भएको वर्षलाई छाडी दावी नभएको अवधि पछिको नवीकरण अवधिबाट त्यस्तो छूट पुनः शुरू हुनेछ ।
तर पूर्ण क्षति (Total Loss) वा रचनात्मक पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) भई दावी भुक्तानी भएको अवस्थामा उल्लेखित छूट बीमितले पाउने छैन ।
४. यस्तो छूट बीमालेखको आधारमा नभई मूल बीमितको दावी नभए वापतको पाउने छूटको आधारमा हुनेछ । बीमालेखमा रहेको एउटा बीमितको बीमायोग्य हित अर्को बीमितमा हस्तान्तरण भएमा नयाँ बीमितको बीमायोग्यहित शुरू भएको अवधिबाट त्यस्तो छूट प्रारम्भ हुनेछ ।
५. साविकको बीमितको सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिले तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भित्रमा एकै वर्गीकरणको सवारी साधन खरिद गरी बीमा गर्न आएमा दुर्घटना नभएको घोषणा गरेमा पुरानो बीमालेखमा (स्वदेशी वा विदेशी बीमकबाट जारी भएको) प्रदान गरेसम्मको तर यस निर्देशिकाका तोकिएको अधिकतम सीमा भित्र दावी नगरे वापतको छूट दिनु पर्नेछ ।

६. बीमायोग्यहित हस्तान्तरण गरिएको मितिबाट तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भन्दा कम अवधि भित्र नयाँ बीमितले बीमालेख नवीकरण गरेमा उपदफा (३) बमोजिमको छूट दिनु पर्नेछ ।
७. बीमितले आफ्नो सवारी साधनको बीमा कुनै एक बीमकबाट अर्को बीमकलाई हस्तान्तरण गरेमा पुरानो बीमकबाट पाइ आएको छूटको दर अनुरूप नयाँ बीमकबाट निजलाई छूट दिनु पर्नेछ ।
८. नयाँ बीमालेख वापत बीमितले पुरानो बीमक (स्वदेशी वा विदेशी) बाट दावी नभए वापत पाउने छूटको लागि नवीकरणको लागि दिइने सूचना वा पुरानो बीमकबाट छूटको निश्चित प्रतिशत खुलेको पत्र पेश गर्नु पर्नेछ । सबै बीमकहरूले बीमितहरूलाई अनिवार्य रूपमा दावी नभए वापत पाउने छूटको प्रतिशत समेत खुलेको नवीकरण सूचना वा प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
९. बीमा अवधि समाप्त भएको सवारी साधनको बीमालेख नवीकरण गर्नु पर्ने मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र नवीकरण गरेको अवस्थामा दावी नगरेमा पाउने छूट सुविधा लागू हुनेछ । नयाँ बीमालेखमा लागू हुने छूटको दर अधिल्लो पूरा वर्षको बीमालेखले आर्जन गरे अनुसार हुनेछ ।
१०. दावी नगरे वापत छूट पाउन सक्ने बीमितले निजको बीमालेख छोटो अवधिको लागि नवीकरण गरेमा वा बाह्र महिनाको लागि बीमालेख नवीकरण गराएपछि बीचमा नै छोटो अवधिमा सो बीमालेख रद्द गर्न अनुरोध गरेमा बीमितलाई दिनुपर्ने दावी नगरे वापतको छूटको गणना समानुपातिक हिसाबले गर्नु पर्नेछ ।
११. यो निर्देशिकामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीमा अटुट रूपमा भए मात्र छूट दिनु पर्नेछ ।
१२. सवारी साधनको स्वामित्व संस्थाबाट कर्मचारीको नाममा नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो कर्मचारीले समेत दावी नगरे वापतको छूट पाउने छ । तर, त्यस्तो सवारी साधन सोही कर्मचारीले मात्र प्रयोग गर्ने गरी संस्था र त्यस्तो कर्मचारी बीच सम्झौता भएको प्रमाण सहित बीमा गरिएको हुनु पर्नेछ ।
१३. बीमितको मृत्यु भई निजको कानूनी हकवालाको नाममा सवारी साधन नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो हकवालाले समेत दावी नभए वापतको छूट पाउनेछ ।

१४. एउटै बीमालेख अन्तर्गत बीमालेखको तालिकामा विभिन्न सवारी साधनहरूलाई रक्षावरण गरिएको भए तापनि दावी वापतको छूटको लागि प्रत्येक सवारी साधन छुट्टाछुट्टै बीमा भए सरह मानिने छ ।
१५. दावी नगरेमा प्राप्त हुने छूट व्यापक बीमालेखमा मात्र लागू हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

अपवादहरू

(यस बीमालेखको सबै परिच्छेदहरूको लागि)

१. यस बीमालेख अन्तर्गत देहायको अवस्थामा बीमकको दायित्व रहने छैन:
- (क) यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित भौगोलिक क्षेत्रभन्दा बाहिर भएको वा घटेको कुनै दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (ख) अन्य कुनै करार अन्तर्गत श्रृजना भएको दावी,
- (ग) सवारी साधन चोरी भएको अवस्थामा बाहेक बीमालेखको तालिकामा तोकिए बमोजिमको चालक भन्दा फरक व्यक्तिले सवारी साधन हाँकेको अवस्थामा भएको वा घटेको दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (घ) आणविक विकिरण वा आणविक इन्धनको ज्वलन पछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियोधर्मिता (स्वतः जारी रहने अणुको विच्छेदनको ज्वलन समेत) को सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले हुने कुनै हानि-नोक्सानी,
- (ङ) आणविक हात-हतियारबाट उठेको वा सोसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेको कारणबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा श्रृजित दायित्व,
- (च) ज्वालामुखी विस्फोटन, विदेशी शत्रुतापूर्ण कार्य, दुश्मनी वा लडाईं जस्तो कार्य (लडाईंको घोषणा हुनु अगाडि वा पछाडि), गृहयुद्ध, सैनिक विद्रोह, सैनिक शासन वा उल्लेखित घटनाहरूको प्रत्यक्ष परिणामसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष, नजिक वा टाढाको कारणबाट भएको वा सांकेतिक रूपमा उत्पन्न भएको वा संलग्न रहेको कुनै दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व ।
२. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधन दुर्घटनाको परिणाम स्वरूप श्रृजना भएको क्षति (Consequential Loss) प्रति बीमकको कुनै दायित्व रहने छैन ।

३. तोकिएको थप बीमाशुल्क बीमितले भुक्तानी गरेको आधारमा बीमकले यस बीमालेखको विस्तारको रूपमा हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य तथा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्य सम्बन्धी सम्पुष्टिहरू जारी नगरेसम्म हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य वा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्यबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व बीमकले व्यहोर्ने छैन ।

परिच्छेद - ५

शर्तहरू

१. यस बीमालेखको कुनै भागमा प्रयोग हुने विशेष अर्थ सहितको शब्द वा वाक्यांशको अर्थ जहाँ जुन अवस्थामा प्रयोग हुन्छ त्यही मान्य हुनेछ ।
२. यस बीमालेख अन्तर्गत दावी योग्य कुनै दुर्घटना वा क्षति/हानि-नोक्सानी भएमा सोको सूचना लिखित रूपमा अविलम्ब बीमकलाई दिनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटना बारे बीमितले बीमकलाई आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण जानकारी तथा सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटनासंग सम्बन्धित पत्र, दावी, म्याद, समाप्तवान (रिट) वा प्रक्रिया सम्बन्धी जानकारी आदि बीमितलाई प्राप्त हुने वित्तिकै बीमकलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ । यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै मुद्दा मामिला, अनुसन्धान वा घाऊ/चोटपटक (Fatal Injury) को जाँचबुझ सम्बन्धमा बीमितलाई कुनै जानकारी भएमा तुरुन्त बीमकलाई लिखित जानकारी दिनु पर्नेछ । यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै चोरी वा अन्य फौजदारी कसुरको सम्बन्धमा बीमितले बीमक तथा प्रहरीलाई तुरुन्त सूचना गर्नु पर्नेछ र अपराधी पत्ता लगाउन सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
३. बीमकको लिखित अनुमति नलिई बीमित वा बीमितको तर्फबाट कुनै पनि व्यक्तिले यस बीमालेख अन्तर्गतको दावी सम्बन्धमा कुनै प्रस्ताव राख्न, प्रतिज्ञा गर्न, भुक्तानी लिन/दिन वा छूट दिन सक्ने छैन । बीमकले दावीका सम्बन्धमा बीमितको तर्फबाट दावी भुक्तानी गर्न, विवाद समाधान गर्न, प्रतिरक्षा गर्न, कारवाही चलाउन वा बहस पैरवी गर्न चाहेमा बीमक पूर्ण स्वतन्त्र रहने छ र बीमितले यस सम्बन्धी सबै सूचना र सहयोग बीमकले मागे बमोजिम प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

४. बीमकको रोजाइ अनुसार सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजा वा यसको कुनै भाग वा पार्टपूजाको मर्मत, बदली वा नयाँ भर्ना दिन वा क्षति/हानि-नोक्सानी बराबरको नगद रकम भुक्तान गर्न सक्नेछ ।
५. बीमितले सवारी साधनलाई क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट सुरक्षित राख्न र ठीक अवस्थामा कायम राख्न सम्पूर्ण मनासिब कदम अपनाउनु पर्नेछ । सवारी साधन वा सोको कुनै पार्टपूजा वा चालक वा बीमितको कुनै कामदारको विषयमा जाँच गर्ने अधिकार बीमकलाई सदैव रहने छ । बीमितले दुर्घटना वा क्षति भएको अवस्थामा सवारी साधनलाई थप क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट जोगाउन आवश्यक तथा उचित हेरचाह र सुरक्षाको उपाय अपनाउनु पर्नेछ । दुर्घटना भएको सवारी साधन आवश्यक मर्मत नगरी चलाएको परिणाम स्वरूप सवारी साधनमा भएको थप क्षतिको लागि बीमित स्वयं जिम्मेवार हुनेछ ।
६. बीमकले बीमितको अन्तिम ठेगानामा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको सात (७) दिनको सूचनाद्वारा यो बीमालेख खारेज गर्न सक्नेछ र यस अवस्थामा बीमकले बीमितलाई यो बीमालेख खारेज भएको मितिले बाँकी अवधिको समानुपातिक बीमाशुल्क फिर्ता गर्नेछ ।
७. बीमितको अनुरोधमा कुनै पनि समयमा बीमालेख रद्द गर्न सकिनेछ । यस अवस्थामा बीमालेख कायम रहेको अवधिको निमित्त देहाय बमोजिमको छोटो अवधिको दरले हुन आउने बीमाशुल्क रकम कट्टी गरी बाँकी बीमाशुल्क बीमकले फिर्ता गर्नेछ ।

अवधि

वार्षिक बीमाशुल्कको प्रतिशत

(क) एक हप्तासम्म	दश प्रतिशत
(ख) एक महिनासम्म	बीस प्रतिशत
(ग) दुई महिनासम्म	तीस प्रतिशत
(घ) तीन महिनासम्म	चालीस प्रतिशत
(ङ) चार महिनासम्म	पचास प्रतिशत
(च) पाँच महिनासम्म	साठ्ठी प्रतिशत
(छ) छ महिनासम्म	सत्तरी प्रतिशत
(ज) सात महिनासम्म	अस्सी प्रतिशत
(झ) आठ महिनासम्म	नब्बे प्रतिशत
(ञ) आठ महिनाभन्दा बढीको लागि	शत प्रतिशत

- तर बीमाशुल्क फिर्ता हुने प्रयोजनको लागि बीमालेख बहाल रहेको अवधिभर कुनै दावी नभएको हुनु पर्नेछ ।
८. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको लागि बीमितले अन्य प्रचलित बीमाबाट दावी भुक्तानी पाउने अवस्थामा क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको क्षतिपूर्ति रकम वा अन्य खर्च बीमाङ्कको आधारमा समानुपातिक मूल्यभन्दा बढी भुक्तान गर्न बीमक बाध्य हुने छैन ।
 ९. सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा बीमित वा अरू कुनै व्यक्तिले सोही सवारी साधन अरू बीमकसंग पनि बीमा गराएको रहेछ भने बीमकले सो सवारी साधनको लागि क्षति/हानि-नोक्सानीको बीमाङ्कको आधारमा समानुपातिक रूपले दिनुपर्ने क्षतिपूर्ति भन्दा बढी दिने छैन ।
 १०. यस बीमालेखको तालिकामा बीमा अवधि समाप्त हुने भनी उल्लेख भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र बजे यस बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।
 ११. यस बीमालेख अन्तर्गत जोखिम बहन गर्न शुरू गरेको मिति र समय बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
 १२. सवारी साधनको बारेमा बीमितले मूलभूत विवरण दिँदा भ्रष्टा विवरण दिएमा वा जोखिम अनुमान गर्नको लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई भ्रष्टा विवरण उल्लेख गरेमा वा वास्तविकताको उल्लेख गर्दा कुनै वस्तुगत तथ्य छूट हुन गएमा वा बीमितबाट यस बीमालेखको कुनै पनि शर्त पालना नभएमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकले दावी भुक्तानी गर्ने छैन ।
 १३. सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएमा त्यस्तो स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र सवारी साधनको नयाँ धनीले सम्बन्धित जोखिमको बीमा नगरेमा यो बीमालेख स्वतः निष्क्रिय हुनेछ । सवारी साधनको स्वामित्वमा परिवर्तन आएको कारणले बीमालेख निष्क्रिय भए तापनि यात्री, चालक तथा तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्वको लागि बाँकी बीमा अवधिभर बीमा सुरक्षा कायमै रहेको मानिने छ र सोही बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी गर्नेछ ।
 १४. बीमितले सवारी साधन बिक्री गरेको मितिले पैतीस (३५) दिनभित्र बीमकलाई त्यसको लिखित सूचना दिएमा बीमकले देहाय बमोजिम हुने गरी सवारी साधनको नयाँ धनीको नाममा यो बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ ।

- (क) बीमालेख नामसारीको लागि सवारी साधनको नयाँ धनीले यथाशिघ्र बीमा प्रस्ताव फाराम भर्नु पर्नेछ र बीमकले सम्पुष्टि जारी गरी बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ ।
- (ख) बीमितले दावी नगरे वापत पाउने छूट पाएकोमा सो छूट सवारी साधनको नयाँ धनीले पाउने छैन ।
- (ग) खण्ड (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानून बमोजिम उत्तराधिकारीमा स्वामित्व स्वतः हस्तान्तरण भई आएको अवस्थामा यो बीमालेख स्वतः हस्तान्तरण भएको मानिनेछ ।
१५. बीमकको तर्फबाट सही छाप भएको रसिद जारी नभएसम्म बीमाशुल्क भुक्तान भएको मानिने छैन ।
१६. बीमित वा निजको तर्फबाट अधिकार प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक रीत नपुऱ्याएमा वा यो बीमालेख अन्तर्गतको कुनै अधिकार प्रयोग गर्नमा बाधा पुऱ्याएमा यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट बीमित वञ्चित हुनेछ ।
१७. कुनै दावी जालसाजीपूर्ण भएमा वा दावीको सिलसिलामा भ्रुद्धा बयान दिई बीमितले वा निजको तर्फबाट काम गर्ने अधिकार प्राप्त कुनै व्यक्तिले यो बीमालेख अन्तर्गत कुनै अनुचित लाभ उठाउन खोजेमा वा जानी जानी बीमित-बीमित वा अन्य कुनै व्यक्तिको मिलेमतोमा कुनै क्षति/हानि-नोक्सानीको घटना घटाएमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ ।
१८. यो बीमालेख अन्तर्गत क्षति/हानि-नोक्सानीको दावी बीमकबाट अस्वीकार भएको तीन महिना भित्र कुनै नालिस उजूर नगरेमा वा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम बीमा समितिले बीमकको पक्षमा निर्णय दिएको मितिले प्रचलित कानूनको म्याद भित्र पूनरावेदन अदालतमा नालिस/उजुर नगरेमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ ।
१९. बीमितले यस बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको भुक्तानी प्राप्त गर्दा सो क्षति/हानि-नोक्सानीको अन्य कुनै पक्षबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्न सक्ने रहेछ भने त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्ने अधिकार बीमकलाई सुम्पनु पर्नेछ । बीमकबाट क्षतिपूर्ति पाउनु अगावै वा पछि जुनसुकै बखत पनि बीमकले मनासिव र आवश्यक देखेको काम कारवाही बीमकको खर्चमा बीमितले गर्नु पर्नेछ वा सो गर्न बीमकलाई अनुमति दिनु पर्नेछ ।

२०. दावी भुक्तानी प्रकृत्यामा रहेको वा मुलतवी रहेको अवस्थामा बाहेक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको मितिले तीन महिना पछि बीमक कुनै पनि क्षति/हानि-नोक्सानीको लागि उत्तरदायी हुने छैन ।
२१. यो बीमालेखका शर्तहरू बमोजिम बीमकलाई दिइने प्रत्येक सूचना तथा अन्य लेखापढी लिखित वा मुद्रित हुनु पर्नेछ ।
२२. यो बीमालेख अन्तर्गत परेको दावी एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण जुटाउने दायित्व बीमितको हुनेछ ।
२३. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा दावी सम्बन्धी कुनै विवाद उत्पन्न भएमा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम हुनेछ ।

निजी सवारी साधन बीमालेखको तालिका (सेड्युल)

बीमितको:	बीमालेख नं.:
नाम थर:	बीमालेखको किसिम:
ठेगाना:	प्रस्तावकको नाम:
पेशा:	बीमा प्रस्ताव भएको मिति:
	बीमालेख जारी भएको स्थान:
	मिति:
	रक्षावरण गरिएका जोखिमहरू:
	जोखिम बहन गर्न शुरू हुने मिति:
	समय:
	बीमा अभिकर्ताको नाम र इजाजत पत्र नम्बर:
	बीमा अवधि: देखि सम्म
लागू हुने भौगोलिक क्षेत्र: नेपाल, भारत, भूटान, बंगलादेश र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत	बीमाशुल्क सवारी साधनको धाँत/हाँत-नोसानी विरुद्धको बीमाको- रु. तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमाको - रु. चालकको दुर्घटना बीमाको- रु. बीमित तथा यात्रीको दुर्घटना बीमाको- रु. जोखिम समूह बीमाको- रु. जम्मा रु. टिकट- रु. % मूल्य अभिवृद्धि कर- रु. कुल बीमाशुल्क- रु.
रसिद नं.:	समय:
रसिदको मिति:	
बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधनको	
इन्जिन नं.:	बनेको वर्ष:
च्यासिस नं.:	घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी):
दर्ता नं.:	दर्ता मिति:
बनाउने कम्पनी:	सरसामान बाहेक सवारी साधनको घोषित मूल्य:
बनौट:	सरसामानको घोषित मूल्य:
मोडेल:	जम्मा घोषित मूल्य:
प्रयोगको सीमा: यस बीमालेख अन्तर्गत रक्षावरण गरिएको सवारी साधन भाडा, इनाम, संगठनात्मक दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण, गति परीक्षण वा ढुवानी कार्यसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।	
चालक: निम्नमध्ये कुनै: (क) बीमित स्वयं वा (ख) बीमितको आदेश वा अनुमतिले सवारी साधन चलाउने व्यक्ति । चालकसंग उक्त सवारी साधन चलाउने अनुमतिपत्र भएको र त्यस्तो अनुमतिपत्र राख्न वा प्राप्त गर्न अयोग्य नठहरिएको हुनुपर्नेछ ।	
बीमाशुल्कको हिसाब: (संलग्न तालिका बमोजिम)	
अनिवार्य अधिक:	स्वेच्छिक अधिक:
संलग्न सम्पुष्टि नम्बरहरू:	

यस तालिकामा उल्लेख भएको प्रयोगको सीमा उल्लंघन भएमा बीमकले बीमितलाई क्षतिपूर्ति दिने छैन ।

बीमक तर्फबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीको -
दस्तखत :
नाम थर :
छाप :
दर्जा :

अनुसूची- ३
(दफा २.८ संग सम्बन्धित)
व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेख
(बीमकको नाम र ठेगाना उल्लेख गर्ने)

यस बीमालेखले रक्षावरण गर्ने क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्ध बीमा गर्नका लागि (बीमकको नाम उल्लेख गर्ने) (यस पछि बीमक भनिएको) ले प्रस्ताव प्राप्त गरेको र बीमकले यस बीमालेखको अधिनमा रहने गरी जोखिम बहन गर्न मञ्जुर गरी यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित बीमाशुल्क प्राप्त गरेकोले बीमकले यो बीमालेख जारी गरेको छ ।

यस बीमालेखको लागि प्राप्त प्रस्ताव फारामलाई यस बीमालेखको आधार मानिने छ । बीमालेखको तालिकामा क्रम संख्या उल्लेख भएका संलग्न सम्पुष्टिहरू यस करारको अभिन्न अंग मानिने छन् ।

परिच्छेद -१

बीमालेखले रक्षावरण गरेको व्यावसायिक सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी

१. बीमकले बीमितलाई देहायको कुनै कारणबाट यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित व्यावसायिक सवारी साधन (यस पछि सवारी साधन भनिएको) वा सोमा जडित पार्टपूजा वा दुवैको क्षति/हानि-नोक्सानी भए वापत क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः-

- (क) आगलागी, चट्याङ्ग, सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजाको विष्फोटन वा स्वजलन,
- (ख) भूकम्प,
- (ग) बाढी/डुबान,
- (घ) पहिरो/भूस्खलन,
- (ङ) आँधीबेहरी, असिना, हिउँ वा तुषारो,
- (च) आकस्मिक/दुर्घटनाजन्य वाह्य कारणहरू,
- (छ) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रासको परिणाम स्वरूप वा यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुटको कारणले सवारी साधनमा भएको क्षति/हानि-नोक्सानी,
- (ज) चोरी, सेंधमारी वा नकवजनी,
- (झ) सडक, रेल, आन्तरिक जलमार्ग, लिफ्ट वा एलिभेटरमा ओसार-पसार गर्दा ।

२. प्रकरण १ बमोजिमको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि-नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको देहायको वस्तुबाट बनेको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-
- (क) सम्पूर्ण किसिमका रबर, बम्पर, बत्तिहरू, ब्याट्रीहरू, टायर तथा ट्यूबमा ५०%
- (ख) फाइबर ग्लासबाट बनेका पार्टपूजाहरूमा ३०%
- (ग) काँच (ग्लास) बाट बनेका सामानहरू र एयर ब्याग (सेन्सर सहित) ०%
३. प्रकरण १ मा उल्लेख भएको कुनै कारणबाट भएको क्षति/हानि नोक्सानीले गर्दा सवारी साधनको प्रकरण २ मा उल्लेख भए भन्दा बाहेकको पार्टपूजाहरू फेर्नु परेको अवस्थामा देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी हुनेछः-

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्रासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

४. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट आंशिक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति प्रदान गर्दा प्रकरण २ वा ३ मा उल्लेख भए बमोजिमको ह्रासकट्टी तथा यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भएको अनिवार्य अधिक तथा स्वेच्छिक अधिकको योगफल कट्टी गरी बाँकी रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
५. प्रकरण १, २ र ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको कुनै पनि अवस्थामा बीमकले भुक्तानी गर्ने छैनः
- (क) सवारी साधनको प्रयोगबाट भएको ह्रास (Depreciation), यान्त्रिक वा विद्युतीय अवरोध/असफलता/टुटफुट,
- (ख) सवारी साधन दुर्घटना नभएको अवस्थामा भएको टायर/ट्यूबको क्षति,

- (ग) सवारी साधनको चोरी नभएको अवस्थामा भएको पार्टपूजा मात्रको चोरी/सँधमारी/नकवजनी,
- (घ) सवारी साधनको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति (Constrative Total Loss) भएको अवस्थामा बाहेक मडगार्ड र रंगरोगन सम्बन्धी कुराको क्षति/हानि-नोक्सानी,
- (ङ) चालकले मादकपदार्थ वा लागूपदार्थ सेवन गरेको कारणले भएको क्षति/हानि-नोक्सानी,
- (च) सवारी साधनप्रति बीमितको हकहित परिवर्तन वा समाप्त भएको पैंतीस (३५) दिन पछि भएको क्षति/हानि-नोक्सानी ।
६. प्रकरण १ मा उल्लेखित कुनै कारणबाट सवारी साधन नचल्ने भएमा सवारी साधनको सुरक्षाको लागि वा नजिकको मर्मत गर्ने स्थानसम्म पुऱ्याउन लाग्ने आवश्यक र वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । यस प्रकरण अन्तर्गत बीमकको अधिकतम दायित्व देहायको तालिका बमोजिम हुनेछ:

विवरण	दुर्घटना भएको स्थानबाट पुऱ्याउनु पर्ने स्थानसम्मको दूरी	
दूरी	सय (१००) कि.मी. सम्म	सय (१००) कि.मी. भन्दा बढी
अधिकतम दायित्व	दश (१०,०००) हजार रूपैयाँ	पाँच (१५,०००) हजार रूपैयाँ

७. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकको दायित्व हुन सक्ने क्षतिको सम्बन्धमा देहायका शर्तहरू पूरा गरी बीमितले सवारी साधन आवश्यक मर्मत गराउन सक्नेछ:
- (क) यस्तो मर्मत कार्यको अनुमानित खर्च पाँच हजार रूपैयाँभन्दा बढी नभएमा,
- (ख) मर्मत खर्चको विस्तृत विवरण तत्कालै बीमकलाई उपलब्ध गराएमा र
- (ग) बीमितले बीमकलाई यस्तो मर्मत गर्न आवश्यक भएको तथा सो वापत लागेको खर्च मनासिब हो भन्ने कुरा एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण सहित सहयोग गरेमा ।
८. सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछ:
- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिने छ ।

- (ख) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको वितरक वा उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्यासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्यासकट्टीको दर
६ महिना भन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको वितरक वा उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) एउटा बीमा अवधिको लागि उक्त अवधिको शुरुमा खण्ड (ख) वा (ग) बमोजिम निर्धारण भएको घोषित मूल्यलाई नै सवारी साधनको बजार मूल्य मानिने छ र सो अवधि भित्रको पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) दावीमा थप ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
- (ङ) प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट क्षति/हानि-नोक्सानी भएको सवारी साधनको मर्मत गर्न लाग्ने खर्च घोषित मूल्यको पचहत्तर प्रतिशत भन्दा बढी हुने भएमा लक्षित पूर्ण क्षति भएको मानिने छ ।
९. प्रकरण १ बमोजिमको कारणबाट पूर्ण क्षति वा लक्षित पूर्ण क्षति भएको सवारी साधनको क्षतिपूर्ति बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यस्तो भुक्तानी प्रदान गर्दा अनिवार्य अधिक वा स्वेच्छिक अधिक कट्टी गरिने छैन । सर्वेयरको सिफारिसमा बीमक र बीमितको लिखित सहमतीबाट रद्दी (Salvage) को मूल्य कायम गरिनेछ ।

परिच्छेद -२

तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व

१. बीमकले बीमालेखमा उल्लेखित अधिकतम दायित्वको सीमाको अधीनमा रही सवारी साधन वा सोको प्रयोगबाट भएको दुर्घटनाको कारणबाट बीमितलाई देहायको अवस्थामा पर्न सक्ने दायित्व वापतका खर्चहरू समेतको भुक्तानी गर्नेछ :
 - (क) तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको, अंगभंग भएको, शारीरिक चोटपटक लाग्न गएको अवस्थामा,
 - (ख) बीमितको सवारी साधनमा ढुवानीरत् वा बीमितको स्वामित्वमा रहेको वा बीमितलाई विश्वाससाथ राख्न दिएको वा बीमितको जिम्मामा वा बीमितको नियन्त्रणमा रहेको सम्पत्तिको क्षति बाहेक अन्य तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा ।
२. बीमकले लिखित स्वीकृति प्रदान गरेको सम्पूर्ण खर्चहरूको भुक्तानी दिनेछ ।
३. यस परिच्छेद अन्तर्गत बीमितलाई प्रदान गरिने दायित्वको सीमा तथा शर्तहरू अनुरूप बीमकले देहायको अवस्थामा बीमितको साधारण जानकारी वा सहमतीले सवारी साधनको चलाइरहेको चालकको दायित्वको पनि क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछ :
 - (क) चालक कुनै अन्य बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको लागि हकदार नभएमा,
 - (ख) चालकले बीमितले जस्तै यस बीमालेख अन्तर्गत लागू हुन सक्नेसम्मको शब्दको मर्म, अपवाद र शर्तहरू अनुरूप काम गरेमा ।
४. बीमकले चाहेमा यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै मृत्यु वा अंगभंग वा शारीरिक चोटपटक वा कुनै सम्पत्तिको क्षतिको सम्बन्धमा अनुसन्धान वा सोधपुछको लागि प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गर्न सक्नेछ साथै यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने खालको कुनै कार्य वा कारबाहीबाट सृजित वा सम्बन्धित कुनै घटनाको सम्बन्धमा अदालतमा प्रतिरक्षाको लागि कारबाही गर्न सक्नेछ ।
५. यस परिच्छेद अन्तर्गत दावी पर्न सक्ने कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएको अंगभंग भएको शारीरिक चोटपटक लागेको सम्बन्धमा यस बीमालेखमा तोकिएको दायित्वको सीमा तथा शर्त अनुरूप बीमितले व्यहोर्नु पर्ने यस्तो दायित्वको भुक्तानी निज वा निजको मृत्यु भएको अवस्थामा मृतकको नजिकको हकवालालाई बीमकले प्रदान गर्नेछ । त्यस्तो हकवालाले बीमित सरह यस बीमालेखका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ ।

६. यस बीमालेखको कुनै प्रावधान वा बन्देजले सवारी तथा यातायात सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गत व्यवस्था गरिएको क्षतिपूर्ति रकम प्राप्त गर्ने कुनै व्यक्तिको अधिकारमा प्रतिकूल असर पार्ने छैन ।
७. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्ति रकम बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (क) **चोटपटक वा अंगभंग भएमा:** तेश्रो पक्षलाई चोटपटक लागेमा, अंगभंग भएमा वा औषधोपचार खर्च भएमा चिकित्सकको प्रतिवेदनको आधारमा अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीले प्रमाणित गरेको देहायको अवस्थामा बीमकले प्रति व्यक्ति देहाय बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्नेछः

क्षतिको विवरण	क्षतिपूर्तिको रकम (रु.)
पूर्ण स्थायी अशक्तता भएमा	पाँच लाख
निको नहुने गरी दुवै आँखाको दृष्टि क्षति भएमा	पाँच लाख
दुवै हातको नाडी वा दुवै खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने भएमा	पाँच लाख
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथि देखि र एउटा आँखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	पाँच लाख
एउटा आँखाको दृष्टि पूर्णरूपले क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
एउटा हातको नाडी वा एउटा खुट्टाको गोली गाँठोको जोर्नी वा सोभन्दा माथिदेखि शारीरिक रूपले काम नलाग्ने गरी क्षति भएमा	दुई लाख पचास हजार
अन्य कुनै अंगभंग भएमा (शारीरिक क्षतिको सम्बन्धित विशेषज्ञले निर्धारण गरेको मात्राको आधारमा)	शारीरिक क्षतिको समानुपातिक हुने गरी पाँच लाखको प्रतिशत
सवारी साधन दुर्घटनाको प्रत्यक्ष तथा एक मात्र परिणाम स्वरूप भएको औषधोपचार खर्च	तीन लाखको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक खर्च

माथि उल्लेखित क्षतिहरूमध्ये एक भन्दा बढी क्षति भएमा बीमकको दायित्व पाँच लाख रूपैयाँमा नबढ्ने गरी प्रत्येक क्षतिको लागि निर्धारित रकमको योगफल बराबर हुनेछ ।

- (ख) **कुरुवा खर्च:** सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्ष घाइते भई उपचारको लागि अस्पतालमा भर्ना भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो अवधिको लागि प्रति दिन पाँच सय रूपैयाँको दरले बढीमा पैतालीस (४५) दिनसम्मको कुरुवा खर्च औषधोपचार खर्चको सीमा भित्र रही बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।
- (ग) **एम्बुलेन्स खर्च:** दुर्घटनास्थलबाट वा प्रारम्भिक चिकित्सा अस्पतालबाट अर्को अस्पतालमा लैजानु पर्ने भएमा रू. १०,०००/- (दश हजार रूपैयाँ) वा वास्तविक खर्च जुन कम हुन्छ सम्बन्धित एम्बुलेन्सको बीलको भुक्तानी दिइनेछ र यस्तो खर्च औषधोपचारको सीमा भित्र रहनेछ ।
- (घ) **कृया खर्च:** सवारी साधनको गल्ती भएको वा नभएको जुनसुकै अवस्थामा सवारी साधनको प्रत्यक्ष संलग्नतामा रहेको दुर्घटनाबाट कुनै तेश्रो पक्षको मृत्यु भएमा कृया खर्च वापत प्रति मृतक पचास हजार रूपैयाँ (बीमकको कुल प्रति मृतक दायित्व पाँच लाख रूपैयाँको सीमा भित्र रही) बीमकले तत्काल भुक्तानी दिनेछ । यस्तो खर्च वापत भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीको तर्फबाट तत्काल सम्बन्धित तेश्रो पक्ष दावीकर्तालाई भुक्तानी दिएको अवस्थामा भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायिले सो भुक्तानी दिएको निस्सा/रसिद पेश गरे पछि बीमकले मृत्यु दावी भुक्तानी गर्दा सो कृया खर्च घटाई बाँकी रकम दावीकर्तालाई मृत्यु दावी भुक्तान गर्नु पर्नेछ र कृया खर्चको रकम सो भुक्तानीकर्ता/यातायात व्यवसायीलाई सोध भर्ना दिनु पर्नेछ ।
- (ङ) **मृत्यु भएमा:** सवारी साधन दुर्घटनामा तेश्रो पक्षको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएको व्यहोरा कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त निकाय वा अधिकारीबाट प्रमाणित भएको अवस्थामा कृया खर्च समेत प्रति मृतक जम्मा पाँच लाख रूपैयाँको दरले बीमकले भुक्तानी दिनेछ । यसको अतिरिक्त सवारी साधन दुर्घटनाबाट घाइते भई औषधोपचार गर्दागर्दै त्यस्तो व्यक्तिको मृत्यु भएमा प्रति मृतक तीन (३) लाख रूपैयाँको हदमा नबढ्ने गरी आवश्यक तथा वास्तविक औषधोपचार खर्च समेत बीमकले भुक्तानी दिनेछ ।

स्पष्टिकरण:

बीमितले थप बीमाशुल्क भुक्तानी गरी चालक तथा यात्रीको बीमाङ्क थप गरी बीमालेख जारी गर्न अनुरोध गरे बमोजिम बीमकले बीमाङ्क बढाएको अवस्थामा सोही बीमालेखमा उल्लेख भएको बीमाङ्कको आधार बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी दिनेछ ।

८. सवारी साधन दुर्घटनाबाट देहाय बमोजिम भएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको क्षतिपूर्तिको अधिकतम सीमा प्रति दुर्घटना देहाय बमोजिम हुनेछ:

क्र.सं.	सवारी साधनको वर्गीकरण	तेश्रो पक्ष मानव क्षतिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा	तेश्रो पक्ष सम्पत्ति क्षतिको अधिकतम दायित्व रूपैयाँमा
१	व्यवसायिक सवारी साधन	५० लाख	५० लाख

९. सवारी साधन दुर्घटनाबाट तेश्रो पक्षको सम्पत्तिको नोक्सानी भएमा बीमालेखको शर्तको अधिनमा रही बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तानी दिनेछ । यसरी भुक्तानी प्रदान गर्दा ह्यासकट्टी गरिने छैन ।
१०. यस परिच्छेद अन्तर्गत एकभन्दा बढी व्यक्ति वा सम्पत्तिहरूको क्षति भएको कुनै दुर्घटनाको क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा प्रकरण ८ मा तोकिएको दायित्वको सीमा र यस बीमालेखको शर्त तथा सम्पुष्टिको अधिनमा रही बीमितले तोकिएको प्राथमिकता बमोजिम बीमकले क्षतिपूर्ति रकम भुक्तान गर्नेछ ।
११. बीमालेखमा उल्लेखित अन्य अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

परिच्छेद- ३

बिग्रीएको अन्य सवारी साधन तान्दाको क्षतिपूर्तिको सीमा

यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधनले अन्य बिग्रीएको सवारी साधन तानी ल्याउँदा/त्यस्तो तान्ने कामको सिलसिलामा यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधन हानि-नोक्सानी हुन गएमा यस बीमालेखको शर्त तथा सीमाको अधिनमा रही सोको क्षतिपूर्तिको लागि बीमक उत्तरदायी हुनेछ ।

तर- (१) त्यस्तो तान्ने काम भाडा नलिई गरेको हुनु पर्नेछ ।

(२) त्यसरी तानिएको सवारी साधन वा सोमा रहेका मालसामानको क्षतिको सम्बन्धमा बीमक उत्तरदायी हुने छैन ।

परिच्छेद- ४

दावी नगरेको अवस्थामा हुने छूट

१. यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै बीमा दावी नगरेको अवस्थामा बीमालेख नवीकरण गराउँदा बीमकले नवीकरण बीमाशुल्क (जोखिम समूह र व्यक्तिगत दुर्घटना सम्बन्धी बीमा बाहेक) मा देहाय बमोजिमको छूट दिनेछः

बीमा दावी नगरेको अवधि	छूट
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिको एक वर्ष	पन्ध्र प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार दुई वर्षहरू	पच्चीस प्रतिशत
नवीकरण गर्नु भन्दा अगाडिका लगातार तीन वा सोभन्दा बढी वर्षहरू	तीस प्रतिशत

२. दावी नगरेमा छूट अनुसूची-२० मा उल्लेख भएको मान (स्केल) बमोजिम हुनेछ ।
३. दावी परेको अवस्थामा छूट एकमुष्ट रूपमा प्रभावकारी हुने छैन । दावी परेको वर्षलाई गणना नगरी यदि पुरानो दावी नपरेको वर्षको बीमालेख नवीकरण गर्दा पाएको दावी नगरे वापतको छूट दावी नभएको अवधिलाई कायम राखी दावी रहित छूट दिने प्रयोजनको लागि यथावत कायम राख्नु पर्नेछ । दावी भएको वर्षलाई छाडी दावी नभएको अवधि पछिको नवीकरण अवधिबाट त्यस्तो छूट पुनः शुरू हुनेछ ।
- तर पूर्ण क्षति (Total Loss) वा रचनात्मक पूर्ण क्षति (Constructive Total Loss) भई दावी भुक्तानी भएको अवस्थामा उल्लेखित छूट बीमितले पाउने छैन ।
४. यस्तो छूट बीमालेखको आधारमा नभई मूल बीमितको दावी नभए वापतको पाउने छूटको आधारमा हुनेछ । बीमालेखमा रहेको एउटा बीमितको बीमायोग्य हित अर्को बीमितमा हस्तान्तरण भएमा नयाँ बीमितको बीमायोग्यहित शुरू भएको अवधिबाट त्यस्तो छूट प्रारम्भ हुनेछ ।
५. साविकको बीमितको सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिले तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भित्रमा एकै वर्गीकरणको सवारी साधन खरिद गरी बीमा गर्न आएमा दुर्घटना नभएको घोषणा गरेमा पुरानो बीमालेखमा (स्वदेशी वा विदेशी बीमकबाट जारी भएको) प्रदान गरेसम्मको तर यस निर्देशिकाका तोकिएको अधिकतम सीमा भित्र दावी नगरे वापतको छूट दिनु पर्नेछ ।

६. बीमायोग्यहित हस्तान्तरण गरिएको मितिबाट तीन सय पैसट्टी (३६५) दिन भन्दा कम अवधि भित्र नयाँ बीमितले बीमालेख नवीकरण गरेमा उपदफा (३) बमोजिमको छूट दिनु पर्नेछ ।
७. बीमितले आफ्नो सवारी साधनको बीमा कुनै एक बीमकबाट अर्को बीमकलाई हस्तान्तरण गरेमा पुरानो बीमकबाट पाइ आएको छूटको दर अनुरूप नयाँ बीमकबाट निजलाई छूट दिनु पर्नेछ ।
८. नयाँ बीमालेख वापत बीमितले पुरानो बीमक (स्वदेशी वा विदेशी) बाट दावी नभए वापत पाउने छूटको लागि नवीकरणको लागि दिइने सूचना वा पुरानो बीमकबाट छूटको निश्चित प्रतिशत खुलेको पत्र पेश गर्नु पर्नेछ । सबै बीमकहरूले बीमितहरूलाई अनिवार्य रूपमा दावी नभए वापत पाउने छूटको प्रतिशत समेत खुलेको नवीकरण सूचना वा प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
९. बीमा अवधि समाप्त भएको सवारी साधनको बीमालेख नवीकरण गर्नु पर्ने मितिबाट पैतीस (३५) दिन भित्र नवीकरण गरेको अवस्थामा दावी नगरेमा पाउने छूट सुविधा लागू हुनेछ । नयाँ बीमालेखमा लागू हुने छूटको दर अधिल्लो पूरा वर्षको बीमालेखले आर्जन गरे अनुसार हुनेछ ।
१०. दावी नगरे वापत छूट पाउन सक्ने बीमितले निजको बीमालेख छोटो अवधिको लागि नवीकरण गरेमा वा बाह्र महिनाको लागि बीमालेख नवीकरण गराएपछि बीचमा नै छोटो अवधिमा सो बीमालेख रद्द गर्न अनुरोध गरेमा बीमितलाई दिनुपर्ने दावी नगरे वापतको छूटको गणना समानुपातिक हिसाबले गर्नु पर्नेछ ।
११. यो निर्देशिकामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक बीमा अटुट रूपमा भए मात्र छूट दिनु पर्नेछ ।
१२. सवारी साधनको स्वामित्व संस्थाबाट कर्मचारीको नाममा नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो कर्मचारीले समेत दावी नगरे वापतको छूट पाउने छ । तर, त्यस्तो सवारी साधन सोही कर्मचारीले मात्र प्रयोग गर्ने गरी संस्था र त्यस्तो कर्मचारी बीच सम्झौता भएको प्रमाण सहित बीमा गरिएको हुनु पर्नेछ ।
१३. बीमितको मृत्यु भई निजको कानूनी हकवालाको नाममा सवारी साधन नामसारी भएको अवस्थामा त्यस्तो हकवालाले समेत दावी नभए वापतको छूट पाउने छ ।

१४. एउटै बीमालेख अन्तर्गत बीमालेखको तालिकामा विभिन्न सवारी साधनहरूलाई रक्षावरण गरिएको भए तापनि दावी वापतको छूटको लागि प्रत्येक सवारी साधन छुट्टाछुट्टै बीमा भए सरह मानिने छ ।
१५. दावी नगरेमा प्राप्त हुने छूट ब्यापक बीमालेखमा मात्र लागू हुनेछ ।

परिच्छेद - ५

अपवादहरू

(यस बीमालेखको सबै परिच्छेदहरूको लागि)

१. यस बीमालेख अन्तर्गत देहायको अवस्थामा बीमकको दायित्व रहने छैन:
- (क) यस बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित भौगोलिक क्षेत्रभन्दा बाहिर भएको वा घटेको कुनै दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (ख) अन्य कुनै करार अन्तर्गत श्रृजना भएको दावी,
- (ग) सवारी साधन चोरी भएको अवस्थामा बाहेक बीमालेखको तालिकामा तोकिए बमोजिमको चालक भन्दा फरक व्यक्तिले सवारी साधन हाँकेको अवस्थामा भएको वा घटेको दुर्घटना, हानि-नोक्सानी, क्षति वा दायित्व,
- (घ) आणविक विकिरण वा आणविक इन्धनको ज्वलन पछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियोधर्मिता (स्वतः जारी रहने अणुको विच्छेदनको ज्वलन समेत) को सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले हुने कुनै हानि-नोक्सानी,
- (ङ) आणविक हात-हतियारबाट उठेको वा सोसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेको कारणबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा श्रृजित दायित्व,
- (च) ज्वालामुखी विस्फोटन, विदेशी शत्रुतापूर्ण कार्य, दुश्मनी वा लडाईं जस्तो कार्य (लडाईंको घोषणा हुनु अगाडि वा पछाडि), गृहयुद्ध, सैनिक विद्रोह, सैनिक शासन वा उल्लेखित घटनाहरूको प्रत्यक्ष परिणामसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष, नजिक वा टाढाको कारणबाट भएको वा सांकेतिक रूपमा उत्पन्न भएको वा संलग्न रहेको कुनै दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व ।
२. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधन दुर्घटनाको परिणाम स्वरूप श्रृजना भएको क्षति (Consequential Loss) प्रति बीमकको कुनै दायित्व रहने छैन ।

३. तोकिएको थप बीमाशुल्क बीमितले भुक्तानी गरेको आधारमा बीमकले यस बीमालेखको विस्तारको रूपमा हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य तथा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्य सम्बन्धी सम्पुष्टिहरू जारी नगरेसम्म हूलदंगा, हडताल, द्वेषपूर्ण कार्य वा आतंककारी/विध्वंशकारी कार्यबाट भएको वा घटेको दुर्घटना, क्षति/हानि-नोक्सानी वा दायित्व बीमकले व्यहोर्ने छैन ।

परिच्छेद - ६

शर्तहरू

१. यस बीमालेखको कुनै भागमा प्रयोग हुने विशेष अर्थ सहितको शब्द वा वाक्यांशको अर्थ जहाँ जुन अवस्थामा प्रयोग हुन्छ त्यही मान्य हुनेछ ।
२. यस बीमालेख अन्तर्गत दावी योग्य कुनै दुर्घटना वा क्षति/हानि-नोक्सानी भएमा सोको सूचना लिखित रूपमा अविलम्ब बीमकलाई दिनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटना बारे बीमितले बीमकलाई आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण जानकारी तथा सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । त्यस्तो दुर्घटनासंग सम्बन्धित पत्र, दावी, म्याद, समाह्वान (रिट) वा प्रक्रिया सम्बन्धी जानकारी आदि बीमितलाई प्राप्त हुने बित्तिकै बीमकलाई हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ ।
यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै मुद्दा मामिला, अनुसन्धान वा घाऊ/चोटपटक (Fatal Injury) को जाँचबुझ सम्बन्धमा बीमितलाई कुनै जानकारी भएमा तुरुन्त बीमकलाई लिखित जानकारी दिनु पर्नेछ । यस बीमालेख अन्तर्गत दावी गर्न सकिने कुनै चोरी वा अन्य फौजदारी कसुरको सम्बन्धमा बीमितले बीमक तथा प्रहरीलाई तुरुन्त सूचना गर्नु पर्नेछ र अपराधी पत्ता लगाउन सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
३. बीमकको लिखित अनुमति नलिई बीमित वा बीमितको तर्फबाट कुनै पनि व्यक्तिले यस बीमालेख अन्तर्गतको दावी सम्बन्धमा कुनै प्रस्ताव राख्न, प्रतिज्ञा गर्न, भुक्तानी लिन/दिन वा छूट दिन सक्ने छैन । बीमकले दावीका सम्बन्धमा बीमितको तर्फबाट दावी भुक्तानी गर्न, विवाद समाधान गर्न, प्रतिरक्षा गर्न, कारवाही चलाउन वा बहस पैरवी गर्न चाहेमा बीमक पूर्ण स्वतन्त्र रहने छ र बीमितले यस सम्बन्धी सबै सूचना र सहयोग बीमकले मागे बमोजिम प्रदान गर्नु पर्नेछ ।
४. बीमकको रोजाइ अनुसार सवारी साधन वा सोमा जडित पार्टपूजा वा यसको कुनै भाग वा पार्टपूजाको मर्मत, बदली वा नयाँ भर्ना दिन वा क्षति/हानि-नोक्सानी बराबरको नगद रकम भुक्तान गर्न सक्नेछ ।

५. बीमितले सवारी साधनलाई क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट सुरक्षित राख्न र ठीक अवस्थामा कायम राख्न सम्पूर्ण मनासिब कदम अपनाउनु पर्नेछ । सवारी साधन वा सोको कुनै पार्टपूजा वा चालक वा बीमितको कुनै कामदारको विषयमा जाँच गर्ने अधिकार बीमकलाई सदैव रहने छ । बीमितले दुर्घटना वा क्षति भएको अवस्थामा सवारी साधनलाई थप क्षति/हानि-नोक्सानी हुनबाट जोगाउन आवश्यक तथा उचित हेरचाह र सुरक्षाको उपाय अपनाउनु पर्नेछ । दुर्घटना भएको सवारी साधन आवश्यक मर्मत नगरी चलाएको परिणाम स्वरूप सवारी साधनमा भएको थप क्षतिको लागि बीमित स्वयं जिम्मेवार हुनेछ ।
६. बीमकले बीमितको अन्तिम ठेगानामा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको पन्ध्र (१५) दिनको सूचनाद्वारा यो बीमालेख खारेज गर्न सक्नेछ, र यस अवस्थामा बीमकले बीमितलाई यो बीमालेख खारेज भएको मितिले बाँकी अवधिको समानुपातिक बीमाशुल्क फिर्ता गर्नेछ ।
७. बीमितको अनुरोधमा कुनै पनि समयमा बीमालेख रद्द गर्न सकिनेछ । यस अवस्थामा बीमालेख कायम रहेको अवधिको निमित्त देहाय बमोजिमको छोटो अवधिको दरले हुन आउने बीमाशुल्क रकम कट्टी गरी बाँकी बीमाशुल्क बीमकले फिर्ता गर्नेछ ।

अवधि

वार्षिक बीमाशुल्कको प्रतिशत

(क) एक हप्तासम्म	दश प्रतिशत
(ख) एक महिनासम्म	बीस प्रतिशत
(ग) दुई महिनासम्म	तीस प्रतिशत
(घ) तीन महिनासम्म	चालीस प्रतिशत
(ङ) चार महिनासम्म	पचास प्रतिशत
(च) पाँच महिनासम्म	साठौँ प्रतिशत
(छ) छ महिनासम्म	सत्तरी प्रतिशत
(ज) सात महिनासम्म	अस्सी प्रतिशत
(झ) आठ महिनासम्म	नब्बे प्रतिशत
(ञ) आठ महिना भन्दा बढीको लागि	शत प्रतिशत

तर बीमाशुल्क फिर्ता हुने प्रयोजनको लागि बीमालेख वहाल रहेको अवधिभर कुनै दावी नभएको हुनु पर्नेछ ।

८. यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको लागि बीमितले अन्य प्रचलित बीमाबाट दावी भुक्तानी पाउने अवस्थामा क्षति/हानि-नोक्सानी/दायित्वको क्षतिपूर्ति रकम वा अन्य खर्चको समानुपातिक मूल्यभन्दा बढी भुक्तान गर्न बीमक बाध्य हुने छैन ।

९. सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी भएको अवस्थामा बीमित वा अरू कुनै व्यक्तिले सोही सवारी साधन अरू बीमकसंग पनि बीमा गराएको रहेछ भने बीमकले सो सवारी साधनको लागि क्षति/हानि-नोक्सानीको समानुपातिक रूपले दिनुपर्ने क्षतिपूर्ति भन्दा बढी दिने छैन ।
१०. यस बीमालेखको तालिकामा बीमा अवधि समाप्त हुने भनी उल्लेख भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र बजे यस बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।
११. यस बीमालेख अन्तर्गत जोखिम बहन गर्न शुरू गरेको मिति र समय बीमालेखको तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
१२. सवारी साधनको बारेमा बीमितले मूलभूत विवरण दिँदा भुङ्गा विवरण दिएमा वा जोखिम अनुमान गर्नको लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई भुङ्गा विवरण उल्लेख गरेमा वा वास्तविकताको उल्लेख गर्दा कुनै वस्तुगत तथ्य छूट हुन गएमा वा बीमितबाट यस बीमालेखको कुनै पनि शर्त पालना नभएमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमकले दावी भुक्तानी गर्ने छैन ।
१३. सवारी साधनको स्वामित्व परिवर्तन भएमा त्यस्तो स्वामित्व परिवर्तन भएको मितिबाट पैंतीस (३५) दिन भित्र सवारी साधनको नयाँ धनीले सम्बन्धित जोखिमको बीमा नगरेमा यो बीमालेख स्वतः निष्क्रिय हुनेछ । सवारी साधनको स्वामित्वमा परिवर्तन आएको कारणले बीमालेख निष्क्रिय भए तापनि यात्री, चालक, परिचालक, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी, अन्य बीमित कर्मचारी तथा तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्वको लागि बाँकी बीमा अवधिभर बीमा सुरक्षा कायमै रहेको मानिने छ र सोही बमोजिम बीमकले दावी भुक्तानी गर्नेछ ।
१४. बीमितले सवारी साधन विक्री गरेको मितिले पैंतीस (३५) दिन भित्र बीमकलाई त्यसको लिखित सूचना दिएमा बीमकले देहाय बमोजिम हुने गरी सवारी साधनको नयाँ धनीको नाममा यो बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ ।
 - (क) बीमालेख नामसारीको लागि सवारी साधनको नयाँ धनीले यथाशिघ्र बीमा प्रस्ताव फाराम भर्नु पर्नेछ र बीमकले सम्पुष्टि जारी गरी बीमालेख नामसारी गरिदिन सक्नेछ ।
 - (ख) बीमितले दावी नगरे वापत पाउने छूट पाएकोमा सो छूट सवारी साधनको नयाँ धनीले पाउने छैन ।
 - (ग) खण्ड (क) र (ख) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानून बमोजिम उत्तराधिकारीमा स्वामित्व स्वतः हस्तान्तरण भई आएको अवस्थामा यो बीमालेख स्वतः हस्तान्तरण भएको मानिनेछ ।

१५. बीमकको तर्फबाट सही छाप भएको रसिद जारी नभएसम्म बीमाशुल्क भुक्तान भएको मानिने छैन ।
१६. बीमित वा निजको तर्फबाट अधिकार प्राप्त व्यक्तिले आवश्यक रीत नपुऱ्याएमा वा यो बीमालेख अन्तर्गतको कुनै अधिकार प्रयोग गर्नमा बाधा पुऱ्याएमा यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट बीमित वञ्चित हुनेछ ।
१७. कुनै दावी जालसाजीपूर्ण भएमा वा दावीको सिलसिलामा भ्रुष्टा बयान दिई बीमितले वा निजको तर्फबाट काम गर्ने अधिकार प्राप्त कुनै व्यक्तिले यो बीमालेख अन्तर्गत कुनै अनुचित लाभ उठाउन खोजेमा वा जानी जानी बीमित-बीमित वा अन्य कुनै व्यक्तिको मिलेमतोमा कुनै क्षति/हानि-नोक्सानीको घटना घटाएमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ ।
१८. यो बीमालेख अन्तर्गत क्षति/हानि-नोक्सानीको दावी बीमकबाट अस्वीकार भएको तीन महिना भित्र कुनै नालिस उजूर नगरेमा वा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम बीमा समितिले बीमकको पक्षमा निर्णय दिएको मितिले प्रचलित कानूनको म्याद भित्र पूनरावेदन अदालतमा नालिस/उजुर नगरेमा बीमित यो बीमालेख अन्तर्गतको सबै लाभबाट वञ्चित हुनेछ ।
१९. बीमितले यस बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको भुक्तानी प्राप्त गर्दा सो क्षति/हानि-नोक्सानीको अन्य कुनै पक्षबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्न सक्ने रहेछ भने त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्ने अधिकार बीमकलाई सुम्पनु पर्नेछ । बीमकबाट क्षतिपूर्ति पाउनु अगावै वा पछि जुनसुकै बखत पनि बीमकले मनासिव र आवश्यक देखेको काम कारवाही बीमकको खर्चमा बीमितले गर्नु पर्नेछ वा सो गर्न बीमकलाई अनुमति दिनु पर्नेछ ।
२०. दावी भुक्तानी प्रकृत्यामा रहेको वा मुलतवी रहेको अवस्थामा बाहेक क्षति/हानि-नोक्सानी भएको मितिले तीन महिना पछि बीमक कुनै पनि क्षति/हानि-नोक्सानीको लागि उत्तरदायी हुने छैन ।
२१. यो बीमालेखका शर्तहरू बमोजिम बीमकलाई दिइने प्रत्येक सूचना तथा अन्य लेखापढी लिखित वा मुद्रित हुनु पर्नेछ ।
२२. यो बीमालेख अन्तर्गत परेको दावी एकिन गर्न आवश्यक प्रमाण जुटाउने दायित्व बीमितको हुनेछ ।
२३. यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा दावी सम्बन्धी कुनै विवाद उत्पन्न भएमा बीमा ऐन, २०४९ बमोजिम हुनेछ ।

व्यावसायिक सवारी साधन बीमालेखको तालिका (सेड्युल)

बीमितको: नाम थर: ठेगाना: पेशा:	बीमालेख नं.: बीमालेखको किसिम: प्रस्तावकको नाम: बीमा प्रस्ताव भएको मिति: बीमालेख जारी भएको स्थान: मिति: रक्षावरण गरिएका जोखिमहरू: जोखिम बहन गर्न शुरू हुने मिति: समय: बीमा अभिकर्ताको नाम र इजाजत पत्र नम्बर: बीमा अवधि: देखि सम्म
लागू हुने भौगोलिक क्षेत्र: नेपाल, भारत, भूटान, बंगलादेश र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत	बीमाशुल्क सवारी साधनको क्षति/हानि-नेसानी विरुद्धको बीमाको- रु. तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमाको - रु. चालकको दुर्घटना बीमाको- रु. चालक बाहेक अन्य कर्मचारीहरूको दुर्घटना बीमाको रु. यात्रीको दुर्घटना बीमाको- रु. जोखिम समूह बीमाको- रु. जम्मा रु. टिकट- रु. % मूल्य अभिवृद्धि कर- रु. कुल बीमाशुल्क- रु.
रसिद नं.: रसिदको मिति:	समय:
बीमालेखले रक्षावरण गरेको सवारी साधनको	
इन्जिन नं.: च्यासिस नं.: दर्ता नं.: बनाउने कम्पनी: बनौट: मोडेल:	बनेको वर्ष: घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी): दर्ता मिति: सरसामान बाहेक सवारी साधनको घोषित मूल्य: सरसामानको घोषित मूल्य: जम्मा घोषित मूल्य:
प्रयोगको सीमा: यस बीमालेख अन्तर्गत रक्षावरण गरिएको व्यावसायिक सवारी साधन दौड, प्रतियोगिता, टिकाउ परीक्षण, गति परीक्षणसंग सम्बन्धित कुनै प्रयोजनमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।	
चालक: निम्नमध्ये कुनै: (क) बीमित स्वयं वा (ख) बीमितको आदेश वा अनुमतिले सवारी साधन चलाउने व्यक्ति । चालकसंग उक्त व्यावसायिक सवारी साधन चलाउने अनुमतपत्र भएको र त्यस्तो अनुमतपत्र राख्न वा प्राप्त गर्न अयोग्य नठहरिएको हुनुपर्नेछ ।	
बीमाशुल्कको हिसाब: (संलग्न तालिका बमोजिम)	
अनिवार्य अधिक:	स्वेच्छिक अधिक:
संलग्न सम्पुष्टि नम्बरहरू:	

यस तालिकामा उल्लेख भएको प्रयोगको सीमा उल्लंघन भएमा बीमकले बीमितलाई क्षतिपूर्ति दिने छैन ।

बीमक तर्फबाट अधिकार प्राप्त अधिकारीको -

दस्तखत:

नाम थर:

छाप:

दर्जा:

अनुसूची - ४
(दफा २.९ संग सम्बन्धित)
सवारी साधन बीमाको प्रमाणपत्र

प्रमाण-पत्र जारी गर्ने बीमकको नाम र ठेगाना:-

प्रमाण-पत्र नं.:-

प्रमाण-पत्र जारी मिति:-

१. बीमितको नाम
२. ठेगाना
३. टेलिफोन नं.
४. बीमालेख नं.
५. तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमाको सीमा
(क) मानिसको शारीरिक क्षति वापत रू.
(ख) सम्पत्तिको क्षति वापत रू.
६. प्रति यात्री बीमाङ्क रू.
७. चालक तथा अन्य बीमित कर्मचारीहरूको प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रू.

सवारी साधनको विवरण					
किसिम	बनौट	दर्ता नं. /मिति	चेसीस नं.	इन्जीन नं.	भारबहन क्षमता / सिट संख्या

बीमालेख बहाल रहने अवधि				
देखि	सम्म	प्रमाणित गर्ने अधिकारीको हस्ताक्षर र मिति	छाप	कैफियत

द्रष्टव्य:

१. यस प्रमाण-पत्रमा उल्लेख भएको बीमा सम्बन्धी व्यवस्थाहरू सम्बन्धित बीमालेखमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
२. यो प्रमाण-पत्र हराएमा तत्काल नजिकको प्रहरी कार्यालयमा लिखित सूचना दिनु पर्नेछ ।
३. यो प्रमाण-पत्र हराएमा वा नासिएमा यथाशिघ्र बीमकबाट प्रतिलिपि दिनु पर्नेछ ।
४. यो प्रमाण-पत्र अनिवार्य रूपमा सवारी साधनमा राख्नु पर्नेछ ।

अनुसूची -४.१
(दफा २.९ संग सम्बन्धित)
सवारी साधन बीमाको प्रमाण (स्टिकर)

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 0 auto;">लोगो</div> कम्पनी लि. सवारी साधन बीमाको प्रमाण (स्टिकर)	
प्रमाण नं.	प्रमाण जारी मिति:	
१. बीमितको नाम:	५. तेश्रो पक्ष दायित्व बीमाको कुल सीमा	
२. ठेगाना:	(क) मानिसको शारीरिक क्षति वापत रु. ५,००,०००/-	
३. टेलिफोन नं.:	(ख) सम्पत्तिको क्षति वापत रु.	
	६. प्रति यात्रु बीमाङ्क रु. ५,०००००/-	
	७. चालक/यात्रु/अन्य बीमित कर्मचारी प्रति व्यक्ति बीमा रु. ५,००,०००/-	
४. बीमालेख नं.:		
बीमालेख बहाल रहने अवधि:		
सवारी साधनको विवरण:		
किसिम:	चेसिस नं.:	दर्ता नं.:
बनौट:	इन्जिन नं.:	भार बहन /सिट संख्या:

अनुसूची - ४.२
(दफा ५.९ संग सम्बन्धित)
बीमालेख नामसारी सम्बन्धी सम्पुष्टि

- (१) यो स्वीकार तथा मञ्जुर गरिन्छ की यो सम्पुष्टि सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न भई सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) प्राप्त प्रस्ताव फारामको आधारमा बीमालेखको तालिकामा उल्लेखित बीमितको सट्टामा व्यवसाय वा पेशामा संलग्न लाई बीमित कायम गरिएको छ ।
- (३) अघिल्लो बीमितको बीमायोग्यहित कायम भएको अवधिको दावी नगरे वापतको छूट नयाँ बीमितलाई प्रदान गरिने छैन ।
- (४) बीमालेखमा उल्लेखित अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

अनुसूची - ५
(दफा २.१२ संग सम्बन्धित)

१. मोटरसाइकल बीमाको प्रस्ताव फारामः (सरकारी/सरकारी बाहेक)

प्रस्तावकको	पुरा नाम :	प्रस्तावक भन्दा फरक व्यक्ति मोटरसाइकलको मालिक भएमा निजको	पुरा नाम :
	ठेगाना :		ठेगाना :
	टेलिफोन :		टेलिफोन :
	ई-मेल :		ई-मेल :
	पेशा :		पेशा :

प्रस्तावित मोटरसाइकलको	इन्जिन नं.:	च्यासिस नं.:
	दर्ता नं.:	बनाउने कम्पनी:
	बनौट:	मोडेल:
	बनेको वर्ष:	घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी):
	सरसामान बाहेक मोटरसाइकलको घोषित मूल्य:	दर्ता मिति:
	सरसामानको विवरण सहित घोषित मूल्य:	खरिद मिति:
	जम्मा घोषित मूल्य:	खरिदको समयमा नयाँ वा पुरानो:

१	तपाईं निम्नमध्ये कुन प्रकारको बीमालेख लिन चाहनु हुन्छ ? (क) व्यापक (प्याकेज) (ख) तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व	
२	के तपाईं मोटरसाइकलको दावीको सम्बन्धमा "स्वेच्छिक अधिक" वहन गर्न चाहनु हुन्छ ? चाहनु हुन्छ भने रकम खुलाउनु होस् । नोट: स्वेच्छिक अधिकको रूपमा रू. ५००, रू. १००० वा रू. २००० वहन गर्दा शुरू बीमाशुल्कमा क्रमशः १०%, १५% र २०% छूट पाइनेछ ।	
३	के मोटरसाइकल हाँक्न सिकाउने कार्यका लागि प्रयोग गरिन्छ ?	
४	के मोटरसाइकल भाडा अथवा इनामको रूपमा प्रयोग गरिन्छ ? गरिन्छ भने सोको विवरण खुलाउनु होस् ।	
५	सधैँजसो मोटरसाइकल राख्ने स्थानको ठेगाना उल्लेख गर्नुहोस् ।	
६	धेरैजसो मोटरसाइकल खुल्ला स्थान वा ग्यारेजमध्ये कहाँ राखिन्छ ?	
७	के मोटरसाइकल पूर्ण आवधिक मर्मत भएको अवस्थामा रहन्छ ?	
८	के तपाईंको मोटरसाइकल कहिल्यै दुर्घटनामा परेको थियो ? वा प्रस्तावकले वा सो मोटरसाइकल चढ्ने अन्य व्यक्तिले मोटरसाइकल सम्बन्धी कुनै दावी गरेका थिए ? वा उनीहरू माथि कुनै दावी गरिएका थिए ? यदि थिए भने सवारी साधनको क्षति वा तेश्रो व्यक्तिको क्षति बारे अलग-अलग विवरण दिनुहोस् ।	
९	के तपाईंले प्रस्तावित मोटरसाइकलको अन्य कुनै बीमा गर्नुभएको छ ? यदि छ भने बीमकको नाम र बीमा समाप्त हुने मिति खुलाउनु होस् ।	

१०	के तपाईं विगतका बीमकहरूबाट दावी रहित (No-Claim Discount) छुट पाउनु हुन्थ्यो ? यदि पाउनु हुन्थ्यो भने कृपया छुट समेत खुल्ने गरी नवीकरण सूचना/प्रमाण-पत्र संलग्न गर्नुहोस् ।	
११	के कुनै कम्पनी वा बीमकद्वारा कहिल्यै (क) तपाईंको प्रस्ताव अस्वीकार गरेको थियो ? (ख) विशेष शर्त राखिएको थियो ? (ग) तपाईंको मोटरसाइकल बीमालेख रद्द गरिएको वा नवीकरण गर्न अस्वीकार गरिएको थियो ?	(क) (ख) (ग)
१२	के प्रस्तावक वा सो मोटरसाइकल चलाउने कुनै व्यक्तिहरूको (यदि कोही छन् भने) सवारी चालक इजाजत-पत्र कहिल्यै रद्द गरिएको थियो ?	
१३	के तपाईं हूलदंगा, हडताल, नागरिक उपद्रव, द्वेषपूर्ण कार्य, विध्वंशात्मक कार्य तथा आतंककारी गतिविधि जोखिम समूह बीमा सुरक्षा गर्न चाहनु हुन्छ ?	
१४	बीमा अवधि: देखि सम्म	

म/हामी यसद्वारा घोषणा गर्दछु/गर्दछौं कि माथि उल्लेखित विवरण साँचो हो र म/हामी सहमत छु/छौं कि यो घोषणा र माथि उल्लेखित उत्तर मेरो/हाम्रो र कम्पनी बीचको करारको आधार हुनेछ ।

मिति:

अभिकर्ता :

प्रस्तावकको हस्ताक्षर:

महत्त्वपूर्ण सूचना

सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिनेछ ।
- (ख) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्यासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्यासकट्टीको दर
६ महिनाभन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।

२. निजी सवारी साधन बीमाको प्रस्ताव फारामः

(सरकारी/सरकारी बाहेक)

प्रस्तावकको	पुरा नाम :	प्रस्तावक भन्दा फरक ब्यक्ति निजी गाडीको मालिक भएमा निजको	पुरा नाम :
	ठेगाना :		ठेगाना :
	टेलिफोन :		टेलिफोन :
	ई-मेल :		ई-मेल :
	पेशा :		पेशा :

प्रस्तावित निजी गाडीको	इन्जिन नं.:	च्यासिस नं.:
	दर्ता नं.:	बनाउने कम्पनी:
	बनोट:	मोडेल:
	बनेको वर्ष:	घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी):
	सरसामान बाहेक निजी गाडीको घोषित मूल्य:	भार वहन क्षमता/चालक सहित सिट क्षमता:
	सरसामानको विवरण सहित घोषित मूल्य:	दर्ता मिति:
		खरिद मिति:
जम्मा घोषित मूल्य:	खरिदको समयमा नयाँ वा पुरानो:	

१	तपाईं निम्न मध्ये कुन प्रकारको बीमालेख लिन चाहनु हुन्छ ? (क) व्यापक (प्याकेज) (ख) तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व			
२	के तपाईं प्रस्तावित गाडीको दावीको सम्बन्धमा "स्वेच्छिक अधिक" वहन गर्न चाहनु हुन्छ ? चाहनु हुन्छ भने रकम खुलाउनु होस् । नोट: स्वेच्छिक अधिकको रूपमा रू. १,०००, रू. २,०००, रू. ५,००० वा रू. १०,००० वहन गर्दा शुरू बीमाशुल्कमा क्रमशः १०%, १५%, २०% र २५% छुट पाइनेछ ।			
३	के प्रस्तावित गाडीको हाँकन सिकाउने कार्यका लागि प्रयोग गरिन्छ ?			
४	के प्रस्तावित गाडी भाडा अथवा इनामको रूपमा प्रयोग गरिन्छ ? गरिन्छ भने सोको विवरण खुलाउनु होस् ।			
५	सधैँसो प्रस्तावित गाडी राख्ने स्थानको ठेगाना उल्लेख गर्नुहोस् ।			
६	धेरैजसो प्रस्तावित गाडी खुल्ला स्थान वा ग्यारेजमध्ये कहाँ राखिन्छ ?			
७	के निजी प्रस्तावित गाडी पूर्ण आवधिक मर्मत भएको अवस्थामा रहन्छ ?			
८	के प्रस्तावक बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिद्वारा प्रस्तावित गाडी नियमित रूपले चलाइन्छ ? यदि चलाइन्छ भने निम्न जानकारीहरू दिनुहोस्:			
	यस्ता व्यक्तिको नाम र व्यवसाय	उमेर	गाडी हाँकेको अवधि	के कुनै बीमकले यस्ता व्यक्तिको सामान्य दरहरू र शर्तहरूमा बीमा गर्न अस्वीकार गरेको छ ?
९	तपाईंको पूर्ण जानकारी र विश्वास अनुसार के गाडी चलाउने व्यक्तिको आँखा, कान तथा अन्य शारीरिक असक्षमता छ ? के तपाईंको जानकारीमा गाडी चालकलाई हँकाई सम्बन्धी कुनै अपराधमा दोषी ठहराइएको छ ?			

१०	के तपाईंले प्रस्तावित गाडीको अन्य कुनै बीमा गर्नुभएको छ ? यदि छ भने बीमकको नाम र बीमा समाप्त हुने मिति खुलाउनु होस् ।	
११	के तपाईं विगतका बीमकहरूबाट दावी रहित (No-Claim Discount) छुट पाउनु हुन्थ्यो ? यदि पाउनु हुन्थ्यो भने कृपया छुट समेत खुल्ने गरी नवीकरण सूचना/प्रमाण-पत्र संलग्न गर्नुहोस् ।	
१२	के कुनै कम्पनी वा बीमकद्वारा कहिल्यै (क) तपाईंको प्रस्ताव अस्वीकार गरेको थियो ? (ख) विशेष शर्त राखिएको थियो ? (ग) तपाईंको गाडीको बीमालेख रद्द गरिएको वा नवीकरण गर्न अस्वीकार गरिएको थियो ?	(क) (ख) (ग)
१३	तपाईंको आफ्नै वा आफैले हाँकेको सम्पूर्ण गाडीमा विगत तीन वर्षमा भएको दुर्घटना र हानिको विवरण दिनुहोस् ।	
१४	के प्रस्तावक वा सो गाडी चलाउने कुनै व्यक्तिहरूको (यदि कोही छन् भने) सवारी चालक इजाजत-पत्र कहिल्यै रद्द गरिएको थियो ?	
१५	के तपाईं हूलदंगा, हडताल, नागरिक उपद्रव, द्वेषपूर्ण कार्य, विध्वंशात्मक कार्य तथा आतंककारी गतिविधि जोखिम समूह बीमा सुरक्षा गर्न चाहनु हुन्छ ?	
१६	निम्नलिखित व्यक्तिहरूको दुर्घटना बीमाको लागि सिट संख्या खुलाउनु होस् । (क) चालक (ख) बीमित तथा अन्य यात्रीहरू (संख्या खोल्नुहोस्)	
१६	के तपाईं सवारी साधन दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएमा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म ल्याउन लाग्ने खर्चको बीमा गराउन चाहनु हुन्छ ? (क) नोट: (१) यो बीमा गराएमा सवारी साधन दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएमा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म ल्याउन लाग्ने आवश्यक तथा वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । तर सो वापत बीमकले भुक्तानी गर्ने रकम सवारी साधन (जडित पार्टपूजा सहित) को घोषित मूल्यको ५% वा एक लाख रूपैयाँमध्ये जुन घटि हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन । (२) यो बीमा गराउन प्रति सवारी साधन रु. २००१- थप बीमाशुल्क लाग्नेछ ।	
१७	बीमा अवधि :..... देखि सम्म	

म/हामी यसद्वारा घोषणा गर्दछु/गर्दछौं कि माथि उल्लेखित विवरण साँचो हो र म/हामी सहमत छु/छौं कि यो घोषणा र माथि उल्लेखित उत्तर मेरो/हाम्रो र कम्पनी बीचको करारको आधार हुनेछ ।

मिति:

अभिकर्ता :

प्रस्तावकको हस्ताक्षर:

महत्वपूर्ण सूचना

सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिनेछ ।
- (ख) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्रासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्रासकट्टीको दर
६ महिनाभन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरुमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।

३. व्यावसायिक सवारी साधन बीमाको प्रस्ताव फारामः

(सरकारी/सरकारी बाहेक)

प्रस्तावकको	पुरा नाम :	प्रस्तावक भन्दा फरक व्यक्ति सवारी साधनको मालिक भएमा निजको	पुरा नाम :
	ठेगाना :		ठेगाना :
	टेलिफोन :		टेलिफोन :
	ई-मेल :		ई-मेल :
	पेशा :		पेशा :

प्रस्तावित निजी गाडीको	इन्जिन नं.:	च्यासिस नं.:
	दर्ता नं.:	बनाउने कम्पनी:
	बनोट:	मोडेल:
	बनेको वर्ष:	घन क्षमता (क्यूबिक क्यापासिटी):
	सरसामान बाहेक निजी गाडीको घोषित मूल्य:	भार वहन क्षमता/चालक सहित सिट क्षमता:
	सरसामानको विवरण सहित घोषित मूल्य:	दर्ता मिति:
		खरिद मिति:
जम्मा घोषित मूल्य:	खरिदको समयमा नयाँ वा पुरानो:	

१	तपाईं निम्नमध्ये कुन प्रकारको बीमालेख लिन चाहनु हुन्छ ? (क) व्यापक (प्याकेज) (ख) तेश्रो पक्षप्रतिको दायित्व	
२	के तपाईं प्रस्तावित गाडीको दावीको सम्बन्धमा "स्वेच्छक अधिक" वहन गर्न चाहनु हुन्छ ? चाहनु हुन्छ भने रकम खुलाउनु होस् । नोट: स्वेच्छक अधिकको रूपमा रु. १,०००, रु. २,०००, रु. ५,००० वा रु. १०,००० वहन गर्दा शुरू बीमाशुल्कमा क्रमशः १०%, १५%, २०% र २५% छुट पाइने छ ।	
३	निम्नलिखित कुन उद्देश्यको लागि सवारी साधन प्रयोग गरिन्छ ? (क) भाडा वा इनामको लागि यात्री तथा तिनीहरूको सामान ढुवानी गर्न (ट्याक्सी वा बस) (ख) प्रस्तावकको आफ्नै मालसामान ढुवानी गर्न (निजी ढुवानी) (ग) भाडा वा इनामका लागि अन्य व्यक्तिको मालसामान ढुवानी गर्न (सार्वजनिक ढुवानी) (घ) अन्य (उल्लेख गर्नुहोस्)	(क) (ख) (ग) (घ)
४	के गाडीमा पछाडि दोब्बर पाङ्ग्रा र दोब्बर स्प्रिंग जडान गरिएको छ ?	
५	गाडी प्रयोग गरिने मुख्य भौगोलिक क्षेत्र कुन हो ?	
६	सधैँजसो प्रस्तावित गाडी राख्ने स्थानको ठेगाना उल्लेख गर्नुहोस् ।	
७	धेरैजसो प्रस्तावित गाडी खुल्ला स्थान वा ग्यारेजमध्ये कहाँ राखिन्छ ?	
८	के प्रस्तावित गाडी पूर्ण आवधिक मर्मत भएको अवस्थामा रहन्छ ?	
९	के तपाईंले प्रस्तावित गाडीको अन्य कुनै बीमा गर्नुभएको छ ? यदि छ भने बीमकको नाम र बीमा समाप्त हुने मिति खुलाउनु होस् ।	
१०	के तपाईं विगतका बीमकहरूबाट दावी रहित (No-Claim Discount) छुट पाउनु हुन्थ्यो ? यदि पाउनु हुन्थ्यो भने कृपया छुट समेत खुल्ने गरी नवीकरण सूचना/प्रमाण-पत्र सलग्न गर्नुहोस् ।	

११	के कुनै कम्पनी वा बीमकद्वारा कहिल्ये (क) तपाईंको प्रस्ताव अस्वीकार गरेको थियो ? (ख) विशेष शर्त राखिएको थियो ? (ग) तपाईंको गाडीको बीमालेख रद्द गरिएको वा नवीकरण गर्न अस्वीकार गरिएको थियो ?	(क) (ख) (ग)
१२	तपाईंको आफ्नै वा आफैले हाँकेको सम्पूर्ण गाडीमा विगत तीन वर्षमा भएको दुर्घटना र हानिको विवरण दिनुहोस् ।	
१३	के तपाईं हूलदंगा, हडताल, नागरिक उपद्रव, द्वेषपूर्ण कार्य, विध्वंशात्मक कार्य तथा आतंककारी गतिविधि जोखिम समूह बीमा सुरक्षा गर्न चाहनु हुन्छ ?	
१४	निम्नलिखित व्यक्तिहरूको दुर्घटना बीमाको लागि सख्या तथा विवरण खुलाउनु होस् । (क) चालक (ख) परिचालक (ग) हेल्पर (घ) अन्य कर्मचारी (सख्या तथा पदको विवरण खोल्नुहोस्)	
१५	दुर्घटना बीमा गर्नु पर्ने यात्रीहरूको संख्या उल्लेख गर्नुहोस् । (त्यस्तो संख्या अनुमती प्राप्त सिट संख्या अनुरूप हुनु पर्नेछ)	
१६ (क)	के तपाईं सवारी साधन दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएमा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म ल्याउन लाग्ने खर्चको बीमा गराउन चाहनु हुन्छ ? नोट: १ (क) यो बीमा गराएमा सवारी साधन (कन्स्ट्रक्सन इन्स्यूपमेण्ट भेहिकल बाहेक) दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएमा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने आवश्यक तथा वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । तर सो वापत बीमकले भुक्तानी गर्ने रकम सवारी साधन (जडित पार्टपुर्जा सहित) को घोषित मूल्यको ५% वा एक लाख रूपैयाँमध्ये जुन घटि हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन । (ख) यो बीमा गराएमा कन्स्ट्रक्सन इन्स्यूपमेण्ट भेहिकल दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएमा सो सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने आवश्यक तथा वास्तविक खर्च बीमकले व्यहोर्ने छ । तर सो वापत बीमकले भुक्तानी गर्ने रकम सवारी साधन (जडित पार्टपुर्जा सहित) को घोषित मूल्यको ५% वा दुई लाख पचास हजार रूपैयाँमध्ये जुन घटि हुन्छ सोभन्दा बढी हुने छैन । २ (क) कन्स्ट्रक्सन इन्स्यूपमेण्ट भेहिकल बाहेक सवारी साधनको लागि यो बीमा गराउन प्रति सवारी साधन रू. ५०००- थप बीमाशुल्क लाग्नेछ । (ख) कन्स्ट्रक्सन इन्स्यूपमेण्ट भेहिकलको लागि यो बीमा गराउन प्रति सवारी साधन रू. १,००००- थप बीमाशुल्क लाग्नेछ ।	
१७	बीमा अवधि :..... देखि सम्म	

म/हामी यसद्वारा घोषणा गर्दछु/गर्दछौं कि माथि उल्लेखित विवरण साँचो हो र म/हामी सहमत छु/छौं कि यो घोषणा र माथि उल्लेखित उत्तर मेरो/हाम्रो र कम्पनी बीचको करारको आधार हुनेछ ।

मिति:

अभिकर्ता :

प्रस्तावको हस्ताक्षर:

महत्त्वपूर्ण सूचना

सवारी साधनको बीमाङ्क निर्धारण देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमितले घोषणा गरेको मूल्यलाई सो बीमा अवधिको लागि सवारी साधनको बीमाङ्क मानिनेछ ।
- (ख) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराइरहेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा बीमितले प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा हुने ब्राण्ड र मोडलको सवारी साधनको तथा सोमा जडित पार्टपूजाको उत्पादकले उपलब्ध गराएको मूल्यसूचीबाट देहाय बमोजिम ह्यासकट्टी गरी घोषित मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

नेपालमा दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर	ह्यासकट्टीको दर
६ महिनाभन्दा कम	० प्रतिशत
६ महिनादेखि १ वर्षभन्दा कम	५ प्रतिशत
१ वर्षदेखि २ वर्षभन्दा कम	१० प्रतिशत
२ वर्षदेखि ३ वर्षभन्दा कम	१५ प्रतिशत
३ वर्षदेखि ४ वर्षभन्दा कम	२५ प्रतिशत
४ वर्षदेखि ५ वर्षभन्दा कम	३५ प्रतिशत
५ वर्षदेखि १० वर्षभन्दा कम	४० प्रतिशत
१० वर्ष वा सोभन्दा बढी	५० प्रतिशत

- (ग) सवारी साधनको उत्पादकले मूल्यसूची उपलब्ध गराउन छोडेको सवारी साधनको खण्ड (क) बमोजिमको घोषित मूल्य निर्धारण गर्दा प्रत्येक बीमा अवधिको शुरूमा बीमित र बीमकको आपसी सहमतिबाट तय गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची - ६
(दफा ३.३ संग सम्बन्धित)
बीमाशुल्क गणना तालिका

१. मोटरसाइकल (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोकसानी बिरुद्धको बीमा तथा दुर्घटना बीमा वापत:	
	सि.सि.तथा घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको %)	रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क : "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छक अधिक रु. ... वापत छुट: "ख" को %	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
	प्रत्यक्ष बीमा वापत छुट: "घ" को १० प्रतिशत	रु.
	जम्मा (न्यूनतम रु. १००० हुनुपर्ने)	रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "ड"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ड" को प्रतिशत	रु.
	जम्मा	रु.
इ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हलदङ्गा, हडताल र ट्रेप (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
	जम्मा	रु.

द्रष्टव्य: (क) अपाङ्ग मैत्री तीन पाङ्ग्रे मोटरसाइकलको हकमा माथि (अ) र (आ) को जम्मा रकममा २५% छुट दिई हिसाब गर्नु पर्नेछ ।

(ख) मोटरसाइकल चलाइरहेको व्यक्ति (चालक) तथा पछाडी बसेको यात्री (Pillion Rider) गरी दुईजनाको दुर्घटना बीमा प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००। (पाँच लाख) को लागि लाग्ने बीमाशुल्क तेश्रो पक्ष बीमा शुल्कमा नै समावेश (Inbuilt) भएको छ ।

१ क. मोटरसाइकल (सरकारी) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा तथा दुर्घटना बीमा वापत:	
	सि.सि.तथा घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको %)	रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क : "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. ... वापत छुट: "ख" को %	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
	जम्मा	रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "घ"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "घ" को प्रतिशत	रु.
		जम्मा
इ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हुलदङ्गा, हड्ताल र ट्रेप (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
		जम्मा

दृष्टव्य: (क) अपाङ्ग मैत्री तीन पाइये मोटरसाइकलको हकमा माथि (अ) र (आ) को जम्मा रकममा २५% छुट दिई हिसाब गर्नु पर्नेछ ।

(ख) मोटरसाइकल चलाइरहेको व्यक्ति (चालक) तथा पछाडी बसेको यात्री (Pillion Rider) गरी दुईजनाको दुर्घटना बीमा प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००। (पाँच लाख) को लागि लाग्ने बीमाशुल्क तेश्रो पक्ष बीमाशुल्कमा नै समावेश (Inbuilt) भएको छ ।

२. निजी सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	सि.सि.अनुसार घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्मको बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको%)	रु.
	बाँकी घोषित मूल्यको बीमाशुल्क (बाँकी घोषित मूल्यको ... %)	रु.
	ट्रेलर (मालसामान ओसार्ने) वापतको बीमाशुल्कका दरले	रु.
	सि.सि. अनुसार बीमाशुल्कमा छुट	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	निजी प्रयोजनको लागि भाडामा दिए वापत थप: "ख" को १०%	रु.
		रु. "ग"
	बीमित स्वयंले व्यहोने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "घ" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ङ"
प्रत्यक्ष बीमा वापत छुट: "ङ" को १० प्रतिशत	रु.	
	रु. "च"	
दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	रु.	
	जम्मा रु.	
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि.सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "छ"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "छ" को प्रतिशत	रु.
		जम्मा रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (बीमाङ्क रु. ५,००,००० (पाँच लाख) को रु. ७००- का दरले)	रु.
ई)	बीमित तथा यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००- (पाँच लाख) को लागी बीमाशुल्क प्रति सिट रु. ७००- का दरले	रु.
उ)	जोखिम समूह थप गरे वापत :	
	(क) हलदङ्गा, हडताल र ट्रेष (रिसइवी) पूर्ण कार्य	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंससात्मक कार्य	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) बीमित तथा यात्री	रु.
	जम्मा रु.	

द्रष्टव्य: अपाङ्ग मैत्री सवारी साधनको हकमा माथि (अ) र (आ) को जम्मा रकममा २५% छुट दिई हिसाब गर्नु पर्नेछ ।

२ क. निजी सवारी साधन (सरकारी) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	सि.सि.अनुसार घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्मको बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको%)	रु.
	बाँकी घोषित मूल्यको बीमाशुल्क (बाँकी घोषित मूल्यको ... %)	रु.
	ट्रेलर (मालसामान ओसार्ने) वापतको बीमाशुल्क (ट्रेलरको घोषित मूल्यकोका दरले)	रु.
	सि.सि. अनुसार बीमाशुल्कमा छुट	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ग"
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि.सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "ङ"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ङ" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
		जम्मा रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (बीमाङ्क रु. ५,००,००० (पाँच लाख) को रु. ६००- का दरले)	रु.
ई)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००- (पाँच लाख) को रु. ६००- का दरले	रु.
उ)	जोखिम समूह थप गरे वापत :	
	(क) हलदङ्गा, हडताल र ट्रेष (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंससात्मक कार्य (घोषित मूल्यको का दरले)	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) यात्री	रु.
	जम्मा रु.	

द्रष्टव्य: अपाङ्क मैत्री सवारी साधनको हकमा माथि (अ) र (आ) को जम्मा रकममा २५% छुट दिई हिसाव गर्नु पर्नेछ ।

३. व्यावसायिक (मालवाहक) सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार शुरू बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको ...%)	रु.
	भारवहन क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा थप	रु.
	भारवहन क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा छुट	रु.
	ट्रेलर वापतको बीमाशुल्क (ट्रेलरको घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
	निजी प्रयोजनमा प्रयोग गरे वापत छुट: "घ" को २५ प्रतिशत	रु.
		रु. "ङ"
	प्रत्यक्ष बीमा वापत छुट: "ङ" को १० प्रतिशत	रु.
	दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	
	जम्मा	रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "च"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "च" को प्रतिशत	रु.
	जम्मा	रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (बीमाङ्क रु.को ...का दरले)	रु.
ई)	परिचालक तथा अन्य कर्मचारी (चालक बाहेक) को दुर्घटना बीमा वापत	
	प्रतिव्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ७००/- का दरले	रु.
उ)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति यात्री बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ७००/- का दरले	रु.
ऊ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हलदङ्गा, हडताल र ट्रेप (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ग) चालकका दरले)	रु.
	(घ) परिचालक तथा अन्य कर्मचारी	रु.
	(ङ) यात्री	रु.
	जम्मा	रु.

द्रष्टव्य: एग्रीकल्चर तथा फरेस्ट्री बेहिकल र कन्स्ट्रक्सन इक्वूपमेन्ट बेहिकलको बीमाशुल्क गणना गर्नका लागि यो तालिका प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

३क. व्यावसायिक (मालवाहक) सवारी साधन (सरकारी) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार शुरू बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको ...%)	रु.
	भारबहन क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा थप	रु.
	भारबहन क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा छुट	रु.
	ट्रेलर वापतको बीमाशुल्क (ट्रेलरको घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
	दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	
		जम्मा रु. "घ"
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "डु"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "डु" को प्रतिशत	रु.
		जम्मा रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (.....का दरले)	रु.
ई)	परिचालक तथा सवारी साधन सम्बन्धी अन्य कर्मचारीको दुर्घटना बीमा वापत	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ६००/- का दरले	रु.
उ)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति यात्री बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ६००/- का दरले	रु.
ऊ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हलदङ्गा, हडताल र ट्रेष (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) परिचालक तथा अन्य कर्मचारी	रु.
	(ङ) यात्री	रु.
		जम्मा रु.

ब्रष्टव्य: एग्रेकलर तथा फरेष्ट्री भेहिकल र कन्स्ट्रक्सन इन्स्यूपमेन्ट भेहिकलको बीमाशुल्क गणना गर्नका लागि यो तालिका प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

४. व्यावसायिक (यात्री वाहक) सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोकसानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार शुरू बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको ...%)	रु.
	सिट क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा छुट	रु.
	ट्रेलर वापतको बीमाशुल्क (ट्रेलरको घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
	निजी प्रयोजनमा प्रयोग गरे वापत छुट: "घ" को २५ प्रतिशत	रु.
		रु. "ङ"
	प्रत्यक्ष बीमा वापत छुट: "ङ" को १० प्रतिशत	रु.
	दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	
	जम्मा	रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "च"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "च" को प्रतिशत	रु.
	जम्मा	रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (.....का दरले)	रु.
ई)	परिचालक तथा अन्य कर्मचारी (चालक बाहेक) को दुर्घटना बीमा वापत	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ७००/- का दरले	रु.
उ)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ७००/- का दरले	रु.
ऊ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हुलदङ्गा, हडताल र ट्रेप (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) परिचालक तथा अन्य कर्मचारी	रु.
	(ङ) यात्री	रु.
	जम्मा	रु.

द्रष्टव्य: भाडामा प्रयोग गरिने टेम्पो तथा अन्य यात्री वाहक (ट्याक्सी बाहेक) सवारी साधनको बीमाशुल्क गणना गर्नका लागि यो तालिका प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

४क. व्यावसायिक (यात्री वाहक) सवारी साधन (सरकारी) को बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार शुरू बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको ...%)	रु.
	सिट क्षमता अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा छुट	रु.
	ट्रेलर वापतको बीमाशुल्क (ट्रेलरको घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	रु.
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
	दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	
		जम्मा रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "घ"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "घ" को प्रतिशत	रु.
		जम्मा रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालकका दरले	रु.
ई)	परिचालक तथा सवारी साधन सम्बन्धी अन्य कर्मचारीको दुर्घटना बीमा वापत	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ६००/- का दरले	रु.
उ)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति यात्री बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ६००/- का दरले	रु.
ऊ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हुलदङ्गा, हड्ताल र ट्रेष (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ... का दरले)	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) परिचालक तथा अन्य कर्मचारी	रु.
	(ङ) यात्री	रु.
		जम्मा रु.

द्रष्टव्य: भाडामा प्रयोग गरिने टेम्पो तथा अन्य यात्री वाहक (ट्याक्सी वाहेक) सवारी साधनको बीमाशुल्क गणना गर्नका लागि यो तालिका प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

५. ट्याक्सीको बीमाशुल्क गणना तालिका:

अ)	सवारी साधनको क्षति / हानि-नोक्सानी बिरुद्धको बीमा वापत:	
	घोषित मूल्य (सरसामान सहित) अनुसार शुरू बीमाशुल्क (घोषित मूल्यको ...%)	रु.
	सि.सि. अनुसार शुरू बीमाशुल्कमा थप	रु.
		रु. "क"
	सवारी साधन ... वर्ष पुरानो भए वापत थप बीमाशुल्क: "क" को %	रु.
		रु. "ख"
	बीमित स्वयंले व्यहोर्ने स्वेच्छिक अधिक रु. ... वापत छुट: "ख" को प्रतिशत	
		रु. "ग"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ग" को प्रतिशत	रु.
		रु. "घ"
	प्रत्यक्ष बीमा वापत छुट: "घ" को १० प्रतिशत	रु.
	दुर्घटना भएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमा वापत बीमाशुल्क थप	
	जम्मा	रु.
आ)	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा वापत:	रु.
	सि. सि. अनुसारको बीमाशुल्क	रु. "ड"
 वर्षसम्म दावी नगरे वापत छुट: "ड" को प्रतिशत	रु.
	जम्मा	रु.
इ)	चालकको दुर्घटना बीमा वापत:	
	चालक (...का दरले)	रु.
ई)	यात्रीको दुर्घटना बीमा वापत:	
	प्रति व्यक्ति बीमाङ्क रु. ५,००,०००/- (पाँच लाख) को लागि प्रति व्यक्ति रु. ७००/- का दरले	रु.
उ)	जोखिम समूह थप गरे वापत:	
	(क) हुलदङ्गा, हडताल र ट्रेष (रिसइवी) पूर्ण कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
	(ख) आतंककारी तथा विध्वंसात्मक कार्य (घोषित मूल्यको ...का दरले)	रु.
	(ग) चालक	रु.
	(घ) यात्री	रु.
	जम्मा	रु.

अनुसूची- ७
(दफा ४.१ संग सम्बन्धित)

१. मोटरसाइकल (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	मोटरसाइकलको क्षति / हानि-नोक्सानी तथा ब्यक्तिगत दुर्घटना बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व तथा ब्यक्तिगत दुर्घटना बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
१५० भन्दा कम	घोषित मूल्यको १.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रु. १,५००/-
१५० देखि २५० सम्म	घोषित मूल्यको १.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रु. १,७००/-
२५० भन्दा बढी	घोषित मूल्यको १.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रु. १,९००/-

ब्रष्टव्य: मोटरसाइकलको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमाको न्यूनतम बीमाशुल्क रु. १,०००/- हुनेछ ।

२. मोटरसाइकल (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	मोटरसाइकलको क्षति / हानि-नोक्सानी तथा ब्यक्तिगत दुर्घटना बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व तथा ब्यक्तिगत दुर्घटना बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
१५० सम्म	घोषित मूल्यको १.०० प्रतिशत	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रु. १,२५०/-
१५० भन्दा बढी	घोषित मूल्यको १.०० प्रतिशत	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रु. १,५००/-

नोट: माथि (१) सरकारी बाहेक तथा (२) दुवैमा अपाङ्ग मैत्री तीन पाइये मोटरसाइकलको हकमा, माथि उल्लेखित सबै बीमादरमा २५% छुट हुनेछ ।

अनुसूची- ८
(दफा ४.२ संग सम्बन्धित)

१. निजी सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	निजी सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा		तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर		
	दश वर्षसम्म (क)	१० वर्षभन्दा बढी (ख)	
१००० भन्दा कम	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.८४ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको १.१२ प्रतिशत* - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. ३,०००।-
१००० देखि १६०० सम्म	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.८७ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको १.१२ प्रतिशत* - रू. ४,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. ४,०००।-
१६०० भन्दा बढी	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.९० प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको १.१२ प्रतिशत* - रू. ६,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. ६,०००।-

टिप्पणी: कुनै व्यक्ति वा संस्थाको निजी सवारी साधन अर्को व्यक्ति वा संस्थाको निजी प्रयोगको लागि भाडा (प्राइभेट हायर) मा दिइएको भएमा उल्लेखित बीमाशुल्क दरमा १०% थप गरी दर कायम गर्नु पर्नेछ ।

२. निजी सवारी साधन (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	निजी सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा		तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर		
	दश वर्षसम्म (क)	१० वर्षभन्दा बढी (ख)	
१००० भन्दा कम	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.४४ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको ०.६२ प्रतिशत* - रू. १,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. १,०००।-
१००० देखि १६०० सम्म	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.४८ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको ०.६२ प्रतिशत* - रू. १,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. १,५००।-
१६०० भन्दा बढी	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो बीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.५१ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको ०.६२ प्रतिशत* - रू. २,७५०।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. २,७५०।-

३. विद्युतीय / सौर्य सवारी साधनको बीमाशुल्क दर:

विद्युतीय / सौर्य सवारी साधनको हकमा निम्न बमोजिम बीमाशुल्क दर हुनेछ:

कि. वाट	विद्युतीय / सौर्य साधनको क्षति / हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा		तेस्रो पक्ष प्रतिको दायित्व दायित्व बीमा
	दतां भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर		
	दश वर्षसम्म (क)	१० वर्षभन्दा बढी (ख)	
२० किलोवाट सम्म	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो वीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.६३ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको ०.८४ प्रतिशत* - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. ३,०००।-
२० किलोवाट भन्दा माथि	घोषित मूल्यमध्ये पहिलो वीस लाखसम्म घोषित मूल्यको ०.६५ प्रतिशत* + बाँकी घोषित मूल्यको ०.८४ प्रतिशत* - रू. ४,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रू. ४,०००।-

द्रष्टव्य: निजी सवारी साधनको क्षति / हानी-नोक्सानी विरुद्धको बीमाको न्यूनतम बीमाशुल्क रू. २,०००।- हुनेछ ।

* पहिलो संशोधन २०७३ ।

अनुसूची- ९

(दफा ४.३ को उपदफा (१) संग सम्बन्धित)

१. व्यावसायिक माल बाहेक (सरकारी बाहेक) सवारी साधन (प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार पसार गर्ने बाहेक) को बीमाशुल्क दर

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रु. १,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रु. ६,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रु. ५००।- + घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रु. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रु. १०,०००।-

द्रष्टव्य: निजी प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधन तथा दमकलको व्यापक बीमा गर्दा शुरू बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छुट हुनेछ ।

२. व्यावसायिक माल बाहेक सवारी साधन (प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार पसार गर्ने बाहेक) को (सरकारी) बीमाशुल्क दर

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रु. १,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रु. ५,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रु. ५००।- + घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रु. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रु. ८,५००।-

अनुसूची- १०

(दफा ४.३ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

१. प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार पसार गर्ने ट्याङ्कर (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. ३,०००/-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ६,७५०/-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००/- + घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २,५००/-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १०,५००/-

दृष्टव्यः निजी प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधन तथा दमकलको व्यापक बीमा गर्दा बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छुट हुनेछ ।

२. प्रज्वलनशिल पदार्थ ओसार पसार गर्ने ट्याङ्कर (सरकारी) को बीमाशुल्क दर

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. ३,०००/-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ५,७००/-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००/- + घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. २,५००/-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ९,०००/-

अनुसूची- ११

(दफा ४.३ को उपदफा (३) संग सम्बन्धित)

१. ट्रेलर/ट्रली (सरकारी वाहेक) को बीमाशुल्क दर:

विवरण	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
ट्रेलर/ट्रली	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २००१-	रू. १,०००१-

द्रष्टव्य: (१) यस सम्बन्धमा तल उल्लेख गरे बमोजिम अनिवार्य अधिक लागू हुनेछ :-

- (क) निजी सामान बोक्ने सवारी साधनसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. ५००१-
- (ख) सार्वजनिक भाडाको सवारी साधनसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. १,०००१-
- (ग) ट्याङ्करसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. ५,०००१- ।

२. ट्रेलर/ट्रली (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

विवरण	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा	तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
ट्रेलर/ट्रली	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. २००१-	रू. १,०००१-

द्रष्टव्य: (१) यस सम्बन्धमा तल उल्लेख गरे बमोजिम अनिवार्य अधिक लागू हुनेछ :-

- (क) निजी सवारी साधनसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. ५००१-
- (ख) सार्वजनिक सवारी साधनसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. १,०००१-
- (ग) ट्याङ्करसंग जोडिएको ट्रेलर/ट्रलीको हकमा रू. ५,०००१- ।

अनुसूची- १२

(दफा ४.३ को उपदफा (४) संग सम्बन्धित)

१. यात्री ओसार्ने व्यावसायिक सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर

सिट क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दतां भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
१४ सम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ६,५००।-
१५ देखि १८ सम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ७,५००।-
१९ देखि ३५ सम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ९,०००।-
३५ भन्दा बढी	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. २,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १०,०००।-

दृष्टव्यः १. कार्यालय, पर्यटन र निजी प्रयोजनमा मात्र प्रयोग हुने सवारी साधनको तथा एम्बुलेन्स र शव वाहनको व्यापक बीमा गर्दा शुरू बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छुट हुनेछ ।

२. भाडामा चल्ने यात्रीबसको लागि यात्री, सवारी चालक, परिचालक, हेल्पर, सुरक्षाकर्मी तथा अन्य कर्मचारी समेतको जोखिम सुरक्षा सहित सवारी साधन बीमा गर्नु पर्नेछ । इन्जिन र च्यासिस मात्र भएको नयाँ सवारी साधनको हकमा त्यस्तो सवारी साधनको "बडी" बनिसकेपछि सम्बन्धित यात्री तथा अन्य सम्बन्धित कर्मचारीको दुर्घटना बीमा थप गर्नुपर्नेछ ।

२. यात्री ओसार्ने व्यावसायिक सवारी साधन (सरकारी) को बीमाशुल्क दर

सिट क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दतां भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
२० सम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. २,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ५,५००।-
२० भन्दा बढी	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. २,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ८,५००।-

अनुसूची- १३

(दफा ४.३ को उपदफा (५) संग सम्बन्धित)

ट्याक्सिको बीमाशुल्क दरः

सि.सि.	सवारी साधनको क्षति / हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा		तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर		
	दश वर्षसम्म (क)	१० वर्षभन्दा बढी (ख)	
१००० भन्दा कम	रु. १,०००/- + घोषित मूल्यको २.०० प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रु. ३,५००/-
१००० देखि १६०० सम्म	रु. १,०००/- + घोषित मूल्यको २.०० प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रु. ४,५००/-
१६०० भन्दा बढी	रु. ५००/- + घोषित मूल्यको २.०० प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	रु. ६,५००/-

अनुसूची- १४

(दफा ४.३ को उपदफा (६) संग सम्बन्धित)

१. भाडामा प्रयोग गरिने टेम्पो (यात्रु वाहक विद्युतीय ई-रिक्सा/इको रिक्सा, ट्राइसाइकल र सफा टेम्पो सहित) (सरकारी वाहेक) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३५० सम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. २,०००।-
३५० भन्दा बढी	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ३,०००।-

द्रष्टव्य:

- कार्यालय, पर्यटन र निजी प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधनको व्यापक बीमा गर्दा शुरू बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छुट हुनेछ।
- ब्याट्री पावरबाट प्रयोग हुने सवारी साधनको हकमा (जस्तै सफा टेम्पो) ब्याट्री सहितको मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ। त्यस्तो ब्याट्रीमा सम्बन्धित सवारी साधनको लागि तोकिए सरह हासकट्टी दर लागू गर्नु पर्नेछ।

२. टेम्पो (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

सि.सि.	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३५० सम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १,५००।-
३५० भन्दा बढी	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. २,५००।-

अनुसूची- १५

(दफा ४.३ को उपदफा (७) संग सम्बन्धित)

- कार्यालय वा विद्यालयले प्रयोग गर्ने ब्यावसायिक सवारी साधनको बीमाशुल्क दर: सम्बन्धित सवारी साधनको दर कायम गरी शुरू बीमाशुल्कमा २५ प्रतिशत छुट हुनेछ।

अनुसूची- १६

(दफा ४.३ को उपदफा (८) संग सम्बन्धित)

१. एग्रीकल्चर तथा फरेष्ट्री भेहिकल (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर:

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. १,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ६,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००।- + घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १०,०००।-

द्रष्टव्य: निजी प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधनको व्यापक बीमा गर्दा शुरू बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छुट हुनेछ ।

२. एग्रीकल्चर तथा फरेष्ट्री भेहिकल (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. १,५००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ५,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००।- + घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ८,५००।-

३. ट्याक्टर तथा पावर ट्रिलर (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर:

क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
१५ अश्वशक्ति (Horse Power) सम्म	घोषित मूल्यको १ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १,५००।-
१५ अश्वशक्ति (Horse Power) भन्दा माथि २० अश्वशक्ति (Horse Power) सम्म	घोषित मूल्यको १ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. २,०००।-
२० अश्वशक्ति (Horse Power) भन्दा माथि	घोषित मूल्यको १ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ५,५००।-

४. ट्याक्टर तथा पावर ट्रिलर (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दर्ता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
१५ अश्वशक्ति (Horse Power) सम्म	घोषित मूल्यको ०.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. ७५०।-
१५ अश्वशक्ति (Horse Power) भन्दा माथि २० अश्वशक्ति (Horse Power) सम्म	घोषित मूल्यको ०.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. १,०००।-
२० अश्वशक्ति (Horse Power) भन्दा माथि	घोषित मूल्यको ०.५ प्रतिशत	(क) को दरमा १० प्रतिशत थप	(क) को दरमा २० प्रतिशत थप	रू. २,७५०।-

अनुसूची- १७

(दफा ४.३ को उपदफा (९) संग सम्बन्धित)

१. कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेन्ट भेहिकल (सरकारी बाहेक) को बीमाशुल्क दर:

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. १,५००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. ७,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००।- + घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. १०,०००।-
भारवहन क्षमता नखुलेको अन्य हेभी कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेन्ट भेहिकल	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. ४,०००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. १२,०००।-

द्रष्टव्य: निजी प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधनको व्यापक बीमा गर्दा शुरू बीमाशुल्कको २५ प्रतिशत छूट हुनेछ।

२. कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेन्ट भेहिकल (सरकारी) को बीमाशुल्क दर:

भार वहन क्षमता	सवारी साधनको क्षति/हानि-नोक्सानी विरुद्धको बीमा			तेश्रो पक्ष प्रतिको दायित्व बीमा
	दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
	पाँच वर्षभन्दा कम (क)	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
३ टनसम्म	घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. १,५००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. ६,५००।-
३ टनभन्दा बढी	३ टनभन्दा माथिको प्रत्येक टनको रू. ५००।- + घोषित मूल्यको ०.७५ प्रतिशत - रू. ३,०००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. ८,५००।-
भारवहन क्षमता नखुलेको अन्य हेभी कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेन्ट भेहिकल	घोषित मूल्यको १.२५ प्रतिशत - रू. ४,०००।-	(क) को दरमा १५ प्रतिशत थप	(क) को दरमा २५ प्रतिशत थप	रू. १०,०००।-

अनुसूची - १८
(दफा ४.४ संग सम्बन्धित)
अतिरिक्त बीमाशुल्क दर

१. मोटर बीमालेख अन्तर्गतको दुर्घटना बीमाको बीमाशुल्क दर:
- (क) मोटरसाइकल बाहेकको सबै प्रकारका सवारी साधन
(सरकारी बाहेक) को चालकको दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ७०० (सात सय रूपैयाँ)
- (क१) मोटरसाइकल बाहेकको सबै प्रकारका सवारी साधन
(सरकारी) को चालकको दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ६०० (छ सय रूपैया)
- (ख) व्यावसायिक सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को
परिचालक, सुरक्षाकर्मी, चेकर हेल्पर वा अन्य कर्मचारीको
दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ७०० (सात सय रूपैयाँ)
प्रति बीमित व्यक्ति
- (ख१) व्यावसायिक सवारी साधन(सरकारी) को परिचालक,
सुरक्षाकर्मी, चेकर हेल्परको दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ६०० (छ सय रूपैयाँ)
प्रति बीमित व्यक्ति
- (ग) निजी सवारी साधनको यात्री तथा बीमित (सरकारी बाहेक) को
दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ७०० (सात सय रूपैयाँ)
प्रति सिट
- (ग१) निजी सवारी साधनको यात्री तथा बीमित (सरकारी) को
दुर्घटना बीमाशुल्क दर: रू. ६०० (छ सय रूपैयाँ)
प्रति सिट
- (घ) व्यावसायिक सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को यात्री प्रतिको
दायित्व बीमाको बीमाशुल्क दर: रू. ७०० (सात सय रूपैयाँ)
प्रति सिट
- (घ१) व्यावसायिक सवारी साधन (सरकारी) को यात्री प्रतिको
दायित्व बीमाको बीमाशुल्क दर: रू. ६०० (छ सय रूपैयाँ)
प्रति सिट
२. जोखिम समूहको बीमाशुल्क दर:
- (क) सबै प्रकारका सवारी साधन (सरकारी बाहेक) को हूलदंगा, हडताल र
द्वेषपूर्ण कार्य जोखिम बीमाको बीमाशुल्क दर: घोषित मूल्यको ०.१०%
- (क१) सबै प्रकारका (सरकारी) सवारी साधनको हूलदंगा, हडताल र
द्वेषपूर्ण कार्य जोखिम बीमाको बीमाशुल्क दर: घोषित मूल्यको ०.१०%
- (ख) मोटरसाइकल तथा निजी सवारी साधनको आतंककारी/विध्वंशात्मक
कार्य जोखिम बीमाको बीमाशुल्क दर: घोषित मूल्यको ०.०५%

(ग) व्यावसायिक (ट्याक्सी समेत) सवारी साधनको आतंककारी/विध्वंशात्मक कार्य जोखिम बीमाको बीमाशुल्क दर: घोषित मूल्यको ०.१०%

(घ) माथि प्रकरण (१) मा उल्लेखित मोटर बीमालेख अन्तर्गतको दुर्घटना बीमामा जोखिम समूह (हूलदंगा द्वेशपूर्ण कार्य, विध्वंसात्मक कार्य तथा आतङ्कवाद समेत) थप गरे वापतको बीमाशुल्क दर: रू. ०.२५ प्रतिहजार बीमाङ्क

३. दुर्घटना भई सडकबाट बाहिर गएको सवारी साधनलाई सडकसम्म निकाल्दा लाग्ने खर्चको बीमाशुल्क दर:

सवारी साधनको प्रकार	बीमाशुल्क दर रू.
निजी सवारी साधन	२००
व्यावसायिक (ट्याक्सी समेत) सवारी साधन (कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेण्ट भेहिकल बाहेक)	५००
व्यावसायिक सवारी साधन (कन्स्ट्रक्सन इक्यूपमेण्ट भेहिकल)	१,०००

अनुसूची - १९
(दफा ४.५ संग सम्बन्धित)
अनिवार्य अधिक, स्वेच्छक अधिक तथा छूट

सवारीको किसिम	स्वेच्छक अधिक रू.	स्वेच्छक अधिक लिए वापत शुरु बीमाशुल्कमा पाउने छूटको प्रतिशत	अनिवार्य अधिक रू.			
			दता भएको मितिदेखि गणना गर्दा सवारी साधनको उमेर			
			५ वर्षभन्दा कम	५ वर्षदेखि १० वर्षसम्म	१० वर्षभन्दा बढी	
मोटर साइकल	५००	१०	५००	५००	५००	
	१,०००	१५				
	२,०००	२०				
निजी सवारी	१०००	१०	१०००	२०००	३०००	
	२०००	१५				
	५०००	२०				
	१००००	२५				
ट्याक्सी	१०००	१०	२०००	३०००	४०००	
	२०००	१५				
	५०००	२०				
	१००००	२५				
व्यावसायिक सवारी	१०००	१०	ट्रैक्टर	५०००	६०००	१००००
	२०००	१५				
	५०००	२०	टेम्पो (यात्रु वाहक विद्युतिय इ-रिक्सा/ईको-रिक्सा, ट्राईसाईकल सहित)	१०००	२०००	३०००
	१००००	२५	अन्य	२०००	४०००	६०००
एग्रिकल्चर/ फरेष्ट्री/ कन्स्ट्रक्सन इक्युपमेन्ट भेहिकल	१०००	१०	५००० ट्याक्टर / पावर टेलरको लागि २०००		७०००	१००००
	२०००	१५				
	५०००	२०				
	१००००	२५				
					४०००	६०००

ब्रष्टव्य: एम्बुलेन्स, शववाहन र दमकलको हकमा अनिवार्य अधिक वापत रू. २,०००/- मात्र कायम गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची - २०
(दफा ४.७ संग सम्बन्धित)
दावी नगरे वापतको छूट

बीमा दावी नगरेको अवधि	बीमाशुल्कमा छूट		
	निजी सवारी साधन	व्यावसायिक सवारी साधन	मोटरसाइकल
नवीकरण गर्नुभन्दा अगाडिको एक वर्ष	२० प्रतिशत	१५ प्रतिशत	१५ प्रतिशत
नवीकरण गर्नुभन्दा अगाडिका लगातार दुई वर्षहरू	३० प्रतिशत	२५ प्रतिशत	२५ प्रतिशत
नवीकरण गर्नुभन्दा अगाडिका लगातार तीन वर्षहरू	४० प्रतिशत	३० प्रतिशत	३५ प्रतिशत
नवीकरण गर्नुभन्दा अगाडिका लगातार चार वर्षहरू	४५ प्रतिशत	—	—
नवीकरण गर्नुभन्दा अगाडिका लगातार पाँच वा सोभन्दा बढी वर्षहरू	५० प्रतिशत	—	—

अनुसूची - २१
(दफा ४.८ संग सम्बन्धित)
हायर पर्चेज सम्बन्धी सम्पुष्टी

- (१) यो सम्पुष्टी सम्बन्धित बीमालेखसंग संलग्न हुनेछ र सोको अभिन्न अंग हुनेछ ।
- (२) बीमालेखको तालिकामा बीमितको नाम जेसुकै उल्लेख भएको भए तापनि बीमा गरिएको सवारी साधनमा श्री
(यसपछि वास्तविक मालिक भनिने) को बीमायोग्यहित रहेको व्यहोरा स्वीकार गरिन्छ ।
- (३) यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा भएको सवारी साधनमा यसै बीमालेखको परिच्छेद-१ बमोजिम हानि-नोक्सानी भई सोको क्षतिपूर्ति (मर्मत, बदली वा नयाँ भर्नाको माध्यमबाट वाहेक) वापत नगद भुक्तानी दिनु पर्दा उपनिर्देशिका (२) बमोजिमको वास्तविक मालिकलाई भुक्तानी गरिने छ ।
- (४) बीमालेखमा उल्लेखित अपवाद, शर्त र सीमाहरू यथावत रहने छन् ।

पो.ब.नं. २१७२, कुपण्डोल-१०, ललितपुर, नेपाल
टोल फ्री नं.: १६६०-०१-५६७८९
फोन: ०१-५५२१०७९, ५५३८७४३, फ्याक्स: ०१-५५२०११९
इ-मेल: bsib@wilnk.com.np, info@bsib.org.np

www.bsib.org.np